

Ana-Cristina Popescu
Adrian Popescu

Simona Petronela Mițu
Ion Turnea

SLOVE MODELATE ÎN BĂTAIA PENIȚEI

Antologie de cultură, literatură și artă

Galați
2017

Editura InfoRapArt

**Ana-Cristina Popescu
Adrian Popescu**

**Ion Turnea
Simona Petronela Mîțu**

SLOVE MODELATE ÎN BĂTAIA PENIȚEI

Antologie de cultură, literatură și artă

**Galați
2017**

Editura InfoRapArt

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Popescu Ana-Cristina, Mîțu Simona Petronela, Popescu
Adrian, Turnea Ion**

**SCHIȚE MODELATE ÎN BĂTAIA PENIȚEI - Ana Cristina
Popescu, Simona Petronela Mîțu, Adrian Popescu, Ion
Turnea, - Galați**

ISBN 978-606-8725-78-9

Tehnoredactare computerizată: Ana-Cristina Popescu

Copyright © 2016

**Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate
autorilor.**

**Galați
2017
Editura InfoRapArt**

Cuvânt înainte

După cum am promis la finalul anului trecut și anul acesta am adunat din rândurile revistei „În bătaia peniței“ apărută pe tot parcursul anului 2017, materiale precum poezii, proză, eseuri, teatru, interviu, critică literară, monografie, folclor, istorie, religie, documentar, reportaj, într-o nouă antologie intitulată „Slove modelate În bătaia peniței“

„Slove modelate În bătaia peniței“ este a doua antologie ce cuprinde selecții din revista „În bătaia peniței“, revistă ce apare trimestrial. Antologia are ca scop promovarea culturii, literaturii, artei, obiceiurilor și tradițiilor românești.

Nădăjduiesc că materialele selectate din revista „În bătaia peniței“ și publicate în antologia „Slove modelate În bătaia peniței“ să ajungă la sufletul cititorilor.

**Redactor-Şef revistă,
Ana-Cristina POPESCU**

Despre revista „În bătaia peniței“

Revistă de cultură, literatură și artă,
Fondată la Caransebeș,

de Ana-Cristina POPESCU,
Adrian POPESCU,
Ion TURNEA
și Simona Petronela MÎȚU,
în ianuarie 2016,
-apare trimestrial-

La finalul anului 2017 a adunat 9 numare și două suplimente. În anul 2016 au apărut 4 numere ale revistei și două suplimente, iar în anul 2017 au apărut 5 numere ale revistei.

Redacția:

Redactor-șef: Ana-Cristina POPESCU

Redactor-șef adjunct: Ion TURNEA

Secretar de redacție:

Simona Petronela MÎȚU

Redactor tehnic și artistic: Adrian POPESCU

Redactori:
Petru ANDRAȘ, Valentin BUSUIOC, Alexa Gavril BÂLE, Ana CAIA,
Melania Rusu CARAGIOIU,
Antuza Valentina DÂRLEA,
Romulus FRÎNCU, Ana GHIAUR,
Maria IEVA, Ioana-Gerlinde LUNGU GRASZL, Lucia Elena POPA, Gabriela Dagmar PREDA,
Manuela DĂNESCU PROCOIAN,
Simona Gabriela ȚÎRU, Andrușa R. VĂTUIU.

Redactori asociați:

Adrian CRÂNGANU, Romeo Ioan ROȘIÎANU, Mariana STRUNGĂ,
Simion TODORESCU

Membrii în colectivul redacțional

Tinere condeie:

Valentina CRAMER, Dariana DUNĂRINȚU, Florina Doican,

Andrada Keszec, Mario Marco Mihailă, Ovidiu Ștefoni

Tehnoredactare: Ana-Cristina POPESCU

Responsabilitatea privind conținutul materialelor publicate în revista „În bătaia penitei“ aparține strict autorului care semnează textul.

Materialele se pot trimite la

adresele:

inbataiapenitei@yahoo.ro

Elzumina@yahoo.com

Adresa redacției:

str. 1 Decembrie, bl. 4, sc. A, ap. 18, loc. Caransebeș, cod. 325400,
jud. Caraș Severin, România.

Tel. 0766293724, 0736942924

www.inbataiapenitei.elzumina.ro

<http://blogul.elzumina.ro/>

www.elzumina.ro

Evenimente

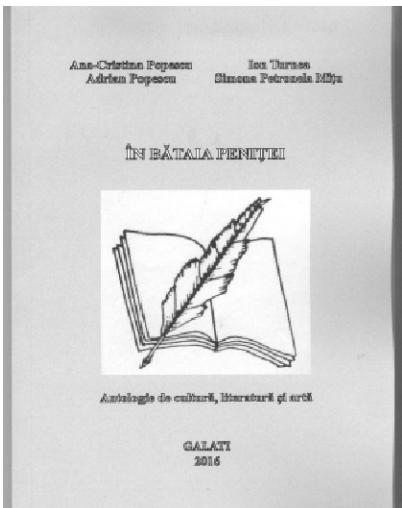
În bătaia penitei

Gelu DRAGOŞ

Îndemn spre lectură

Cu ocazia decernării Premiilor naționale eCreator, ediția I, am primit câteva cărți, cu autograf, de la mulții scriitori prezenți la manifestarea organizată de scriitorul Ioan Romeo Roșianu la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare. Spre a vă îndemna la lectură, mai ales că avem timp berechet cu ocazia sărbătorilor de iarnă, am să fac un scurt comentariu la acestea.

Ștefan Aurel Drăgan, din Bârsău de Jos, licențiat în drept, ne propune

proza „Haita”, apărută la Editura din řiria, „Azbest Publishing”, 2016. Despre scriitorul ardelean, Nicolae Goja afirmă: „Proza lui řtefan Aurel Drăgan conține lungi monologuri interioare și relatări indirekte, în stilul lui Augustin Buzura, cu o anumită prețiozitate (...) Digresiunile prozaice sunt acoperite de originalitatea temei.” iar Horia Munteanu concluzionează că autorul este: „Un prozator bun a cărei tehnică literară și al cărui spirit de investigație psihologică revindică o evoluție romanesca”.

Mioara Bahna, proaspăt laureată de revista literară eCreator, ne propune două cărți: „Aventura lecturii Proză românească contemporană”, Editura Junimea Iași și „Aventura lecturii Domenii conexe literaturii artistice”, Editura RAFET, Râmnicu Sărat. Motivul pentru care Mioara Bahna abordează această temă se datorează faptului că: „Fenomenul literar românească actual este cât se poate de eterogen, pentru că, pe de o parte, perpetuează unele tradiții și, pe de alta, asimilează mai bine sau mai rău multe dintre tendințele în materie, iar această configurație este vizibilă în cazul tuturor genurilor.” Florin Dochia consideră că: „Mioara Bahna este acel judecător acribios care vânează textele semnificative și le recomandă cititorilor potențiali. Rigoarea actului critic practicat în celelalte cărți ale sale se confirmă cu asupra de măsură și aici, cu atât mai mult cu cât este vorba de o ofertă diferită.”

Poetul și omul de cultură **Viorel Mirea** ne propune cartea de poeme „Inversul vieții noastre”, Editura řtef, Drobeta Turnu-Severin, 2016. Poemele sunt structurate în trei secțiuni: „Cenușă de trandafiri”; „O, Atlantida, cea iubitoare de mine!” și „Spre Țara Făgăduinței”. Mihaela Dobre scrie pe ultima copertă a cărții că: „Poetul scrie respirând în zodia trandafirului în care, dacă nu putem să ne presărăm viața cu petalele trandafirului roșu Marsala, nădăjduim să-i simțim cenușă în cădere sublimă cu încărcătura ei diafană peste iubirile noastre și să ne oblojim rănilor cele mai adânci ale sufletului cu puterea ei celestă...!”

Prietenul **Nicolae Vălăceanu Sârbu** ne propune cartea de poeme „Tăcerea umbrei”, Editura Blumenthal, București, o carte de poeme valoroase despre care Silviu Guga afirmă: „În „Tăcerea umbrei”, în acest inefabil ademenitor, Nicolae Sârbu vrea să încerce să așeze poezia. A făcut multe exerciții poetice, deloc neglijabile, până să ajungă la această îndrăzneală, prin multe poeme din câteva volume publicate anterior, dar mai ales poeme din „Frigul însingurării” și „Abur de vis”, cu care se desprinde de platonul veleitarilor și devine un autentic poet. Prezentul volum certifică această autenticitate și evidențiază virtuțile poetice ale unui autor tot mai cunoscut.”

Un număr de 64 de poeme ne propune **Vali Ortan** în volumul „Glonțul predestinat”, Editura Grinta, Cluj Napoca. Marian Drăghici „l-a citit” cel mai bine pe autor: „Vali Ortan, băiat fundamental trist, și-a făcut mai întâi nume de epigramist. De la epigramă la poemul liric, saltul este inter-regn, de la nume la

Evenimente

În bătaia penitei

renume, de la nimfă la fluture, sau, ca să ne întoarcem un pic la sat, ca de la piatra din praștia lui David, pentru Goliat, la *glonțul predestinat*.“

Antologia de cultură, literatură și artă „În bătaia penitei”, Galați, apărută sub oblăduirea Anei Cristina Popescu, Adrian Popescu, Simona Petronela Mîțu și Ion Turnea ne propune materiale publicate în cele patru numere ale *Revistei on-line de cultură, literatură și artă În bătaia penitei* și cele două suplimente ale acesteia. Printre redactori se află Alexa Gavril Bâle, iar redactor asociat Ioan Romeo Roșianu. Dintre semnatarii din această primă antologie îi găsim și pe maramureșenii: Mircea Botiș și Radu Botiș („Cultura și spiritualitatea la Ulmeni, Maramureș”), pr. stavr. Radu Botiș („Moartea și Învierea Domnului”), Carmena Băințan (Poezie și „Scrisoare către...necunoscut”), Ștefan Doru Dăncuș („Manual de gesturi inutile”, fragment din volumul cu același titlu), Ioan Romeo Roșianu (Postfață la volumul „Gustul păinii”, autor Ana Cristina Popescu) și Gelu Dragoș („eCreator în vizorul revistei În bătaia penitei”).

Ana-Cristina POPESCU

Sub semnul culturii, artei și istoriei

Marți, 22. 08. 2017, la Galeria de Artă „Corneliu Baba” din Caransebeș a fost lansat volumul „Dosarul Brâncoveanu, între real și imaginar“, autori Ioan Cărmăzan, Vasile Bogdan, Titus Suciu, Veronica Blaj, Liliana Ardelean, Monica Rohan, Mădălina Bobleanță, Constanța Marcu, Rodica Pop, Silvia C. Negru, Maria Nițu, Doina Moț, Dana Gheorghiu, Nina Ceranu.

Evenimentul a fost organizat de Primăria Municipiului Caransebeș, Casa de Cultură „George Suru” din Caransebeș, în colaborare cu Uniunea Artiștilor și Realizatorilor de Film în România, Uniunea Scriitorilor Filiala Timișoara, Editura Eubeea și Clubul de la Timișoara.

Volumul „Dosarul Brâncoveanu, între real și imaginar“ a fost îngrijit de Doina Moț, editor Nina Ceranu și a apărut la Editura Eubeea, Timișoara, 2017, autori, membrii Clubului de la Timișoara. Acesta a luat ființă din dorință membrilor Clubului de la Timișoara de a prezenta secvențe din istoria poporului român, începutul secolului al XVIII-lea, suferințele poporului,

Evenimente

În bătaia penitei

credința românilor, sacrificiul lor, moralitatea, dar și a regizorului Ioan Cărmăzan de a scrie un scenariu de film despre domnitorul Constantin Brâncoveanu, despre Sfinții Mucenici Brâncoveni. Scenariul regizorului prof. univ. dr. Ioan Cărmăzan, președintele UARFR, a avut ca sursă de inspirație scrierile Marthei Bibescu, ale lui Nicolae Iorga și Del Chiaro, secretar la Curtea lui Brâncoveanu. Fiecare scriitor, membru al Clubului de la Timișoara, a prezentat drama familiei Brâncoveanu în funcție de simțămintele lui, volumul bucurându-se astfel de o diversitate stilistică. Rodica Pop a vorbit despre „Atitudinea în fața morții“, demnitatea, credința și moralitatea domnitorului Constantin Brâncoveanu, Mădălina Bobleană a vorbit despre „Drumul crucii lui Brâncoveanu“ având în vedere că fiecare om e dator să-și poarte crucea până la ultimul pas al vieții. Maria Nițu a vorbit despre „Povestea unui meteorit nezdrobit de căpcăuni“, fiindcă cel puternic, moral, cu dragoste de neam, de țară, nu poate să cadă pradă unor „căpcăuni“.

Prezentarea volumul a fost făcută de către regizorul prof. univ. dr. Ioan Cărmăzan, președintele UARFR. Au mai luat cuvântul prof. univ. dr. Cornel Ungureanu, scriitor, critic și istoric literar român, președintele Uniunii Scriitorilor Filiala Timișoara, directorul Casei de Cultură „George Suru“ din Caransebeș, dr. Ioan Cojocaru și alți scriitori, membri ai Clubului de la Timișoara.

Membrii Clubului de la Timișoara au donat douăzeci și cinci de exemplare din volumul prezentat Bibliotecii Municipale „Mihail Halici“ din Caransebeș.

Evenimentele culturale din cursul zilei de 22. 08. 2017 au continuat cu Festivalul de Film în Parcul „General Ioan Dragalina“, marcându-se astfel 100 de ani de cinematografie românească.

Actrița Roberta Ionescu de la Timișoara a primit misiunea de a fi gazda Festivalului de Film timp de cinci zile.

Festivalul de Film a debutat cu filmul românesc din 1972 regizat de Sergiu Nicolaescu „Cu mâinile curate“ și va culmina cu filmul istoric românesc din 1971 Mihai Viteazul, scenariul Titus Popovici, regia Sergiu Nicolaescu.

În deschiderea festivalului au luat cuvântul actrița Roberta Ionescu, regizorul Ioan Cărmăzan, primarul localității Caransebeș prof. Felix Borcean, directorul Casei de Cultură „George Suru“ din Caransebeș, dr. Ioan Cojocaru și criticul de film Marina Roman care a mentionat că Festivalul de Film de la Caransebeș din 2017 este pus sub semnul lui Sergiu Nicolaescu.

Ziua de 22. 08. 2017 s-a dovedit a fi o zi sub semnul culturii, artei și istoriei pentru locuitorii municipiului Caransebeș și nu numai, ci și pentru distinșii oaspeți.

Evenimente

În bătaia penitei

Festivalul de Teatru „Din Viețile Sfintilor“
Casa de Cultură George Suru Caransebeș
Printre trupele de teatru participante a fost și TRUPA DE TEATRU
ŞEHEREZADA.

Ana-Cristina POPESCU

Despre TRUPA DE TEATRU ŞEHEREZADA

Trupa de teatru „Şeherezada“ a luat ființă în luna noiembrie a anului 2016 din dorința de a promova valorile culturale românești, de a dezvolta creativitatea și aptitudinile literar-artistice ale elevilor.

Membrii trupei Şeherezada sunt elevi de la Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu, colegi în aceeași clasă, clasa a V-a, cu vîrste cuprinse între 11 și 12 ani.

Fiind la vîrstă copilăriei, membrii trupei sunt pasionați de povești, dar și de arta povestirii, dovada faptului că Şeherezada, povestitoarea din O mie și una de nopti îi reprezintă.

Debutul lor ca trupă de teatru a avut loc în 05 noiembrie 2016 la Biblioteca Casei de Cultură din localitatea Oțelu Roșu cu o istorioară din volumul Hanul Ancuței a scriitorului Mihail Sadoveanu, Negustor Lipșcan. Tot la la Biblioteca Casei de Cultură din localitatea Oțelu Roșu au mai interpretat în 24 ianuarie piesa de teatru Moș Ion Roată și unirea, după povestirea scriitorului Ion Creangă. Reprezentării au mai avut și în amfiteatrul școlii cu prilejul sărbătorilor religioase sau comemorării unor scriitori din literatura română precum Mihai Eminescu.

Coordonatorii trupei de teatru Şeherezada sunt profesorii Popescu Ana-

Evenimente

În bătaia penitei

Cristina și Vasiloni Vidu.

În cadrul Festivalul de Teatru „Din Viețile Sfinților“ 02. 06. 2017, Caransebeș, trupa de teatru Șeherezada a interpretat piesa de teatru Sfântul Mare Mucenic Mina, ocrotitorul celor păgubiți, autor profesor Popescu Ana-Cristina după cum urmează: în rolul mamei eleva Andrada Keszeg, copiii sunt elevii Mario Mihăilă, Ovidiu Ștefoni și Florina Doican, tatăl, elevul Mario Cocoșilă, prietenul tatălui, elevul Robert Ciucă, hoțul elevul Mihai Anca, soția hoțului Aly Titel.

Subiectul piesei prezintă drama unei familii a cărui cap de familie, tatăl, este dat dispărut. Profitând de absența bărbatului din familie, hoții fură animalele din grajd. Prin credință și rugăciune către Dumnezeu și Sfântul Mare Mucenic Mina situația dramatică a familiei se va rezolva și toată lumea va fi mulțumită și fericită.

În urmă prestației Andrada Keszeg a obținut Premiul II pentru interpretare, iar trupa de teatru Mențiune. Piesa de teatru poate să fie vizionată accesând adresa: <https://www.youtube.com/watch?v=MmnYZmnVId0>

Custode muzeu,

Prof. Marciana CORICI

La Muzeul școlar de Geografie literară „Tiberiu Boșcaiu“ din cadrul Liceului Bănățean Oțelu- Roșu, în perioada 13-17 noiembrie 2017, va putea fi vizitată EXPOZIȚIA DE BIBLII ȘI CĂRȚI RELIGIOASE ORTODOXE, organizată cu prilejul ZILEI MONDIALE A BIBLIEI.

Elevii de la Liceul Bănățean vor putea

participa și la activitatea interactivă cu tema „Importanța lecturării Bibliei și a cărților religioase“, în compania profesorilor lor de religie.

Scopul activității este evidențierea rolului important pe care îl deține lectura Bibliei- „cartea de căpătai a omenirii“ și a cărților religioase în formarea personalității tinerilor.

Noul Testament, supranumit „Testamentul iubirii“ reprezintă pilonul educației, întrucât cuprinde normele morale de comportament, fundamentele formării spirituale a omului.

Intrarea este liberă între orele 08:00-12:00

Vă așteptăm cu drag !

Mulțumiri d-nei prof. de religie Simona Popa

Evenimente

În bătaia penitei

Mădălina DOMAN

O chemare spre cultură, literatură și artă

La finalul lui 2016, la Editura OPANIS din Galați, a văzut lumina tiparului antologia „În bătaia penitei“.

Antologia „În bătaia penitei“ cuprinde materiale publicate în cele patru numere și cele două suplimente ale Revistei on-line de cultură, literatură și artă „În bătaia penitei“ din primul an al apariției ei, 2016.

Antologia a fost îngrijită de Ana-Cristina Popescu, Adrian Popescu, Ion Turnea și Simona Petronela Mîțu, membri fondatori ai revistei „În bătaia penitei“, revistă fondată la Caransebeș și care a adunat în paginile ei slove aurie ale scriitorilor din țară și chiar ale scriitorilor români din Canada prin Melania Rusu Caragioiu și Al. Francisc. Prin urmare și antologia „În bătaia penitei“ a cuprins în paginile ei cele mai frumoase gânduri ale scriitorilor români de pretutindeni.

Antologia are ca scop promovarea culturii, literaturii, artei, obiceiurilor și tradițiilor românești fapt înfațisat în capitolele ei: Evenimente, Monografie, Istorie, Folclor, Poezie, Proză, Teatru, Reportaj, Interviu, Eseu, Religie, Critică literară.

Antologia „În bătaia penitei“ poate să fie lecturată și on-line de iubitorii de cultură, literatură, artă, obiceiuri și tradiții românești pe site-ul <http://www.inbataiapenitei.elzumina.ro/>.

Cosmin VLAD

**O caranșebeseancă,
premiată în Sala Armelor**
Liga Scriitorilor din România
premiaază cele mai bune
produse editoriale care au

văzut lumina tiparului în anul precedent. Pentru această ediție, au fost luate în considerare 129 de titluri, apărute sub siglele unui număr de 31 de edituri, din 17 orașe din România.

Au fost acordate premii la un număr de 11 categorii, la secțiunea Premiul pentru „Cartea de teatru” câștigători fiind Teodor Tanco, din Târgu Mureș, și Ana-Cristina Popescu, din Caransebeș, pentru volumul „Sinusoide”, apărut la Editura Hoffman, din Caracal. Gala premiilor va avea loc joi, 30 martie, în Sala Armelor, la Cercul Militar Cluj-Napoca.

<Http://reper24.ro/o-caranșebeseanca-premiata-sala-armelor/>

Adrian CRÂNGANU

Dl.Goe

Într-o zi, cred că acum vreun an și jumătate se-
stâmpăla astă, stăteam pe o bancă, în parc, și aşteptam pe
cineva care să-mi aducă un stick de memorie, cu un
articol pentru ziar. Bătrânul colonel cu care aveam
întâlnire era complet habarnist într-ale calculatorului și

internetului, și cum, în felul acesta, nu aveam nicio șansă să ne scriem pe e-mail,
textul și fotografiile cu pricina i le încărcase un nepot, din câte am înțeles eu,
cărui a se făcuse milă de el. Și, cum îl aşteptam, picior peste picior, pufând
alene din țigară, la un moment dat m-am uitat un pic mai atent undeva în
dreapta mea, să văd cine era în stare să facă atâtă larmă. O obraznicătură de fânc
de vreo cinci ani numai ce frânase cu o bicicletă de câteva sute de euro, a lăsat-o
să cadă pe asfalt, apoi, nici una, nici două, a pocnit-o în cap pe bunică-sa, cu
tableta tot de vreo câteva sute de euro. Baba și-a frecat cucuul și și-a mușcat
buzele să nu plângă, cred că de rușinea mea. Javra mică de doi bani, îmbrăcată,
tot aşa, cu hainuțe de câteva sute de euro, a arătat cu gheruța spre tabletă și, din
câte am putut să aud de la distanța aia, îi spunea femeii că dacă nu-l duce
imediat să-și pună drăcovenia la încărcat, fiindcă se oprise chiar în mijlocul
jocului, o sună pe mamă-sa în Austria și bătrâna o s-o-ncurce rău de tot când îi
vine fata acasă. Femeia l-a mângâiat pe păr, a ridicat bicicleta, cu o mână a
împins-o și cu cealaltă și-a cuprins odorul pe după umeri, apoi s-au pierdut pe
alee.

Primul lucru care mi-a trecut prin cap, odată rămas singur, a fost să mă-
ntreb dacă toate hainele de pe mine la un loc costau măcar pe jumătate cât
adidașii micului nesimțit și am ajuns la concluzia că nu, nici pe departe. Nu
tocmai mulțumit de răspuns, am încercat să-mi omor timpul înviind amintiri.
N-am fost prea sigur pe ele, fiindcă au trecut mulți, poate prea mulți ani de-
atunci, dar am bănuit că eu la vârsta lui făceam oameni și flori din plastilină,
toceam creioane pe cărțile de colorat, învățam să număr până la zece și nu știam
să dau nici măcar drumul la televizor, fiindcă pe vremea aia n-aveam aşa ceva.
Aveam, în schimb, mai tot timpul pantalonășii rupti în fund și-n genunchi, și
tenișii-n talpă. Aveam voie să mănânc o savarină pe săptămână la cofetărie, o
ciocolătică pe lună, și un kilogram de portocale și unul de banane de Crăciun.
Cu toate astea, mama și bunica erau „dumneata” și, până în ultimele lor zile, le-
am spus „săru' mâna”. Niciodată altfel.

Când a ajuns colonelul, îmi aprinsesem deja a doua țigară. Adevărul era că
nu el a întârziat, ci eu venisem mai devreme. Am fost întotdeauna punctual, dar
cu el, care era mai scorțos decât un ofițer prusac, trebuia să fiu mai mult decât

Reportaj

În bătaia penitei

atât. S-a aşezat lângă mine pe bancă, s-a strămbat când vântul a purtat spre el fumul ţigării mele și pe urmă a făcut cum a făcut și tot a adus vorba despre Regimentele 48 Infanterie, 81 Artillerie și 52 Mecanizat. Am auzit atunci, cred că pentru a zecea oară, povestea Generalului Dragalina și a Ecaterinei Teodoroiu și, chiar dacă o știam deja atât de bine încât i-aș fi putut-o spune și eu, m-am arătat foarte interesat de ea și din când în când chiar mirat că aşa o grozăvie a fost posibil să se întâmple. Îmi era drag bătrânul colonel...

Mi-a dat stick-ul, l-am salutat militarește și l-am întrebat dacă vrea să-i povestesc și eu ceva. La întrebarea nerostită din priviri, l-am răspuns că în ultima lună am recitit pe viu cam toate piesele de teatru ale lui Caragiale, iar în urmă cu doar zece minute, pe „Dl Goe”. Cum n-aveam nicio carte sau tabletă la mine, s-a gândit puțin, a dat din cap și mi-a zis că rămâne pe data viitoare. Îi

Documentar / Reportaj

Ana-Maria POPESCU

Cele mai frumoase plaje din sudul Sardiniei

Acolo unde soarele strălucește aproximativ 300 de zile

pe an și se întind plaje îneluite în nisip alb măngâiate de valurile cu apă limpede și cristalină ale Mării Mediterane, se găsește insula de smarald Sardinia. Acoperită cu iarbă și flori multicolore, Sardinia te îmbie parcă cu un miros de cafea să o descoperi nu doar desculț prin nisipul răsfățat de razele soarelui, ci și pe străduțele înguste ce poartă încă rămășițe din istoria bogată a acesteia.

Pentru că în loc de 300 de zile am avut la dispoziție doar 30, mi-am luat ochelarii de soare, pălăria și entuziasmul de călător dornic să descopere cât mai multe și mi-am lăsat pașii să colinde plajele din sudul Sardiniei. Cine spunea că vacanțele sunt destinate pentru a nu face nimic și pentru a te bucura de frumusețea lucrurilor ... avea dreptate. Astfel am descoperit unele dintre cele mai frumoase plaje din sudul Sardiniei care m-au făcut să trăiesc sentimentul de dolce far niente, aşa cum spun italienii, și care m-au cucerit.

Cala Domestica Bugerru

Reportaj

Porto Pino Sant'Anna Arresi
Portopaglietto Portoscuso

Portixeddu Sant'Antioco

Toate plajele din imagini te îmbie la relaxare și nu te lasă să te gândești la altceva în afară de vacanță. Chiar dacă sunt mai mulți turiști în weekend decât în timpul săptămânii, nu te vei stresa că nu ai loc unde să stai pe plajă și că nu te poți bucura de marea albastră și de soare din cauza agitației, pentru că toată lumea își dorește același lucru. Pe unele dintre plaje poți închiria chiar și șezlonguri frumos amenajate cu umbrelute din paie la doar 15 euro. De asemenea și mâncarea pe plajă este specifică zonei, având oportunitatea să savurezi diverse preparate din fructe de mare.

Dacă îți place linștea, o mare mai puțin agitată și plină de scoici, La Salina Calasetta este una dintre plajele care îți oferă acest lucru. Maladroxia Sant'Antioco și Cala

În bătaia penitei

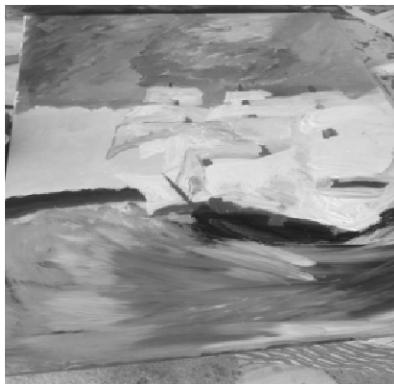
Sotto Torre Calasetta

Sapone Sant'Antioco sunt și ele două plaje ce merită vizitate dacă te află în sudul insulei și ai timpul necesar.

Un lucru e cert. Marea e mereu albastră și chiar smarald de pe orice plajă ai privi-o și soarele te răsfăță la fel de mult indiferent de locul unde te-ai afla.

Pictură: Alexandru Georgescu
Prof. Gherlinde Lungu

Teatru

În bătaia penitei

Ana-Cristina POPESCU

Greierul și furnica

Personajele: Greieru Pierdevară, Furnica Varâlungă, Bătrânul, Femeia văduvă, Soacra mare, Copilul.

Actul I

Decorul: O stradă pustie, câteva uși ale unor case.

Scena I

Greieru: Nu, nu, nu și nu. Așa nu se mai poate. Trebuie să rezolv cumva problema aceasta. Dar cum? (E foarte agitat. Se plimbă pe o stradă pustie și își frământă măinile.) Nu găsesc soluții. (Energetic) Trebuie să găsesc soluții. (Gânditor) Da. Așa o să fac. O să bat la o ușă. Ușa se va deschide și atunci le trântesc o poveste. (Entuziasm) Dar ce poveste? Povestea mea cea veche. Tristă poveste. Înduioșează și cele mai împietrite inimi. (Se apropiie de o ușă.) Să încerc. (Bate la ușă. Un bătrân deschide ușa.)

Bătrânul: Căutați pe cineva?

Greieru: Pe stăpânul acestei case.

Bătrânul: A murit.

Greieru: A murit?

Bătrânul: În urmă cu o lună.

Greieru: Și atunci casa aceasta, a cui este casa aceasta?

Bătrânul: A mea.

Greieru: Cu neputință. Mi-ați spus că stăpânul casei a murit în urmă cu o lună.

Bătrânul: Da. A murit în urmă cu o lună.

Greieru: Și-atunci casa, casa aceasta, cui a rămas?

Bătrânul: Mie.

Greieru: Cine sunteți dumneavoastră?

Bătrânul: Sluga.

Greieru: Atunci nu e casa dumneavoastră. Stăpânul dumneavoastră a avut rude?

Bătrânul: A avut.

Greieru: Acele rude sunt moștenitorii casei.

Bătrânul: Nu sunt.

Greieru: Ba da, ei sunt moștenitorii casei. Casa se cuvine rudelor.

Teatru

În bătaia penitei

Bătrânul: Nu sunt ei moștenitorii casei. Stăpânul mi-a lăsat mie tot, tot, tot. Așteptați un moment. (B intră în casă și se întoarce cu un document.) Ascultați! Eu, Lucrețiu Stănescu, proprietar, las toată averea mea, casă, grădină, terenuri, slugii mele, Costache Gheorghe, care m-a slujit cu multă credință patruzeci de ani. Nimici nu poate să conteste acest act, fiindcă l-am scris în deplinătatea facultăților mentale și în prezența avocatului meu, Pălărie Sandu.

Greieru: Prin urmare dumneavoastră sunteți stăpânul casei?

Bătrânul: Da, sunt stăpânul casei stăpânlui meu.

Greieru: Atunci mă puteți asculta?

Bătrânul: Nu ascult pe nimeni. Eu mi-am ascultat doar stăpânul.

Greieru: Vă cer ajutorul.

Bătrânul: Ce ajutor?

Greieru: Trebuie să mă ascultați, ca să mă puteți ajuta.

Bătrânul: Nu ascult nimic.

Greieru: Bine. Foarte bine. Atunci vă cer găzduire în casă dumneavoastră.

Bătrânul: Nu găzduiesc pe nimeni. Mergeți la un hotel. Este unul chiar în această zonă.

Greieru: Problema este că nu am bani.

Bătrânul: Și atunci cum dorîți să găsiți o găzdă?

Greieru: Cer ajutor.

Bătrânul: Ce fel de ajutor?

Greieru: Un adăpost pe timp de iarnă.

Bătrânul: A! Căutați un stăpân pe timp de iarnă? E cam greu. Din primăvară până în toamnă sunt cele mai importante munci într-o gospodărie, dar se poate și iarna. Aveți posibilitatea să faceți menajul și să vă ocupați de animale.

Greieru: Nu, nu am venit să mă angajez. Eu caut un loc cald unde să stau, să mănânc ceva, să dorm și să cânt. Da. Să cânt! Îmi place să cânt! Știu să cânt! Pot să cânt!

Bătrânul: Atunci cântă. Strada e mare. Poți să cânți.

Greieru: În stradă mi-e frig.

Bătrânul: Atunci nu cânți.

Greieru: Mă puteți ajuta?

Bătrânul: Nu. Eu nu ajut oamenii leneși, oamenii care nu sunt buni de nimic. Pe lumea aceasta nimic nu e gratis. Și eu am muncit pentru casa aceasta din tinerețe. Am fost slugă la stăpân și nu i-am ieșit din cuvânt.

Greieru: Dar eu știu să cânt. De ce e rău să cânți? Sunt artist. (Își mișcă picioarele în ritm de dans.) Sunt fericit. Când dansez, când fredonez, sunt enorm de fericit. Mă înțelegi? Sunt fericit!

Bătrânul: Atunci dansează și cântă. (Vrea să plece.)

Greieru: Nu pleca! Nu, nu, nu pleca! Nu pot să cânt și să dansez, pentru că mi-e frig.

Bătrânul: Te încălzești dansând.

Greieru: O să-mi înghețe corzile vocale.

Bătrânul: Atunci nu mai cântă.

Greieru: Cântecul e viața mea.

Bătrânul: Uite ce e. Am pierdut suficient timpul cu tine și am mai și înghețat de frig. Cred că e timpul să mă retrag în casă la căldură.

Greieru: Căldură! Nu.

Bătrânul: Ce nu?

Greieru: Nu pleca încă. Uite! Eu o să aduc fericirea în casa ta. Îți dai seama câtă bucurie o să fie în casa ta iarna aceasta?

Bătrânul: Dacă îmi cureți ghetele, îmi faci focul, mături prin casă.

Greieru: Eu nu știu decât să cânt.

Bătrânul: Îmi pare rău, pentru lăutari ușa casei mele este închisă. Eu doresc liniște.

Greieru: Fără muzică totul e trist. Liniștea poate să ducă la singurătate. Muzica animă totul.

Bătrânul: Poate, nu poate, eu am ușa închisă pentru cei ca tine.

Greieru: Atunci de ce stai în ușă?

Bătrânul: Așa este. De ce stau în ușă?

Greieru: De ce?

Bătrânul: De ce?

Greieru: Da. De ce stai în ușă?

Bătrânul: Ai bătut la ușă.

Greieru: Și?

Bătrânul: Mi-ai cerut să te ajut.

Greieru: Și de ce nu mă ajută?

Bătrânul: Pentru că eu nu ajut greierii.

Greieru: De unde-mi cunoști numele?

Bătrânul: Nu-l cunosc.

Greieru: Mai înainte mi-ai spus pe nume.

Bătrânul: Nu îți-am spus pe nume.

Greieru: Ba da.

Bătrânul: Nu.

Greierul: Eu sunt Greieru Pierdevara.

Bătrânul: Ei vezi!

Greieru: Ce să văd?

Bătrânul: Ești un bun de nimic.

Greieru: Sunt un artist. Eu cânt, dansez. (Începe să danseze și să cânte.)

Bătrânul: De ajuns.

Greieru: Nu vă place arta?

Bătrânul: Nu-mi plac oamenii leneși.

Greieru: Dar eu nu sunt leneș. Eu cânt. Dansez.

Bătrânul: Poți cânta și dansa la altă ușă, de la o altă casă. Nu mai vreau să te

văd la poarta mea! Ai înțeles? (Vrea să plece.)

Greieru: Ia stai, stai, stai. Cum casa ta? Parcă spuneai că ești doar o slugă.

Bătrânul: O slugă care a știut să curețe ghetele, să facă focul.

Greieru: Eu nu știu și nici nu vreau.

Bătrânul: Atunci nu te pot ajuta.

Greieru: Dar este timpul să angajezi o altfel de slugă, una care îți face casa luminoasă.

Bătrânul: Eu am nevoie de căldură, de curătenie, de mâncare, nu de lumina artei cum spui tu.

Greieru: Vezi tu! Și eu am nevoie de căldură, mâncare, curătenie. Tu ai toate aceste lucruri. Cunoști aceste lucruri. Toată viața te-ai ocupat cu aceste lucruri. În schimb ești lipsit de bucuria artei. Eu pot să-ți aduc această luminare, să te scot din întuneric, să te înțelepțesc.

Bătrânul: Nu, mulțumesc!

Greieru: Cum dorești. Eu ți-am făcut o ofertă foarte bună, arta în schimbul căldurii unei locuințe.

Bătrânul: Oferta este refuzată.

Greieru: Atunci apelez la milă. Cer milă, milă pentru un biet artist condamnat să trăiască în frig, fără o bucătă de pâine.

Bătrânul: Milă? Să-mi fie milă de cineva care refuză să muncească? Niciodată. Adio! (Pleacă.)

Greieru: Adio! (Silabisit.) A di o! N-am rezolvat nimic, nimic. S-a făcut om bătrânul. A ajuns stăpân când e pe picior de plecare. Dacă ajungeam în casa lui, în trei luni, dar ce spun în trei luni? E mult trei luni. În trei săptămâni bătrânul ar fi fost chemat dincolo, la Domnul, în lumea umbrelor, iar eu, eu, cu un document de proprietar. Sunt artist. Mă descurcam eu. Cu bătrânul acesta n-am avut noroc. De fapt artiștii nu au noroc niciodată. Artiștii sunt mereu prigojniți, dar e bună opera lor. Las că știu eu! Stau domnii și ascultă muzică, dar nu ar da un ban. Să nu dezinădăduim. Încă nu e cazul. Dar ce frig s-a făcut! Să mă mișc puțin în pași de dans până nu îngheț.

Scena II

(Pe drum trece o Tânără. Greierul se oprește din dans și cântec.)

Greieru: Iarăși ea, domnișoara Furnica Varălungă. De câte ori se iveste în drumul meu îmi merge rău. Anul trecut am stăbătut nouă orașe din cauza ei și tot nu am găsit adăpost. M-a prinse primăvara bătând pe la ușă, dar a fost o iarnă mai blândă. Anul acesta, dacă nu o să găsesc adăpost, o să îngheț și o să mor. Nu e păcat să moară un artist? El aduce atât de zâmbete.

Furnica: Cântă, cântă! Cântă și dansezi. Cântă și dansează, că aşa o să-ți treacă viața.

Greieru: Domnișoară Furnica!

Teatru

În bătaia penitei

Furnica: Văd că îți amintești de mine.

Greieru: Se poate să nu-mi amintesc? Câte uși nu s-au închis!

Furnica: Dacă îți amintești de mine, de ce nu mi-ai ascultat sfatul? De ce nu îți-ai construit o casă? De ce nu îți-ai întemeiat o familie?

Greieru: Eu sunt un artist, domnișoară!

Furnica: Un artist. Ce câștigă un artist, dacă nu își întemeiază o familie, nu are un loc cald unde să-și plece capul, o mângâiere?

Greieru: Un artist, domnișoară, e mângâiat de muzica lui. Pentru el muzica este totul, muzica e căminul cel cald, mângâierea. Muzica e cea care-i poartă numele mai departe, aşa cum unui om de rând numele îi este purtat de copii. Tu nu înțelegi acest lucru, pentru că nu simți. Vino alături de mine și încearcă să simți muzica. (O ia de mână și începe să danseze cu ea în timp ce fredonează o strofă dintr-un cântec.)

Furnica: Lasă-mă! (Se retrage din dansul greierului.) Eu nu mă încurc cu oamenii leneși, cu oamenii care nu știu să-și zidească o casă. Eu nu ies din rândul lumii pentru o clipă de cum spui tu, muzică, pe urmă să fiu tristă toată viața.

Greieru: Dar de ce să fii tristă? Muzica aduce bucurie, aduce dragoste. Pe urmă nu o să fii nici singură. O să mă ai mereu alături. Tu cultivi legume, zarzavaturi, pe urmă faci mâncare, iar eu cânt. Toate vor crește mai repede, iar mâncarea o să fie mai gustoasă. Orice plantă se dezvoltă mai bine când în jurul ei este armonie. Fără muzică este posibil ca nimic să nu răsără. Eu zic că este o înțelegere onorabilă. O să ai parte și de dragoste. Cu câtă dragoste o să gust mâncarea gătită de tine, pe urmă o să te iau în brațe și o să te invit la dans! Nu sună ispititor? Greierul și Furnica, soț și soție.

Furnica: Nu! Niciodată!

Greieru: Nu îți-ar plăcea să fii iubită, mângâiată?

Furnica: Nu. Ba da.

Greieru: Vezi? Îți-ar plăcea.

Furnica: Mi-ar plăcea, dar nu aşa.

Greieru: Dar cum îți-ar plăcea?

Furnica: El să mă iubească, dar să muncească împreună cu mine, să ne zidim o casă puternică pe stâncă.

Greieru: De ce pe stâncă? Pe pământ nu e bună?

Furnica: E mai trainică.

Greieru: Depinde de temelie și de vânt.

Furnica: Vezi ce ciudat ești?

Greierul: Numai un ciudat îți poate arăta tainele acestei vieți și vei simți că nu ai trăit degeaba.

Furnica: Lângă un ciudat trăiești degeaba. Totul se risipește în vânt.

Greieru: N-ai înțeles tu cât de mult îți îmbogățești sufletul. Înveți să trăiești și pentru tine, nu doar pentru alții. Până la urmă o viață ai.

Furnica: Mă înveți să fiu egoistă?

Greieru: Nu. Doamne ferește! Eu cânt pentru toată lumea, dar și pentru sufletul meu. Te învăț să ai grija și de tine.

Furnica: Discuția aceasta cu tine este inutilă. Chiar mă grăbesc să ajung acasă. Trebuie să fac cozonaci pentru ziua fratelui meu.

Greieru: De ce nu vrei să faci cozonaci și pentru mine?

Furnica: Cine ești tu? Un străin. De ce aş da bunul meu unui străin?

Greieru: De pomană. De dragul lui. Ca să-ți ajută aproapele la greu.

Furnica: Aproapele acesta al meu să muncească. E puternic.

Greieru: Aproapele acesta al tău a prins drag de tine și dorește să-ți cânte toată viața, dacă accepți să-i fii soție și să-l chemi la tine în casă.

Furnica: Niciodată. (Pleacă.)

Greieru: Măcar am încercat. Dar ce frig s-a făcut! Să bat la o altă ușă.

Scena III

Copilul: Ce dorești?

Greieru: Cine? Eu?

Copilul: Da. Ce dorîți dumneavoastră?

Greieru: Nu doresc nimic.

Copilul: Dar ati bătut la ușa mea?

Greieru: Am bătut.

Copilul: De ce?

Greieru: Să stăm de vorbă.

Copilul: De ce să stăm de vorbă? Eu nu vă cunosc pe dumneavoastră, așa că „La revedere”!

Greieru: Așteaptă!

Copilul: Nu vorbesc cu străinii.

Greieru: Dar deschizi ușa străinilor.

Copilul: Nu am intuit că la ușă este lupul.

Greieru: De data aceasta nu este lupul, ci greierul.

Copilul: Ce greier?

Greieru: Să mă prezint. Eu sunt Greieru Pierdevară.

Copilul: Numele dumneavoastră este Greieru?

Greieru: Da.

Copilul: Am mai întâlnit oameni pe care-i chema Lupu, Mâțu, Măgaru, Rață, Găină, dar Greieru, niciodată.

Greieru: E prenumele.

Copilul (râzând): Prenumele?

Greieru: Ce este aşa de amuzant?

Copilul: Și ce dorești de la mine domnule Greieru?

Greieru: Bănuiesc că ești elev.

Teatru

În bătaia penitei

Copilul: Da. Și?

Greieru: Mă ofer să fiu profesorul tău de canto. Nu dorești niște lecții în particular? Pot face din tine un artist. Nici nu va trece bine iarna aceasta și scot din tine artistul.

Copilul: Te pomenești că te pricepi și la muzică, după cum îți este și numele?

Greieru: Mai bine ca oricine. Probabil nașa mea când mi-a pus numele a intuit ce copil special botează.

Copilul: Eu nu am talent la muzică, pe urmă părinții mei nu-și permit un meditator, mai ales la muzică.

Greieru: Dar ce aveți toti cu muzica?

Copilul: Nimic. Doamne ferește! Dar pe mine nu mă ajută.

Greieru: O să fac din tine un artist, aşa cum sunt eu.

Copilul: Ofertă refuzată.

Greieru: Nici nu cer mult. Un pat într-o cameră caldă și o farfurie în plus la masă.

Copilul: Să înțeleg că îți cauți gazdă? Treaba aceasta cu profesorul de muzică este aşa o născocire pentru copii ca mine.

Greieru: Nici vorbă. Eram în trecere prin aceste locuri și fiind frumoase mă gândeam să mai rămân o vreme. Eu sunt artist. Îți fac imediat o demonstrație. (Începe să cânte și să danseze.)

Copilul: Bravo! Vă descurcați de minune. Dacă nu mă însel v-am văzut și iarna trecută pe strada mea încercând să impresionați oamenii cu talentul dumeneavoastră. Și atunci v-ați căutat o locuință. Nu ați prea îndrăznit să vă depărtați de locurile acestea frumoase. Mi se părea mie când v-am văzut la ușa mea că vă cunosc de undeva, dar acum știu. Vă cunosc de anul trecut când vecinii mei v-au închis ușa în nas. (Râde.) Marele artist a revenit și oferă meditații elevilor. Ei bine, nu sunt interesat.

Greieru: Nu insist, dar nu știi ce pierzi.

Copilul: Să merg din ușă în ușă pe timp de iarnă și să ofer muzică în schimbul căldurii și a unui colț de pâine. Nu, mulțumesc.

Greieru: Nu ai înțeles nimic. Eu îți ofer libertatea, nu te împing într-o casă străină unde să aștepți o firmitură. Artistul nu poate să trăiască în colivie cu firmituri. El aleargă prin toată lumea, cântă și dansează. E liber.

Copilul: Atunci cântă, aleargă și dansează. Eu rămân în colivia mea.

Greieru: Prea bine.

Copilul: Ce faci? Nu cântă? Nu alergi? Nu dansezi?

Greieru: Ba da! (Începe să cânte și să danseze. Copilul se retrage în casă.)

Scena IV

Greieru: Ce a făcut copilul acesta din mine. I-am ascultat îndemnul ca un

robot. E din ce în ce mai frig și eu în loc să-mi cauți locuință dansez și cânt.
Doamne! Din nou ea.

Furnica: Tot aici ești?

Greieru: Te-am așteptat.

Furnica: Pe mine?

Greieru: Da, pe tine.

Furnica: De ce? Îți-am spus eu să mă aștepți?

Greieru: Nu.

Furnica: Atunci de ce?

Greieru: Știam că o să treci din nou pe aici.

Furnica: Și dacă nu treceam, ce făceai?

Greieru: Te așteptam până treceai.

Furnica: Și dacă nu mai treceam niciodată.

Greieru: Niciodată nu-mi pierdeam speranța că poate cândva vei trece și
pe aici.

Furnica: Și de ce m-ai așteptat?

Greieru: Să te rog să-mi fii soție.

Furnica: Soția ta?

Greieru: Soția mea.

Furnica: Niciodată.

Greieru: Eu o să te aştept aici până ce vei accepta să-mi fii soție. Nu voi
renunță niciodată la tine. (Furnica pleacă.) Da. Nu voi renunță niciodată la
speranța unui grăunte, a unui pat cald. Poate dacă încerc eu o altă stradă, o să
am mai mult noroc. (Pleacă spre a căuta o altă stradă. Furnica își face prezența
din nou.)

Furnica: Uite cât m-a așteptat. Numai ce m-am întors cu spatele și a plecat.
Dacă stau bine să mă gândesc, nu e chiar de aruncat oferta lui. O să am un soț. O
să fiu și eu iubită. Până la urmă chiar aveam nevoie de dragoste. Am muncit
toată ziua, am adunat, am făcut depozite pe termen lung, doar la dragoste nu m-
am gândit. Dar ce frig s-a lăsat! Mai bine mă duc spre casă. O să mă găsească el
într-un final. Nu scapă de mine și se pare că nici eu de el. Poate aşa ne-a fost
scris, mereu împreună.

Scena V

Greieru: Cât am alergat, Doamne! Atâtea case! Atâtea uși închise! Nicio
ușă nu se deschide pentru mine și cea care se deschide se și închide imediat.
Nimeni nu mă acceptă. Nimeni nu îmi iubește muzica. Sunt din ce în ce mai
deznađădjuțit. Nu știu la care ușă să mai bat. Să încerc ușa aceasta însemnată cu
negru. (Bate la ușă.)

Femeia văduvă: Dumneavoastră sunteți preotul?

Greieru: Nu sunt preot.

Femeia văduvă: Era de aşteptat. Vă lipseşte reverenda.

Greieru: Eu sunt un cântăreţ, un artist.

Femeia văduvă: I-am spus părintelui să vină fără cântăreţ, căci îl am pe vecinul meu ce ştie să cânte. Ascultă! Mergi acasă. Nu este nevoie de cântăreţ. Eu am nevoie doar de preot pentru funeraliile soțului meu.

Greieru: O femeie văduvă.

Femeia văduvă: Ati spus ceva?

Greieru: Eu sunt un artist, doamnă. O să cânt cum nu a mai cântat nimeni până acum. Trebuie doar să-mi acordaţi o şansă de a demonstra acest lucru.

Femeia văduvă: Nu înțelegi? Nu am nevoie de serviciile tale. Pleacă de la uşa mea!

Greieru: O singură şansă.

Femeia văduvă: Nicio şansă. (Pleacă.)

Greieru: În aceste condiţii cred că o s-o iau pe urmele celui ce aşteaptă să fie dus la groapă. Să mai dansez puţin. Poate mă încălzesc. (Începe să cânte şi să danzeze.)

(Femeia văduvă îşi face apariţia în uşă şi aruncă o găleată pe apă peste Greieru aproape îngheţat.)

Femeia văduvă: Mai cântă şi mai dansează acum, dacă mai poţi. Uite la el. Nu are ruşine. S-a apucat să cânte şi să danzeze în faţa casei mele. Nu am destulă întristare, mai trebuie să adauge şi el cărbuni aprinşi. (Pleacă.)

Greieru: Acum sunt terminat. Femeia astă văduvă m-a omorât. M-a ajutat să îngheţ pentru totdeauna. Nu degeaba se spune că văduvele te omoară. Să bat cât mai repede la o altă uşă. Uite la uşa aceea înflorată.

Scena VI

Soacra mare: Cine sunteţi dumneavoastră? Sunteţi invitat la nuntă?

Greieru: Eu am avut un accident. Am intrat în contact cu o apa pe frigul acesta şi cer o oră de găzduiere până ce mă usuc.

Soacra mare: Aici e nuntă mare. Încearcă în altă parte.

Greieru: Dar eu ştiu să cânt. Poate mirii au nevoie de un solist.

Soacra mare: Au solist.

Greieru: Ştiu să cânt şi la chitară.

Soacra mare: La chitară? Mai eram eu soacru mare, dacă faceam nuntă cu o simplă chitară? Eu am lăutari vestiţi.

Greieru: Şi eu sunt artist. Puneţi-mă la încercare.

Soacra mare: Artist. Tu?

(Greieru încercă să cânte o strofă.)

Soacra mare: Aşa cum mi-am imaginat, bun de nimic.

Greieru: Am răgușit din cauza frigului. Vă rog să aveți milă. Când o să mă încălzesc cântecul meu o să fie unic.

Soacra mare: Pleacă din fața casei mele! Aici oamenii vin să se veselească. Tu nu te încadrezi în peisaj.

Greieru: O sansă, vă rog.

Soacra mare: Pleacă! (Intră în casă și închide ușa după ea.)

Greieru: Sunt disperat. O să mor înghețat într-o lume de gheață. Nu mai au oamenii inimă. În locul inimii au sloiuri mari de gheață, au pietre de moară. Cât mi-e de frig! Nu am și eu un adăpost. Nu găsesc un adăpost. (Merge din ce în ce mai zgribulit.)

Actul II

Decorul: O stradă pustie, câteva uși ale unor case, o bancă.

(Greieru stă pe bancă și tot aprinde câte un băt de chibrit.)

Greieru: Curând o să mor. Am ajuns și eu asemenea „Fetiței cu chibrituri“, să-mi încălzesc mâinile la flacără unui betișor. Nici chibrituri nu am avut, norocul cu un fumător care a terminat un pachet de țigări și l-a aruncat împreună cu o cutie de chibrituri aproape plină în coșul de gunoi de lângă banca aceasta înghețată. Și chibriturile acestea sunt pe cale să se sfârșească. Mi-au înghețat hainele și sunt înveșmântat în gheață. Nici să cânt nu mai pot, nici să dansez. Vocea și picioarele nu mă mai ascultă. Curând se va termina totul. (Se aude vântul.) Acum a început să bată vântul. Toată natura s-a unit împotriva mea, împotriva celui ce i-a doinuit din primăvară până în toamnă. Lasă, lasă, că tot ea o să rămână fără doinitor. Doamne ce vânt rece! Deja nu-mi mai simt picioarele. Nici măcar mâinile nu mă mai ascultă, ca să mai aprind un chibrit. (Încearcă să se ridice de pe bancă și cade.) Nu vreau să mor, Doamne! Sunt așa de Tânăr. Nu am avut parte nici de dragostea ce am cântat-o în noptile de vară. (Se târâște puțin.) De ce trebuie să mor? Nimeni nu mă ajută. Nimeni nu are milă de mine. Dacă oamenii nu au milă de mine, măcar Tu, Doamne, trimitе-mi o rază de soare. (Plânge.) Și lacrimile-mi îngheță, lacrimile care sunt sărate și calde.

Până când, Doamne, mă mai lași să mă târâsc? Ajută-mă până nu e prea târziu! (Leșină.)

(În casă se vede cum Furnica face mâncare.)

Furnica: Cred că e timpul să ies în stradă și să-l aduc în casă pe cel înghețat. Probabil lecția aceasta o să-i fie de folos în viitor.

(Furnica se duce și îl ridică pe Greieru. Acesta își revine din leșin și o ajută să-l poată primi în casă ei.)

Greieru: Tu?

Furnica: Eu.

Greieru: Ce caldă ești! Lasă-mă să mă lipesc de tine, altfel o să mor.

Furnica: O să te primesc în casa mea.

Greieru: În casa ta?

Furnica: Da, în casa mea.

Greieru: În casă? Doamne, îți mulțumesc!

Furnica: Să mergem!

Greieru: Să mergem cât mai repede!

(Cei doi intră în casă. Greieru se duce lângă sobă.)

Greieru: Ce bine-i aici! Simt! Acum simt viața cum începe să curgă prin toată ființa mea.

(Furnica deschide un dulap și ia niște haine.)

Furnica: Poftim niște haine uscate!

Greieru: Mulțumesc. (Părăsește camera o clipă și se întoarce îmbrăcat în alte haine. Între timp Furnica pune masa.)

Furnica: Vino, să servim dejunul împreună!

Greieru: Mulțumesc!

(Cei doi servesc dejunul împreună, pe urmă Furnica strânge masa, iar Greieru se întoarce lângă sobă.)

Greieru: Mi-ai salvat viața.

Furnica: Mănâncă!

Greieru: Îți sunt îndatorat cu viața.

Furnica: Atunci o să-ți accept oferta de a deveni soția ta.

Greieru: Soția mea?

Furnica: Nu asta-ți doreai?

Greieru: N-ai idee ce fericit sunt!

(Greieru se ridică de pe scaun, se pune în genunchi și îi sărută mâna.) Îți mulțumesc! O să am grija de tine toată viața. (Îi sărută iarăși mâna.) Soția mea! (Se ridică.) Mi-a reveni glasul! Casa mea! Sunt fericit! Acum pot să cânt și să dansez! Si când te gândești că totul mi se trage de la o furnică, atât ghinionul, cât și norocul. În sfârșit sunt fericit! Fericit!

Poezie

Radu BOTIȘ

Corbii, doar corbii ...

Strâmtă-i cărarea, porțile-s 'halte
Fulger străbate, corbi se adun'
Focul de-o vreme jarul împarte,
Arde năpraznic,arde nebun.

Mai este o treaptă, calea e grea
Furtuni împreună, vijelii se întețesc,
De nicăieri viscolește, pe cer câte o stea
Își pierde și urma în chip nefiresc.

Corbii, doar corbii, străbat hămesiți
Pe întinderi să-și caute pradă,
Ultimi fugarii sfârșind istoviți
N-apucă, o clipă, să șadă.

Se cerne și ultimul timp de îndurare
Colbul umblării se pierde în zare.

(din Poeme apocaliptice)

Premonție

Cu semn astral din patria divină
Pământul va renaște negreșit,
Iar amintiri cuprinse-n marea vină

În bătaia penitei

Își vor zdrobi păcatul prăbușit.

Teslari, atunci, vor purta semne
alese
Cu voci suave, mame vor doini,
Ca niciodată marea o să-și verse
Întru învieri ai nepierzării fii.

Pe câmpul nou va odrăsli verdeață
Aleșii, nou sens vieții vor primi
Când cea dintâia, dalbă dimineață
Din bezna lungii nopți se va ivi.

.....
La pârga noii lumi, din bobul sfânt
O pâine nouă, Har peste pământ.

Pictură: Alexandru Georgescu
Prof. Gherlinde Lungu

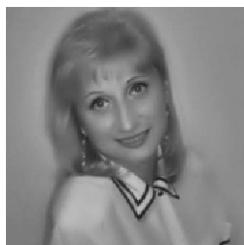
Poezie

Ioana Marcu STĂNESCU-
Timișoara

Ai simțit vreodată? ...

Ai simțit vreodată
Că te desprinzi de pământ
Și aripi prinzi înălțându-te
Într-o pâlpâire usoară,
Deasupra pașiștilor verzi
Ca un flutur în bătaie de vânt?
Ca un fulg
Ce plutește fără oprire
Deasupra munților falnici
Peste păduri și ape
Deasupra mării încăpătă
Ca pescărușul spre ţărm?
Ai simțit vreodată că te ridici spre
soare
Ca ghiocelul în răsărit
Scuturând roua dimineații?
Că atingi cerul senin
Și aripile-ți colorate în azur
Cuprind oceanul de foc?
Ai simțit vreodată fiorul cel tainic
Ca un curent străbătând
Până-n vârful degetelor?
Dacă ai simțit aceasta
Înseamnă că ai fost fericit
Chiar și pentru o clipă ...

În bătaie penitei

Gabriela Mimi BOROIANU

Mă-ntorc

Mă-ntorc în sat din pribegie
Pe-același uliță spre casă
Dar bătătura e pustie
Iar mama-n poartă nu mai iasă.
Nu-s cai în curte, nici căruță
Doar bălării până la brâu.
Unde e brațul tău tăicuță?
Venii acasă prea târziu...
O liniște apăsătoare
Îmi strâng inima în pumn.
Tu, satule, știi cât mă doare?
Sunt un străin venind pe drum...
Orfan, bătrân și obosit
Gârbov de griji și de nevoi
Cu păru-n cap de dor alb
Mă-ntorc, satule, înapoi!

13.06.2015

Gelu CIOBANU
CASTELUL PITICILOR

Poezie

Călin PAMPARAU - Caransebeş

Antic romanticism

Of ce antica iubire ne purtam!
Iubirea asta în timp neincetata
de dor și de oceane lacrimandu-mi
pe obraz de naiv romantic

Of ce antica iubire ne purtam!
Cat de departe esti iubito...
Sint caci al meu suflet te ajunge
si atunci plangi de al nostru dor.

Of iubito, antic romanticism
mi sa varsat asa, prin sange!
Of ce antica iubire ne purtam!
Unde esti tu? Unde esti iubire...

FLOARE ALBASTRĂ

Dedicatie visului Veronica Micle

Unde ești tu, floare albastră,
Floarea noptilor cu stele ?
Te-ai ascuns în umbra lunii,
Zână a visurilor mele...

Floare albastră, floare albastră
Cu privirea de cicoare,
Umbra degetelor tale
Se ascunde-n stropi de soare.

Floare albastră, strop de mare,
Ești când veselă, când tristă;
Treci prin lume ca o boare,
Diafana mea artistă...

Montréal, 2006

În bătaia penitei

Melania Rusu CARAGIOIU

B I O S F E R Ă

Lui Mihai Eminescu

Hrănind lumina cu ideea vieții
Materia urcă înspre nesfârșit,
Perpetuând atomii definit,
Hrănind lumina cu ideea vieții.

Pe axe de planete prinse-n nit
Se rotesc nori și zorii dimineții;
Se mai ascund sub draperia ceții,
Pe axe de planete prinse-n nit.

În flux și în reflux, necăutat
Tălăzuesc în trezie și vis,
Pe țărmul umed și mereu deschis,

Din care primul simț s-a întreprat -
Atom, de mâna cu atom sprințar:
Din ancestral înspre cuaternar...

TESTAMENT

poeților Văcărești

Cu limbă de moarte vă las puțina-
mi avere,
Rămasă prin meleagurui străine !

Poezie

Şi cântecul mult, al meu glas
Ce moarteră îl curmă-n durere
 Cu părere de rău,
Nu pot prin viu grai...

Dar vă las dragostea de țară
ŞI-a ei limbă sfântă
 Şi creșterea ei ...
În inimi purtați-o !
Stindardul culturii să freamăte
 fălnic
Din flacăra vie I
 Din lespezi !

SÂNUL MAMEI

Lui Adrian Păunescu

O, Țara mea frumoasă,
Plină de bogătii,
Urzește un descântec,
La tine să ne ții.

Să vină ghionoaia
Şi-n ciocul ei de fier
Să-i prindă pe toți răii
Şi să-i vedem cum pier

Şi zările cumplite
Să se înșeninez,
Să nu ne amenințe,
Să nu ne-nsângerez !

...

Doamne, Tu le știi toate,
Dă-ne inimi de sfînti
Şi iștețime-n cuget !
Nu ne da pe... Arginți...

În bătaia penitei

Irina Lucia MIHALCA

Celălalt trup ~ o nouă viață

Vuietul veșniciei, auzit noaptea, tăia
 timpul în două,
cobora din cer pe pământ,
 împungându-l ca un ac.
Calea lacrimilor suspină pe cer.
Iute ca privirea femeii, un sunet
 subtire
îndoii cerul-n lumină și întuneric.
Dintr-o îndepărtată nostalgicie, o tristă
 melodie
voia să cârpească viața
acolo unde sunetul o sfâșiase.
La stânga sunetului era noaptea,
 la dreapta lui era ziua,
univers presărat cu picături de apă și
 prezenturi.

Începând să respire, muzica se
strecură prin labirint,
călcându-și umbra plină de apă în
Canalul Miracolelor.
Timpul femeii nu curge pe aceeași
cale
cu timpul bărbatului,
spre celălalt trup.
Adevărul e în cuvânt, piatră și apă,
un distih în oglindă - Milee dugento
 con sessanta sei
prin Surâsul Cybelei!
Între cer și pământ, între El și Ea,

Poezie

doar un timp!
Voalul a căzut, dând deoparte
cioburile,
întunericul deveni lumină,
disperarea speranță,
durerea bucurie,
depărtarea simbioză,
singurătatea întreg.
- Voi fi cu tine până la sfârșitul
Timpului!
În palma ei atingerea literei-mamă
ebraice Shin.
Îi citi sărutul:
Să fii fericită cât îți stă în putință!
Călător în univers după sufletul
stelar, spre noul acum,
sufletul încarcerat, eliberat de trup,
caută un strop de apă și-un strop de
timp,
înghijind
din lacrimile Maicii Domnului
în secțiunea de aur a Timpului cu
Veșnicia.

24 octombrie 2010

Peregrinul

În fiecare zi te învelești cu adevărul
clipei,
un adevăr ce te oprește în loc
până la suspinul ce irumpe în spirală,
din trupurile incandescente,
a veșnică primăvară,
a floare de cireș.

Doar valul uriaș înfruntă malul,
cu timpul va dispărea.
Uite să înaintezi, uneori. Stoluri de
păsări vin și pleacă.
Un cântec refuză să moară în valea
perindării,
printre nori și asfințituri.
Fiecare clipă

În bătaia penitei

îți pare un dar ceresc.

În prag de inserare, cu privirea
deshămată,
prin lumina cernută, toate se
îndepărtează în convulsii,
lumea trece pe lângă tine,
bucuria aluneca pe verticală, încetul
cu încetul,
adânc și mai adânc se frâng
și se răsfrâng
din cerul infinit al inimii,
până îți înflorește
trandafirul împietrit în clipă
devenirii
cu rădăcinile întinse a chemare
mistuitoare
peste trupul prăbușit între ele.

Călător inevitabil prin înăuntrul
propriu,
în drumul tău, clipele se prind în
hore difuze,
purtate de colo-colo,
în ascunzișul lor, ca-ntr-un vis,
la marginea tăcerii,
cu privirile agățate de luciri de stele,
în cadența respirației treci de opriri,
de popasuri,
în urmă lași peisaje, întâmplări,
borne
- ireversibilă metamorfoză,
un rost în toate întrezărești.

Cu nostalgia trecerii, intens guști
fiecare *mâine*,
în învelișul unui viitor *ieri*.
Ah, Doamne! Ce minune ai făcut!
Ce dar minunat mi-ai trimis!

Poezie

Valentin BUSUIOC

Cina cea de taină

în acest restaurant
nu am mai fost niciodată
mâinile tale sunt mai uscate decât ale
mele

în ochii tăi străzile se pierd pentru
totdeauna
în ai mei încă mai au viață
cu cât chipul tău e mai senin
mamă
cu-atâtă al meu e mai trist
ca atunci când mi-ai spus să nu-mi
pierd speranța
că și tu vei putea zbura într-o zi
liniștită ca o pasăre
prinsă-n bătaia puștii.

Pălăria de fetru

după ce a murit tata
mama i-a purtat hainele încălțăminte
și chiar pălăria de fetru
pantofi lui au condus-o prin locurile
pe unde el o căutase toată viața
dar într-o zi s-au tocit
iar ea s-a oprit
cum se oprește un munte la mare
atunci și-a mușcat buzele până la

În bătaia penitei

sânge
aşa cum i le mușcase și el când s-au
cunoscut
și de dragul ei s-a lăsat de băutură
și de tutun
a săpat o fântână
iar din rădăcinile găsite și din lutul
scos
a făcut o casă
și în ea un copil
pe urmă
ca și cum n-ar mai fi avut nimic
altceva de făcut
a prins milă de moarte
ca un călcăi de mamă
de un spin rătăcit.

Apa

dacă în ziua aceea
nu ne-am fi întâlnit

ce singură ai fi fost pe lume
ce puțin ai fi plâns
de la atâtă bucurie

viața ta

dacă vreodată o vei spăla

apa aceea să o bea

cel ce are aripi

și nu poate să zboare

Povestea colii de scris

eram copil

când am încercat să scriu prima

mea poezie

pe o coală albă am aşternut cel

dintâi cuvânt

a urmat un altul

și aşa mai departe

însă poezia tot se lăsa aşteptată

se înserase deja

mii de cuvinte stăteau unele peste

Poezie

altele
iar când ultima literă a acoperit
și cel din urmă loc rămas liber
s-a-ntunecat
atunci am închis ochii
am pipăit negrul colii de scris
am atins un cuvânt
ce se chinuia să iasă la suprafață
cuvântul acela m-a ars
era scris cu litere albe
și fiindcă lumină
așa i-am spus
apoi a ieșit la iveală un altul
era cerul
apa și pământul s-au înfiripat pe
urmă
păsările peștii
mi-a zâmbit mama
lumea s-a umplut de povești
și după ce coala de scris a ajuns
iarăși albă
cuvintele au început a se învârti
sălbatic în juru-mi
și a se înghiți unele pe altele
până ce a rămas unul singur
însă cuvântul acela ni se dezvăluie
doar o singură dată.

Leo

leo
un bătrân câine ciobănesc
orb din naștere
stă la picioarele mele
nu cerșește nimic
nici dragoste
nici apă
nici mâncare
în mintea lui
și eu sunt un câine bătrân

În bătaia penitei

aşa cum a fost și bunicul
care într-o zi i-a spus
nu te întrista
după ce ținem minte lucrurile
ele pot muri liniștite
Marile ploi
cine nu a fotografiat o ploaie
pentru a o vedea pe ascuns
când ar vrea să plângă
și nu mai știe
cine nu a ascuns o bucată de pâine
în gura unui câine flămând
cine nu a căzut în genunchi
pentru a-i rămâne capul în nori
când se simte iubit
acela nu a trăit pentru noi
cei care murim
ascunși de mariile ploi.

În memoria lui Mircea Țuglea

celor mai mulți dintre noi
când murim
li se înalță sufletul
la poeți e cu totul altfel -
lor le cade trupul în țărâna

Pictură: Alexandru Georgescu
Prof. Gherlinde Lungu

Poezie

Grancea Geta

Renaștere

Florile cu miros de primăvară
Pe câmpii și în copaci au început să
răsără,

Mieii firele de iarba au simțit
și printre flori la joacă au pornit.

Păsările de cuiburi noi s-au apucat,
și-n truda lor nici de concert nu au
uitat,

Total la viață a renăscut
și Paștele la ușă a băut.

Așa cum florile la viață s-au trezit,
și sufletul nostru obosit
spre lumina Învierii a poposit,
ca să guste Veșnicia e dorit.

Denisa BACHMATCHI

Copacul meu

Am plantat un copacel,
a dat roade el nițel,
dar când toamna a plecat,
zăpada l-a îmbrăcat.

El e copacelul meu
ce strâlucește mereu,
primăvara, vara, toamna au trecut
și iarna l-a uscat și a durut.

Atunci tata l-a tăiat
și lemnul lui îmi ține de cald,
căci al meu copacel,
a fost mândru, voinicel.

În bătaia penitei

Mario Marco MIHĂILĂ

Cântă păsărelele

Se aud pe-nalții pomi
cum cântă păsărelele
și spun rândunelele
hai să dormi!

Frumosul sunet de pe ramuri
este chiar al turturtelelor,
pe loc adorm petalele viorelor
de la darurile păsărelelor.

Cântec dulce ca de basm,
vrăbiuțe drăgălașe,
scot sunete golașe
compunând al serii vals.

De taină nimic nu e mai plin
ca al păsărilor sunet divin,
pe-al primăverii portativ sfânt,
dansul serii pe pământ.

Andrada Brîndușa KESZEG

Calambur

Măi, copile, ține minte,
cei din jur zic că n-ai minte,
dar să știi că lumea minte,
eu te rog să fii cu multă minte

Poezie

Luca CIPOLLA

Filo d'erba

Silenzio e quiete,
un esile filo d'erba
calpestato e
inumidito di rugiada
riemerge illuminato da
fioche stelle
per poi abbracciare
l'agata d'infinite cifre ineffabili e
concentriche..
L'aere schiva
d'un solo refolo
pare destar l'attenzione
del sasso che ottunde
l'esile filo d'erba
a suo modo già
piegato dal pathos..
e richiama la lentezza.

Fir de iarbă

Tăcere și liniște,
un firav fir de iarbă
călcat și
umezit de rouă
reapare luminat de
slabe stele
ca să îmbrățișeze apoi
agatul infinitelor cifre inefabile și
concentrice..
Aerul sfios
al unei singure adieri

În bătaia penitei

pare s-atragă atenția
pietrei care teșete
firavul fir de iarbă
oricum deja
strivit de patos..
și evocă lentoarea.

Il ritorno

Il gioco delle folaghe
rapite dal cobalto
ed ali d'onde..
dissolta la polvere
in clessidra,
delle cornici son liberi i quadri..
Folletti sbucano curiosi
tra il miele degli insetti
proliferano i soli
e candide vesti,
gocce evanescenti al tatto,
piane di rose galliche,
libellule che da un piatto
sciolgon di due parentesi
il laccio..

rallenta - disse -
meta più non esiste,
libera ogni idea pavida,
in che consiste
se la vita, vedi, non ha fine.

Întoarcerea

Jocul lișitelor
furate de cobalt
și aripi de valuri..
dizolvată pulberea
în clepsidră,
de rame sunt libere tablourile..

Poezie

Spiriduși ies curioși
între mierea insectelor
proliferează sorii
și haine candide,
picături evanescente la tact,
câmpii de răsuri,
libelule care pe o farfurie
desfac de două paranteze
lațul..

încetinește - zise -
țintă nu mai există,
părăsește fiecare idee temătoare,
în ce constă
dacă viața, vezi, n-are sfârșit.

Prospero

Dietro le quinte
disquisiva Prospero
braccato
dal tempo-marea,
oracoli di sinapsi,
tenda di broccato
nella schiuma nera
sublimata
da petali di fiori di tè;
quali argomenti ancora
al fumo dei tombini,
la madre ripeteva la lezione
ed io a occhi aperti..

Quand'ogni incanto viene spezzato
spegni la candela,
non è mai troppo tardi
per chieder riparo
all'indulgenza soltanto.

Prospero

În bătaia penitei

În culise
diserta Prospero
hăituit
de timpul-maree,
oracole de sinapse,
cort de brocart
în spuma neagră
sublimată
de către petale de flori de ceai;
și ce mai argumente
la aburul gurilor de canal,
mama repeta lecția
și eu cu ochii deschiși..
Când fiecare vrajă e ruptă
stinge lumânarea,
nu e niciodată prea târziu
pentru a-i cere adăpost
indulgenței doar.

Basso profilo

Mi muovo quasi strisciando
sulle ecchimosi
ritratte del tempo
che il tempo risparmia..
dal ponte della Baghdad Oil
osservo la Pangea
tanto agognata
e nel mio sentiero a metà
temo il ritorno
senza anestesia..
terra di mezzo questo fare da
bambino,
ho scelto di restare
e l'infanzia si palesa
da un gessetto, dita scavate
- il maestro
che indicava la lavagna della vita.

Poezie

Atitudine rezervată
Mă mișc aproape târându-mă
peste echimozele
retrase ale timpului
pe care timpul le crău..
din podul de la Bagdad Oil
observ Pangea
mult dorită
și la jumătatea cărării mele
mă tem de întoarcere
fără anestezie..
pământ de mijloc atitudinea aceasta
de copil,
am ales să rămân
și copilăria se arată
de la o cretă, degete istovite
- maestrul
care indica tabla vieții.

Roxana POPESCU
Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu
Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Țara mea

Țara mea cu bogății,
Cu ape limpezi și câmpii,
Cu munți înalți și dealuri line,
Mereu aş locui în tine.

De ce alții te părăsesc?
Aici vreau eu mare să cresc,
Eu stau aici, aici muncesc,
Căci eu pe tine te iubesc!

În bătaia penitei

Viorel Birtu Piraianu

SPITALUL

lacrima curge
prin saloanele pline
de boli,bolnavi și de toate
paturi murdare de viață ucisă
mi-e halatul rupt
de gânduri,tristeți
nu am masă,nu am casă
tratez bolnavi
într-o lume bolnavă
mă izbesc de boli,de gânduri
înfipte în pereti
pe jos
scrum dintr-o viață
rămasă în camera de gardă
în acel spital
la margine de lume
de timp și de toate
de ce să vin azi acasă
nu am bani pentru o pâine
a pune pe masă
aștept să mor
într-o cameră goală
patul e alb
pătat de sângele meu
ce curge sub masă
dricul aşteaptă la poartă
Să schimbă lumea numai cu
puterea gândului...

Poezie

Rebeca JUGARU
Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu
Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Tara mea

Au munți, câmpii și dealuri,
Au mândre spice-n lanuri,
Au râuri critaline
și brațe multe să le-mbine.

Este țara mea frumoasă,
Veșnică, armonioasă,
N-aș pleca din ea vreodata,
Pentru c-o iubesc pe toată.

Andra Brîndușa Keszeg
Azi nașterea o vestim

E zi de sărbătoare
Pe-nereg pământul Sfânt,
E ziua-n care se naște,
Un Fiu modest și bland.

În ieslea cea săracă,
Fecioara astăzi naște,
Căci casele-au fost pline
și porțile-ncuiate.

E sărbătoarea bucuriei,
În grajdul gol și rece,

În bătaia penitei

Pe Fiul Său Iisus,
Azi, Dumnezeu, ni-l dăruiește.

Încearcă azi creștine,
Să fii mai bun, mai bland,
Ca magii cu multe daruri,
La săraci dăruind.
Căci azi oriunde-n lume,
Pe străzi, în biserici, în casă,
Colindele răsună,
Iar Fiul stă la masă.

Deschide gazdă poarta,
Căci gerul e cumplit,
Primește-ne în casă,
Căci Nașterea am vestit.

E sărbătoare în țara mea

În zi de sărbătoare,
Noi țara o slăvим,
Căci azi cu toți români,
Cu ea noi ne mândrim.

Oriunde mergi în lume
Dai de porți ferecate,
Numai la noi în țară,
Acstea-s descuiate.

La noi e casa, casă,
La noi e masa, masă,
La noi se-aude doina
Străbunilor pe coastă.

În vatra țării noastre
Mocnește încă focul,
Căci mulți din astă lume
Vor să ne ia norocul.

Poezie

Veniți, e sărbătoare!
Azi țara s-o cinstim,
Veniți, români, acasă,
Căci azi sărbătorim!

Toamna cea înfrigurată

Toamna cea înfrigurată,
E mai rea ca altădată,
Tot văzduhul e înnorat,
Rândunelele au plecat.

Alte păsări călătoare
Se adună-n grabă mare,
În stoluri gălăgioase
Se îndreaptă spre alte case.

În livezi, grădini, ogoare,
Este gălăgie mare;
Cântă greu tractoarele,
Se umplu cămările.

Și copacii acuș-acuș,
Rămân goi, fără frunziș,
Soarele a atipit,
Găzele au amortițit.

Trece toamna-n grabă mare,
Brumă are la picioare,
Zână dragă, zână mândră,
Te rugăm să fii mai blândă!

Toamna

E totul trist și mohorât acum,
Pe un covor de frunze moarte calc pe
drum,

În bătaia penitei

Iar ceru-i plumburiu și greu,
La fel de mohorâtă, tristă, sunt și eu.

Încerc, dar în zadar, nu reușesc,
În peisajul ruginiu, ca să zâmbesc,
Glasul pădurii ce astă vară mă
chema,
Acum e slab, nu-l mai aud, se stinge
undeva.

Copacii dezgoliți mă cheamă iar și
iar,
Să stau la umbra lor ca astă vară,
Dar sunt prea triști, mă strigă în
zadar,
Plângându-și soarta, aşteptând o nouă
primăvară.

Natura-ntreagă astăzi plângă,
O vară ce-a trecut prea repede, în
zbor
Și plânsul ei încet se stinge,
În urma unui vânt greoi, nimicitor.

Azi plâng și eu alături de natură,
Văzându-i culoarea mohorâtă mă
frământ,
Încerc să regăsesc căldura de astă
vară,
Mă uit la cer, văd soarele plângând.

E totul trist și mohorât acum,
Pe un covor de frunze moarte calc pe
drum,
Iar ceru-i plumburiu și greu,
La fel de mohorâtă, tristă, sunt și eu.

Încerc, dar în zadar, nu reușesc,
În peisajul ruginiu, ca să zâmbesc,
Glasul pădurii ce astă vară mă

Poezie

chema,
Acum e slab, nu-l mai aud, se stinge
undeva.

Copacii dezgoliți mă cheamă iar și
iar,
Să stau la umbra lor ca astă vară,
Dar sunt prea triști, mă strigă în
zadar,
Plângându-și soarta, aşteptând o
nouă primăvară.

Natura-ntreagă astăzi plângă,
O vară ce-a trecut prea repede, în
zbor

Și plânsul ei încet se stinge,
În urma unui vânt greoi, nimicitor.

Azi plâng și eu alături de natură,
Văzându-i culoarea mohorâtă mă
frământ,
Încerc să regăsesc căldura de astă
vară,
Mă uit la cer, văd soarele plângând.

Iarna

Ieri, cerul senin, curat,
Azi văzduhu-i înnorat,
Așteptând să vină iarna,
Zilele trec de-a valma.

Iarna vine-n graba mare,
Zăpadă așterne la picioare,
Satele acum sunt liniștite,
Parcă ar fi adormite.

Din văzduh, plăpânzi, pufoși
Cad fulgi mici și scânteioși,
Azi încet, mâine mai tare,

În bătaia penitei

Covor alb e la picioare.

Gerul vine de la munte,
Gheăță au brazi pe frunte,
Iarna mândră se arată,
Apa a înghețat toată.

Doar copiii-s bucuroși,
Merg la săniuș voioși
Și cu toții se-ntrec de zor,
Iarna-i bucuria lor.

Primăvara

Ieri, cerul cernit, înnorat,
Azi văzduhul e curat,
Așteptând să vină primăvara,
Zilele trec de-a valma.

Primăvara vine-n graba mare,
Iarbă așterne la picioare,
Pădurile acum sunt liniștite,
Câmpurile sunt fericite.

Și pe ram, plăpânzi, sfioși,
Apar muguri mici și scânteioși,
Azi încet, mâine mai tare,
Haină verde, lucitoare.

Soarele vine de la munte,
Floricele au copacii pe frunte,
Primăvara mândră se arată,
Câmpia a înverzit toată.

Și copiii-s bucuroși,
Aleargă pe câmp voioși
Cu toții se-ntrec de zor,
Primăvara-i bucuria lor.
Mamelor noastre

Poezie

Mama-i ființă cea mai dragă,
O cunoaște lumea-ntrreagă,
Nouă ea ne dă viață,
Tot ce știe ne învață.

Chipul ei când îl zărim,
Noi pe loc îl îndrăgim,
Glasul blând ce ne cântă,
Mamă, nu-l putem uita!

Mamă dragă, mamă bună,
Ne-ai ținut cu drag de mâñă,
Primii pași i-ai numărat,
Singură tu ne-ai culcat.

Zi de zi mama ne spune,
Să facem doar fapte bune,
Lui Dumnezeu să ne rugăm,
Milă de săraci s'avem.

Un zâmbet cald îi luminează față,
Când dai de greu ea îți redă speranță,
Iubește-o cât timp e lângă tine,
Căci tu copile știi ce e bine!

Copil blajin, copil prieag,
Oricum ai fi, te-așteaptă-o mamă în
prag,
Căci ea oriunde ar fi va spune:
„Copilul meu e cel mai bun din
lume!“

O oră de joacă

Un pătrat azi am desenat
Și prietenii am chemat,
La joacă i-am invitat,
În chenarul limitat.

Ca-ntr-o casă noi am
stat,

Cu toții în pătrat
Și-am încercat să
construim
Ferestre ca să-l mărим.

Un ceas noi ne-am
străduit

Și fereste i-am clădit,
Dintr-un pătrat am
dobândit,
Alte pătrate, un infinit.

În bătaia penitei

Marco Duță

O oră de dans

Am luat ceasul de amiază
Când razele soarelui dansează
Și-n grădină am intrat,
La copaci eu m-am uitat.

Fiecare rază de lumină,
Boteza a mea grădină,
Frunzele la dans invita,
Copacul sală de dans devinea.

Lumina și umbra de mâñă s-au luat,
Frunzele la dans au invitat,
Un ceas cât soarele se afla sus,
În grădină armonia a adus.

Un ceas rău

Într-o zi prea frumoasă
E trebăliuam prin casă,
Mai munceam, mai mă jucam,
Grijă lumii eu n-aveam.

Da-ntr-un ceas stinghenitor
Am pătat cu sirop un covor,
Mama pe mine m-a certat
Pentru acel covor stricat.

Ana-Maria POPESCU

Atunci când adevărata bucurie se găsește în lucruri mărunte

Ce poate să fie atât de frumos într-un simplu apus?

Până la urmă soarele apune în fiecare seară.

Da, dar cerul arată mereu altfel. Nu există două apusuri la fel, chiar dacă le privești din același loc. Niște noi, oamenii, nu suntem la fel în fiecare zi. și până la urmă suntem tot noi. Nu?

Oare nu faptul că totuși suntem aceeași, dar diferiți uneori, ne face mai frumoși?

Am copilărit la țară și pentru că de obicei acolo este locul în care nu ai acces la atât de multe, înveți să te bucuri de ceea ce ai și ajungi să le consideri lucruri extraordinare.

Am învățat să găsesc bucuria în lucruri mărunte și să nu cer niciodată ceea ce știam că ai mei nu pot să îmi ofere. și nu am suferit niciodată din această cauză. Am fost chiar foarte fericită cu ce am avut.

Și știi de ce?

Pentru că am avut parte de momente pe care sunt convinsă că nimeni nu le poate cumpăra.

Nu am avut telefoane sau tablete. Avea prietena mea niște jocuri pe televizor, însă nici măcar ele nu aveau puterea să ne răpească din timpul petrecut împreună. Ne petreceam majoritatea zilelor afară și nu țineam cont că era soare și cald și că puteam face insolație, tocmai de aceea eu am fost fericita care 10 ani la rând și-a petrecut două săptămâni din vacanța de vară cu cealaltă prietenă a ei, insolația, sau că ningea și era atât de frig că ne înghețau și dinții.

Nu aveam multe și tocmai din această cauză cred că eram și al naibii de fericiti. Cum pot să îmi dau seama de asta? Pentru că ne măsuram bucuria în numărul de zâmbete, de râsete și de momente petrecute lângă cei dragi. și nu exista zi în care aceste lucruri să nu se regăsească. Nu în numărul prietenilor și like-urilor de pe Facebook.

Și cât era ziua de lungă, ori mă găseai la prietena mea, pe care evident că nu o sunam să îi spun că o vizitez pentru că se trezea cu mine la poartă sau direct în curte, ori eram acasă și îi ajutam pe ai mei, mereu cu multă bucurie, la anumite treburi. și da, ce ani frumoși am mai petrecut și cu ea. Acum...deși vorbim săptămânal, ne ia destul de mult timp să ne mai revedem și să petrecem câteva ore împreună.

Alergam pe drumul spre casă doar pentru a ajunge cât mai repede și a o vedea pe mama care mă aștepta mereu cu masa pregătită. și vai, cât de supărată eram dacă nu era acasă, chiar dacă îmi lăsa totul pregătit și un biletel lângă prin care

să-mi spună ce treabă are și prin care își motiva absența. Pai mă schimbam repede, mâncam și mai repede și fugeam și eu acolo unde erau ai meu doar pentru a sta cu ei și a-i ajuta, spuneam eu, la ceea ce făceau. Acum, abia dacă ne mai vedem câteva săptămâni pe an.

Petreceam ore în șir cu sora mea, pentru că mie îmi plăcea să învăț și ei să-și asume rolul de profesoră, dar și pentru că voiam mereu să fiu acolo unde era și ea. Chiar dacă asta însemna să plâng ore în șir pentru a o convinge să mă ia și pe mine cu ea și prietenele ei la joacă.

Îmi amintesc de fiecare fluture și furnică pe care am îngropat-o și după care eu plângeam mereu, că vorba aia, aveam antrenament de la munca de convingere pe care o făceam cu sora mea atunci când voiam ceva. Îmi mai amintesc și de orele pe care le petreceam în curte pe o roăbă plină cu iarbă verde, care era pe post de pat, și de pe care, așezate pe spate, priveam cerul. Erau momentele în care nu ne contraziceam și încercam să descoperim cât mai mulți nori cu forme cât mai interesante.

Serile în care curtea era plină de copii și ne jucam la lumina becului sau cele în care alergam în speranța de a prinde licurici au fost și ele unele dintre cele mai frumoase.

Și nu e nevoie să stau să mă mai gândesc la lucrurile mărunte care mi-au bucurat copilăria. De la cartofii copți de bunicul pe plita sobei, până la alergarea de vitează prin ploaie, urmată de alunecări prin nămol și după evident o baie ca pentru porcușori pe care mama trebuia să ne-o facă mereu, există atât de multe lucruri care deși păreau nesemnificative, au fost atât de frumoase.

Acum...încerc să regăsesc aceeași bucurie și în lucrurile ce mă încongoară. Și da, la fel ca și atunci sunt la fel de multe. Diferite însă.

Tocmai de aceea, nu o să îmi fur din timp, ci o să îmi dedic o parte din el, și pentru a privi un apus. Pentru că deși soarele apune oriunde aş fi, acasă o să apună mereu diferit.

Pentru că indiferent de ce vârstă aş avea, am învățat încă de mică că bucuria nu se găsește acolo unde e mereu multă lume. Că nu stă în mașina pe care o conduc sau nu. Că nu e nici în hainele pe care le port și nici în telefonul pe care îl butonez zilnic.

Bucuria...sau frumusețea, oricum s-ar numi ea...se găsește în primul rând în noi. Se mai găsește și în ochii și brațele acelora care ne așteaptă mereu cu drag. Se găsește și în multe momente din trecut, dar cel mai important e că ea se găsește chiar în prezent.

Depinde doar de noi să învățăm să privim dincolo de lucrurile ce ne invadază zilnic viața și să le alegem pe cele care ne fac cu adevărat fericiti.

Opriți timpul! Vreau să cobor.

Încotro domnișoară?

În prezent. Că prea puțini trăiesc aici.

Nu, nu mai vreau să mă grăbesc. Nu mai vreau să fiu într-o cursă nebună cu timpul. Într-o cursă nebună cu mine. Azi...azi nu merg nicăieri. Azi trăiesc în prezent.

Cineva îmi spunea că suntem prea preocupăți să stabilim obiective, să avem tot felul de deadline-uri ce trebuie respectate și că suntem mereu concentrati pe ce vom face în viitor. Ne programăm vacanțele. Ne programăm nunțile. Ne programăm cariera. Căti copii vom face, dar și când, că vorba aia...nu se nasc când vor ei. Să mai alibă și ei răbdare.

Cred că dacă am fi putut ne-am fi programat și propria naștere. Eu sincer sunt mulțumită că nu am putut face asta. Măcar am avut o copilărie cu genunchi juliți, fără telefon sau calculator. Cu gumă turbo și alergatul de dimineață până seara. Dar prin vecini, nu după pokemoni.

Dar cum să ne mai bucurăm de toate acestea când tot ce spunem este *voi face, voi merge, voi participa, o să fac aia și cealaltă?* Și da, le facem pe toate. Dar ne gândim mereu la rezultate și ignorăm tot drumul până acolo.

Vrem să fim acolo în viitor și când viitorul devine prezent e prea puțin. Nu ne ajunge să ne bucurăm și ce facem? Păi ajungem să trăim în trecut. Și o luăm de la capăt. Păstrăm amintirile și construim o nouă listă pentru viitor. Prezentul? Prezentul e prea scurt pentru noi. Vrem lucruri sigure, lucruri clare. Obiective și ținte de atins.

Nu. De azi nu mai vreau să mă grăbesc să trăiesc.

De ce?

Pentru că vreau să mă bucur de vremea de afară. Vreau să mă bucur de soare și de zâmbete. Vreau să mă bucur de lucrurile spontane și nu programate. Vreau să învăț că acele ceasului se vor roti chiar de mă grăbesc sau nu.

Timpul e mereu inamicul celui ce se grăbește.

Coborăți domnișoară?

Nu. Azi mă bucur de călătorie.

Vreau să îmi simt viața cât încă sunt în ea

Viața însăși este magie, iar dacă nu crezi asta, măcar încearcă să o trăiești ca pe ceva magic.

Crezi că e suficient să respiri ca să simți că trăiești?

Crezi că dacă ai ochii deschiși vezi cu adevărat?

Crezi că dacă auzi muzica știi să dansezi?

Viața e un dans. E un dans ce ne poartă pe ritmuri diferite. Începe prin pași mărunți și nesiguri. Ne cătinăm, dar ne găsim totuși echilibrul. Învățăm să dansăm și pașii devin tot mai mari și mai grăbiți. Dar încotro?

Adeseori, supraviețuim datorită amintirilor. Ne bucurăm de ceea ce s-a

întâmplat abia după ce a trecut. Dar unde am fost în tot timpul acela? Unde suntem acum când vorbim despre asta?

De multe ori, supraviețuim și datorită viselor. Ne proiectăm viitorul și ne promitem că ne vom bucura la momentul respectiv. Acum...pare necunoscut pentru noi. Suntem mult prea preocupăți să ne facem planuri, să sperăm și să așteptăm ca viitorul să devină realitate.

Dar de trăit când?

Vreau să îmi simt viața cât încă sunt în ea!

Și cel mai important e că vreau să trăiesc în prezent. Pentru că viața mea e aici. Pentru că tot ce se întâmplă în acest moment nu se va mai întâmpla niciodată la fel. Pentru că nici eu nu o să mai fiu la fel și nici nu vreau. Pentru că vreau să evoluez. Și cum?

Vreau să greșesc ca să pot să învăț.

Vreau să explorez ca să pot să cunosc.

Vreau să iubesc ca să simt ce e dezamăgirea.

Vreau să spun cu voce tare ceea ce simt ca să nu-mi fie teamă de propriile sentimente.

Vreau să ascult muzica ca să pot să dansez.

Vreau să mă privesc în oglindă și să mă văd dincolo de ea.

Vreau să cunosc oamenii ca să pot să îi iubesc. Și tot pe ei vreau să îi ascult, ca să îi pot înțelege.

Vreau să zâmbesc cu inima, cu ochii și cu gura.

Vreau să învăț să mă bucur acum. Nu mai târziu. Nu mâine și nici săptămâna viitoare. Că vezi tu...azi sunt prea preocupată să fac aceleași lucruri, încât nu îmi dau seama că viața trece pe lângă mine. Sau eu trec pe lângă ea?

Trăiește clipa.

Nu. Trăiește fiecare clipă!

Viața nu se măsoară în momente sau clipe trăite. Viața e fiecare clipă. E azi, e aici și acum.

Nu fi frumoasă!

Nu fi frumoasă!

Chipuri frumoase întâlnești peste tot, oameni cu o minte frumoasă mai puțin.

Și totuși...de unde vine frumusețea?

Din suflet. Exact de acolo de unde ne este frică să privim...să simțim și chiar să trăim.

Ne este frică pentru că am ajuns să ne ascundem atât de bine trăirile și emoțiile încât nici noi nu ne le mai găsim. Suntem încorajați de zâmbete de plastic și de oameni care au uitat să se mai privească în ochi.

Ești femeie...trebuie să fii frumoasă!

Cum altfel ai putea fi când lumea spune că acesta este darul tău?

Sincer?

Uită asta. Uită ce spun alții sau ce cred ei.

Nu fi frumoasă!

Fii sinceră. Fii interesantă. Fii amuzantă. Fii inteligentă. Fii talentată. Fii iubitoare. Fii zăpăcită. Fii copilăroasă. Fii nebună!

Fii orice vrei tu. Dar nu fi frumoasă! Sunt atât de multe alte lucruri care te pot defini ca om.

Și până la urmă ce înseamnă frumusețea?

Să ai o față draguță? Să arăți bine? Să zâmbești frumos chiar și când nu simți? E oare frumusețea veșnică? Atunci de ce se spune că ea dispare odată cu vîrsta? Dispare pentru că ea nu vine din interior. Este doar ambalajul de care avem grijă zi de zi, de parcă ar fi mereu Crăciunul și ne-am face cadou celor ce ne privesc. În schimb, uităm să ne mai privim unii pe alții în ochi, dar privim mult în oglindă. Și nu, nu ne privim pe noi cu adevărat. Ci doar o reflectare a ceea ce vrem să arătăm lumii.

De ce să fii frumoasă când ai putea fi uimitoare? Atunci când frumusețea e tot ceea ce ai... de fapt, nu ai nimic.

Uităm să ne întrebăm ce vrem să fim și ne pierdem în aparențe. Tu nu te pierde pe tine!

Printre atâtea chipuri frumoase, fii un om frumos!

Gândește mai puțin, bucură-te mai mult!

Te-ai întrebat vreodată cât de mult timp petreci gândindu-te la tot felul de lucruri?

Sau cât de multe dintre acestea contează cu adevărat?

De la faptul că ne gândim cu ce să ne îmbrăcăm azi, care uneori poate fi o adevărată bătaie de cap pentru unele dintre femei și necesită ore în sir de gândire și de alegere, până la gândurile legate de anumite achiziții, de călătorii, de oameni, de decizii și multe altele, toate fac parte din viața noastră și par să ne însoțească mereu.

Fiecare moment este reprezentat de anumite gânduri. Unele pot fi mărunte, altele mai importante, altele sunt inutile, dar totuși se află în mintea noastră.

Ce faci atunci când ai prea multe gânduri?

Spui stop! Închizi ochii, inspiră adânc și le lași să zboare.

Ce faci mai departe?

Te bucuri mai mult! Asta faci!

Îți stergi ochelarii și înveți să privești în jur altfel. Uneori aburii provocați de prea multe gânduri ne împiedică să ne bucurăm cu adevărat de ceea ce ne face plăcere.

Există multe lucruri ce ne bucură.

Un zâmbet, ochii persoanei iubite, un răsărit, o îmbrățișare, o floare, o vizită

acasă, o amintire, un moment de liniște, o melodie, o plimbare și multe alte lucruri pe care uneori nu le conștientizăm deoarece suntem mult prea pierduți în gândurile ce nu ne dau pace.

Poate ar trebui să le dăm noi pace și să ne bucurăm mai mult atunci când avem ocazia.

Să învățăm să privim lucrurile mărunte diferit, chiar dacă acestea fac parte din rutina noastră zilnică.

Privește prin lentilele bucuriei și nu lua toate lucrurile în serios. Puțin umor nu face decât să mai coloreze viața. Si cine nu are nevoie de culori atunci își pictează propriul tablou?

Bucură-te și râзи cu gura până la urechi chiar dacă ceilalți se uită diferit la tine. Nu ai nevoie de permisiunea lor pentru a-ți trăi propria fericire aşa cum simți și nici nu trebuie să te simți stânenjenit.

Oamenii ce știu să se bucure sunt oameni frumoși. Si știi de ce? Pentru că au înțeles că fericirea lor nu trebuie să fie condiționată de ceilalți.

Zâmbește dacă asta simți.

Cântă, dansează sau pur și simplu oferă-ți momente ce îți fac inima să vibreze. În goana noastră nebună după lucruri uităm de fapt că acelea ne oferă doar o bucurie superficială. Ne pierdem tandrețea, atenția și iubirea față de ceilalți.

Dar tu?

Tu...bucură-te de lucrurile mărunte din viață, căci, într-o zi te vei uita înapoi și vei realiza că erau lucruri mari.

Lucreția-Mihaiela MARIN BĂNCILĂ

Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu

Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Pasărea și vântul

Peste coroanele desfrunzite ale copacilor adie vântul de toamnă scuturând și ultimele frunze ale lor. Păsărelele călătoare pleacă vâslind în înălțimi, pe cerul cenușiu, în locuri mai călduroase. Acolo eram și eu printre suratele mele, ascultând adierea vântului. Deodată am auzit din înaltul cerului o voce:

- Cine ești tu?
- Eu sunt o rândunică și mă grăbesc să ajung în ţările calde, dar tu?
- Eu sunt vântul și vă îmbogățesc în fiecare an când toamna se grăbește să ajungă aici. Nu te teme însă, voi fi mereu alături de voi și vă asigur un zbor lin și plăcut.
- Mulțumesc, dragă prietene, mă voi gândi mereu la tine și sper că vei avea o toamnă plăcută.

Proză

În bătaia penitei

Frunza

Toamna a sosit prea repede și m-a luat pe nepregătite.

Am început brusc să mă îngălbenesc și parcă asta nu era destul, frigul din timpul nopții a făcut să fiu acoperită de brumă.

- Ce norocoasă sunt, că unele surori au căzut din copac și eu nu! Totuși îmi lipsesc cântecele păsărelelor ce în fiecare dimineață îmi făceau ziua mai frumoasă.

Deodată vântul începu să bată mai tare, semn că ziua era pe sfârșite și eu am căzut din copac.

Sara FAUR

Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu

Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Prima zi de școală

Astăzi este prima zi de școală. Vacanța de vară a gonit prin fața ochilor noștri. De dimineață m-am trezit voioasă și plină de energie pentru a-mi începe noul an școlar. Am plecat mai devreme de acasă, pentru că în această dimineață traficul nu ține cu noi. Ajunsă în fața porții de la școală cu greu, m-au întâmpinat grămadă de colegi în curtea școlii. Multimea de copii și de adulți începea să crească tot mai mult. Cât vedeai cu ochii erau numai copii cu flori imense pe care abia le cărau.

Doamna Director a început să vorbească. Lângă dânsa erau domnul primar și domnul preot. După un mic discurs ne-a anunțat că putem merge în clase. Pe holuri erau forțotă mare de copii.

Clasa mea, ei bine, nu era deloc schimbăță. Ne-am ales colegul de bancă, cel ce va petrece cu fiecare dintre noi anul școlar și ne-am așezat în bânci. Pe masă erau noile noastre cărti frumos copertate și tipărite cu grijă. După ce a intrat doamna învățătoare în clasă, am făcut toți colegii liniște și am ascultat.

S-a sunat. Îmi pun cărțile în ghiozdan și plec spre ieșire salutându-mi colegii și pe doamna.

Pe hol mă aștepta mama. Am plecat spre mașină.

În urmă m-am uitat și mi-am spus în sine că anul acesta va fi cel mai bun și norocos.

Sara FAUR

Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu

Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Povestioara mea

Eu sunt o frunză din Londra. Stau zi și noapte agățată de o creangă bătrână

Proză

În bătaia penitei

de când pământul. De o bucată de timp am început să simt cum copăcelul meu abia mai rezista din pricina vântului puternic de toamnă. Unele dintre prietenele mele și-au făcut bagajul și au plecat, iar pe altele le zăresc în fiecare zi pe șoselele umede de brumă și câteodată îmi pare atât de rău de ele și măntreb:

- Cam cât o să mai rezist eu?

Într-o după-amiză obișnuită, stăteam liniștită pe creanga mea și mă uitam la trecători. Toți păreau atât de îngroziti și însăpământați.

Am simțit o adiere de vânt. Deodată au început toate să zboare în sus și-n jos, azvârlindu-mă în aer. Apoi m-am trezit pe șoseaua rece. Acesta este ultimul lucru pe care mi-l amintesc.

Acum, probabil, toate frunzele au să se uite la mine cu părere de rău, că nu mai suntem împreună.

Toate frunzele colorate de pe beton au format un covor minunat.

Și acum am ajuns la final. Am o povestioară scurtă, dar întortocheată. Știu, știu! Doar e povestioara unei frunze londoneze.

Sara FAUR

Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu

Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Bogății de toamnă

Bătrâna toamnă cu părul ruginit se plimbă de pe un hotar pe altul. Bastonul ei din lemn dulce lasă în urmă vântul nestatornic. Păsește cu picioarele goale, gonind frunzele copacilor. Strângă în mâină frunzele care foșnesc, dându-le culoare într-o clipită tuturor.

Din plete i se scurg stropi de ploaie și are-un strigăt ascuțit. Își rotește mâna prin aer, iar întunericul cuprinde universul. O rotește din nou, iar lumina își face apariția.

Toamna aduce un coș împletit cu grija, în care pune flori multicolore pentru fiecare acțiune din an, gălbenele pentru zilele călduroase cu soare și cer senin, frunze pentru roua dimineții, trandafiri drept curcubeul de după ploaie, margarete drept briza mării și nisipul fin și albăstrelele care o cheamă încet, încet pe bătrâna iarnă.

Roxana POPESCU

Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu

Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Pasărea și vântul

A venit toamna. Vântul suflă atât de tare, încât toate frunzele din copacul în care stau s-au aşternut pe jos ca un covor multicolor.

Stau singură pe o crenguță, zgribulită și îl rog pe vânt să nu mai bată așa de

tare.

- De ce ai rămas singurică în acest copac? mă întreabă vântul.

- M-am rătăcit și m-am pierdut de familia mea.

Auzind aceste vorbe vântul m-a luat pe aripile lui și m-a dus departe, departe unde mi-am regăsit familia.

Rebeca JUGARU

Școala Gimnazială Nr. 3 Oțelu Roșu

Prof. coord. Eleonora CUCURUZ

Pasărea și vântul

Este seară. Soarele obosit se retrage după dealuri, iar luna semeată își face apariția printre nori.

O pasăre zglobie sare din ram în ram în timp ce vântul îi flutură penele.

Supărată că vântul îi strică jocul printre ramuri, îl întreabă furioasă:

- Vântule, de ce sufli cu aşa mare putere?

Mirat, vântul îi răspunde:

- Pasăre dragă, dar asta este treaba vântului. Așa mă joc eu cu frunzele, cu norii de pe cer și de ce nu, cu penele păsărilor.

Resemnată, pasărea și-a luat zborul și și-a văzut de treaba ei.

Naomi ADAM

Vine, Crăciunul!

Este Ajunul Crăciunului. Norii cern împărăștiind steluțe argintii peste pământul amortit. Acestea dansează prin aer.

Încet, încet, covoare albe și moi de zăpadă împodobesc străzile orașului. În aer plutește un iz de măreată sărbătoare, așteptată cu nerăbdare de toată lumea creștină. Serile acestea sunt pentru noi ca o binecuvântare plină de bucurie și colinde închinatice lui Iisus. Noi suntem un decor din povești. Moș Crăciun trece din casă în casă. El lasă din sacul său fără fund daruri pentru copii. Am primit și eu în dar un colier argintiu precum neaua recent așternută.

Străzile împodobite cu ghirlande și luminițe de diferite culori, răsună de glasurile vesele de copii fericiti ce trec cântând colinde românești.

Crăciun fericit!

Ioan ANDREICA

Libertate

La fereastra de la apartamentul ce îl vizitam destul de rar, se odihnea un porumbel ce părea scăpat din ghiarele unei pisici lihnite de foame. Am evitat să deschid geamul pentru

a nu îl determina să zboare în halul care arăta. Frământările mele înainte de a mă preocupa de interiorul apartamentului de la parter era pătania porumbelului gândindu-mă că a fost norocos dacă a scăpat de vreo pisică și acum se odihnea triumfator la fereastra mea. Și totuși supărarea lui era destul de grea, stătea gârbovit la colțul de la pervazul ferestrei sperând că acolo v-a fi protejat de pătania dinainte. Am hotărât să-i acord porumbelului șanșa de a se reface și să urmăresc evoluția lui, să las fereastra închisă. Priveam prin geam de la distanță peisajul și puținele flori scăpate și ele de cositoarele lucrătorilor de la Florisal, parcă nume destinat îngrijirii florilor și nu maltratării lor, și am decis marcarea florilor din fața blocului, cu țăruse. Aveam și topor în casă și țărusi, doar dispoziție trebuia. Țărussii erau la îndemână pregătiți. Iau toporul și țărussii, închid ușa și trec în grădină pentru scopul propus. Pământul era uscat, porumbelul mă acceptă nu se îngrijorează de mine și eu îmi continuu opera cu nepăsare, eram două ființe rănite în aceeași dimineață. Toporul alunecă pe mâna stângă și apare un sânge roșu închis la culoare, demult nu mai avusem ocazia să îmi văd coloratura săngelui, nu fusese rănit fizic demult să îmi analizez săngele prilej de a îmi pune întrebarea oare aceasta să fie cauza problemelor mele medicale. Mi-a dat de gândit asta și mi-am propus că voi cerceta cauza. În timp ce analizam situația săngelui meu cu un ochi la porumbel să nu se simtă deranjat și dacă poate să zboare, apar trei băieți de vîrstă primelor clase școlare și salută respectuos: „Sărut mâna”, curios de amabilitatea lor deoarece îmi erau vecini și nu prea îmi puneau întrebări acum se încumetă:

- Dar, ce faceți?

Le-am răspuns cu aceeași amabilitate și respect și că doresc ca florile să fie protejate. Urmă o altă conversație a lor, care schimbă registrul:

Dar porumbelul e al nostru

- Da, e bolnav, cineva l-a atacat, poate o pisică

Da, spune copilul mai mare, are ceva la ochi, noi l-am curățat și tratat cu spirt

- Foarte bine, dar acum e obosit trebuie să se odihnească și apoi v-a zbura el. Copiii au fost de acord deși nu doreau acest lucru, aruncându-mi o privire

oacheşă, şi afirmând iar că e al lor, eu explicându-le că nu e voie să ţină în captivitate păsările. De sus de la etaj o conlocuitoare mă atenţiona că băieťii de dimineaťă se joacă cu porumbelul obosindu-l şi că e nedrept ce fac, şi că oare ei nu au părinťi. Am convins băieťii că, e bine să lase porumbelul să se refacă şi apoi să vedem dacă zboară, afirmânmd ei că zboară dacă îl arunci sus dar iar cade şi ei îl îngrijesc. Propunerea mea de a lăsa porumbelul să se odihnească i-a măhnit pe băieťi şi s-au retras posomorâti. Când am terminat munca am trecut pe lângă băieť care stăteau la distanťă, erau tot posomorâti, nemulťumiţi de intervenţia mea. Din casă am urmărit porumbelul, aflat acum în siguranťă, a început să ridice capul se scutură optimist, se orientează ce posibilităti de zbor are şi printre-un avânt îşi ia zborul. Era liber din nou. Am deschis geamul, am aerisit camera şi meditaťia curgea spre destin. După un timp încurajaťi de o fată care plimba un câine, se apropiе băieťii, doar au cercetat discret unde era porumbelul. Cercetarea lor era uimită pentru că porumbelul dispăruse. De la masa mea de scris se auzea glasul porumbelului ce se odihnise în pomul din apropiere, glasul chemării, glasul regăsirii. Suratele îşi anunťau şi ele chemarea. Gândurile mele zburau şi ele la oameni, la păsări, la copilărie.

Diana MARIŞ

Sărutul din amurg

Aievea în timpuri pierdute, amurgul a stat martor unei iubiri.

Licărirea soarelui pierdut în zarea mării reflectă două chipuri umane, doi îndrăgostiti îşi mărturisesc dragostea la marginea mării.

Ca o perdea, amurgul roş-violet le ascunde dragostea. Luna plină argintie, cu lumina ei de neon se reflectă pe suprafaťa apei arătându-le chipurile îndrăgostite. El îi dă un sărut cald, aprins de ultimele raze ale soarelui, e sărutul din amurg ea îl primeşte emoŃionată.

Fata îndrăgostită e puŃin tulburată, o lacrimă îi cade de pe obraz. O adiere uşoară o transformă în mii de stele.

Între cer şi pământ două lebede zboară grăbite, aripile lor duc în depărtări iubirea. Sărutul din amurg e ca un joc între noapte şi zi între zi şi noapte, când iubiŃii îşi găsesc un loc să-şii arate iubirea.

FascinaŃia neantului alb

Pe masa mea a poposit o hârtie albă.
O hârtie albă, ca o pasăre obosită.

A venit pe masa mea, a găsit doar stiloul, mă căuta pe mine, îmi căuta mâna.

E atât de albă și imaculată..... atât de albă....

Mă cheamă spre ea, spre neantul alb, cu ochii, cu mâna, să scriu ceva, câteva cuvinte, să-i învelesc trupul cu mângâierile calde ale cuvintelor mele.

Și e atât de albă.....

Iar eu stau și o privesc, nu mi găsesc cuvintele, albeața ei mă ține locului, parcă îmi oprește toate gândurile. Ce aş putea să scriu ? Știu că am nevoie de multă sinceritate, căldură și puțin suflet.

Întind mâna, o mângâie, îi simt chemarea, degetele vibrează nesigure. Mâna mea se odihnește puțin, se cufundă în imacularea ei.

Moliciunea ei mă conduce cu ochii mijii într-un neant alb. O liniște profundă mă cuprinde. Acesta este locul unde mă odihnesc, oaza mea, un loc sătuit doar de mine.

Mă aşez cu tâmpla pe albeața câmpului și ascult. Ființa mea se contopește cu tot ce-i în jur. Am impresia că aparțin acstui loc. Acum e nemîșcată, strălucitoare, așteptând doar să fie folosită.

O simplă coală albă care poate să-mi adune toate gândurile sau să le alunge în visări.

Mario COCOȘILĂ

Un oraș de poveste

Orașul în care m-am născut se află în partea de vest a României.

Este un oraș mititel și frumos, cu oameni harnici și muncitori care

trudesc precum albinele din floare în floare. Casele înalte, frumos zugrăvite sunt asezate în sir indian între dealuri și păduri stufoase. Blocurile sunt înalte precum niște turnuri care supraveghează întreaga viață a orașului.

Aerul curat se răspândește în toată zona ca o boare albăstruie.

Iarba din zonele verzi este ca un covor de mătase frumos îngrijit.

Apa cristalină ca smaraldul curge cu repeziciune precum o cascadă fermecată.

Parcul orașului este îmbrăcat într-o manta de marmură de culoarea unelui, cu fântâni din care curge apa precum plâng norii când plouă torențial.

Total pare magnific și parcă acest locui într-o zonă de poveste.

Naomi Debora DANIŁA

De ce cad frunzele?

Întreaga natură se îmbracă în haine noi ca semn al cursului vieții care cuprinde deodată frunze și ierburi, arbori și vietăți.

Toamna natura își îmbracă haina de rugină, însă frunzele lipsite de apă părăsesc copacul.

De ce cad frunzele? Pentru că își urmează cursul firesc, infloresc o clipă și lasă locul altora din primăvară.

Proză

În bătaia penitei

Bianca RETEZAN

Școala Gimnazială Nr. 2, Steierdorf
Prof. coordonator, Mîțu Simona Petronela

Crăciun imaginar

Cu toții cred că știți povestea Crăciunului și a bâtrânelui cu barbă albă, lungă, cu obrajii roșii și zâmbet cald și prietenos, el este Moș Crăciun. În fiecare an vine la copiii cei buni și ascultători...

Dar oare Crăciunul va fi așa și în viitor?

Sunt sigură că lucrurile vor lua o întorsătură radicală, adică obiceiurile și mai ales tehnologia se schimbă, avansând de la an la an.

Eu îmi imaginez Crăciunul astfel: Moș Crăciun nu va mai fi unic, vor exista zeci sau chiar sute de exemplare ale Moșului, care vor împărti cadouri tuturor. De asemenea aceste „ajutoare” de Crăciun vor fi ajutoare robotice și se vor numi robomoșii. Sania moșului nu va mai avea nevoie de reni, va fi robotizată, cu 1000 de cai putere, în acest fel, probabil moșul va călători aproape cu viteza luminii.

Când robomoșii vor ajunge la casele copiilor, nu vor intra pe ușă sau pe autenticul horn al casei, ci se vor teleporta prin peretii casei, lângă bradul de lumină.

În dimineața Crăciunului copiii, părinții și dacă este cazul roboanimalele îl vor însobi și de ce nu ajuta la despachetarea cadourilor, care au senzor cu amprentă pentru fiecare membru al familiei.

Originalul om de zăpadă va deveni un robot, care din fericire nu se va topi la venirea căldurii. Totul va fi robotizat, tehnologia avansând...

Și așa stau și mă gândesc, mi-ar plăcea să fie așa robotizat Crăciunul?

Darius BĂLAN

Școala Gimnazială Nr. 2, Steierdorf
Prof. coordonator, Mîțu Simona Petronela

Tehnocrăciunul

Era o zi robotică de Tehnocrăciun...

Eram nerăbdători să ne plimbăm cu săniile cu propulsie prin aer.

De-abia aşteptam să îl vedem pe Moș Propulsie venind cu nava lui spațială pe zăpada albastră a orașului plutitor. Oamenii robotici aranjează orașul cu robobrazii gigantici și instalație vorbitoare.

Câinele meu, Hexa, este nerăbdător să se plimbe cu sania lui care are roți.

Mă întreb de ce înainte de Tehnocrăciun nu primim cadouri de la Moș Propulsie, care vine în fiecare an cu nava lui temporizată, care în loc de reni are roboți, ce zboară până la lună și-napoi pe bază de suc de suruburi.

Aștept nervos cadourile sub robobradul meu...
Stau și reflectez „frumos e Tehnocraciunul”
Vă urez un Tehnocraciun propulsat!

Cristian SZABO

Școala Gimnazială Nr. 2, Steierdorf
Prof. coordonator, Mîțu Simona Petronela

Crăciunul înseamnă iubire

Cum zboară timpul. Mai sunt câteva zile și vine Crăciunul. Deschid calculatorul să aud ultimele noutăți. Cea mai interesantă știre mi s-a părut petrecerea Crăciunului în Transilvania. După câteva momente de ezitare m-am înscris. M-am plăcuit să petrec aceste zile libere doar în compania telefoanelor mobile, tabletelor... tehnologiei, iar în seara de Ajun să nu fie nimic magic.

Visam la ceva deosebit, poate la un miracol...

Transilvania mi s-a descris mereu ca un loc plin de aventură, un loc în care încă se mai păstrează tradițiile, o îmbinare ciudată între arhaic și modern.

Momentul mult așteptat sosise, vizitam castele vechi, muzeee, locuri bizare legate de fel de fel de legende, dar și o fermă tradițională. Aici totul părea desprins din povești...parcă tehnologia nu pătrunse.

În nebunia noastră de a avea totul cât mai repede și aşa zis perfect, am transformat parcă întregul univers, făcându-l o copie a realității: rețele de socializare, nu prieteni reali, roboți, clone, laboratoare...

La această fermă lucrurile erau atât de simple, dar deosebit de frumoase...

Oamenii m-au primit cu bucurie, de parcă eram prieteni, m-au servit cu bucate alese și am fost invitat să petrecem împreună Crăciunul.

A fost o noapte plină de magie, am ascultat colinde cântate de coruri de copii, dar și de vârstnici, am gustat mâncare adevarată, gătită cu multă dragoste de gospodine și cel mai important, am văzut atâtă iubire în jur.

Da, mi-am dat seama că „Fericirea vine din lucruri mărunte”, acest vechi proverb ilustrează cel mai bine ceea ce simteam. Uneori departe de lume, departe de tehnologia în care ne petrecem rutina zilnică, ne redescoperim pe noi însine.

Simplitatea, naturalețea, este cea mai frumoasă față a lumii și mai presus de acestea, ca un strop de magie, **iubirea**.

Fericit, împreună cu grupurile de colindători am început să cânt colinde.

Sigur, și peste o mie de ani Crăciunul este același, este iubire, este vestea cea bună, că Dumnezeu ne iubește ...

Andrada Brîndușa KESZEG

Rândunelele

Într-o primăvară, în grădina casei mele, se învârtneau

în zbor rândunele. Mi-au atras atenția prin felul în care zburau și ciripeau. Cred că se certau pentru locul în care aveau să-și construiască cubul. După câteva zile rândunelele au început munca. Se pare că au ajuns la o înțelegere. În grajd era cald, iar cuibul era ferit de ploaie și de vânt. Zile întregi cele două păsărele au cărat paie, mușchi, firicele de iarbă și pământ umed. Într-un final cuibul era gata. Trecuse ceva timp, când, într-o zi, am auzit gălăgie în grajd. Mare mi-a fost mirarea în clipa când am zărit deasupra cuibului ciocuri uriașe. Erau pușorii de rândunică abia scoși din ouă, infometăți, iar părinții lor erau plecați după hrană. Zilele treceau, iar pușorii devineau mai puternici și mai frumoși. Crescuseră atât de repede și stăteau înghesuți în cuibul lor. Cel mai greu a fost momentul în care ei au învățat să zboare. Așa cum părinții ne ajută să facem primii pași, la fel și rândunelele își îndemnau și își încurajau odrazdele să zboare. Încetul cu încetul ei s-au desprins din cuibul lor. Cât era ziua de mare zburau prin grădină, se aşezau pe viața de vie, la umbră, iar seara se adăposteau în grajd.

Timpul a trecut, toamna a venit, iar familia de rândunele se pregătea să-și părăsească cuibul, se pregătea să zboare către ţăriile calde. Eram atât de tristă când le vedeam zburând fără noimă prin grădină. Le vedeam cum își luau rămas bun de la fiecare colțisor. Se înălțau în zbor, apoi coborau spre adăpostul lor, încercând parcă să-l mai primească încă o dată, înainte de plecare, ca să nu-l uite. Mă priveau și pe mine ciripind vesel, dar eu eram prea supărată de plecarea lor. Vroiam să rămână mereu în preajma mea, să rămână în cuibul lor cald și peste iarnă. Zadarnic încerca mama să-mi explice că plecarea rândunelelor era un lucru firesc, căci eu eram prea mică pentru a înțelege. Bunicul m-a liniștit asigurându-mă că păsărelele vor reveni la primăvară, la noi în ţară și vor reveni la cuibul lor. În acel moment o rândunică a zburat spre mine, m-a atins ușor cu aripa, apoi s-a aşezat alături de celelalte, în viața-de-vie. Așteptau ceva, așteptau un semn de la mine, așteptau să-și ia rămas bun. Văzându-le, tristețea mea s-a risipit într-o clipă, apoi le-am zâmbit cu gândul la revederea noastră. Am șoptit ușor: „Aveți grija de voi! Să vă întoarceți cu bine!”

Iarna a trecut cu greu. Uneori intram în grajd, priveam cuibul gol și mă întristam. Odată cu apariția soarelui bland, primăvara teac, două dintre rândunele au revenit la cuibul lor. Rândunica a făcut ouăle și le-a cloçit destul de timpuriu. Înainte de lăsarea frigului ea avea deja două rânduri de pui pregătiți pentru plecare. Eram atât de bucurioasă când vedeam familia întreagă de rândunele zburând de colo, colo, prin grădină. La începutul fiecărei toamne plecau, iar primăvara, cel puțin două dintre ele revineau la cuibul lor.

Într-o primăvară rândunelele nu au mai venit. Le aşteptam cu nerăbdare, dar în zadar. Cuibul era tot gol. Îmi imaginam că rătăciseră calea, dar cel mai greu de suportat era gândul că ele pieriseră pe drum. Astfel au trecut doi ani, anii în care cuibul rămas gol s-a degradat și a căzut. Nimic nu mai amintea de adăpostul rândunelelor, dar eu mă gândeam la ele. În primăvara următoare două rândunele au apărut în grădina mea. ușa grădiului era închisă, dar ele au intrat pe fereastră. Au intrat și au ieșit de câteva ori, apoi s-au apucat de treabă. În câteva zile cuibul era gata. Îmi puneam mereu întrebarea: „Oare erau rândunele crescute aici sau erau altele?“ Își construiseră cuibul în același loc, chiar dacă din cel vechi nu mai rămăsese nimic. Coincidență sau nu, pentru mine nu mai conta. Mă bucuram că aveam rândunelele din nou aproape și speram din tot sufletul meu de copil să revină mereu aici, în cuibul lor cald.

Anotimpurile

Anotimpurile sunt patru surori, patru fete, dar cu firi diferite.

Primăvara are o fire blândă și aduce veselie împrejurul ei. Natura întreagă se bucură și renaște. Verdale ce împodobesc totul, ghioceii care-i vestesc apariția, zambilele cu miroslor puternic și copacii care înfloresc, păsările care reîntoarce din țările calde își refac cuiburile, ogoarele ce aşteaptă să fie arate și însămânțate, turmele de oi ce împânzesc dealurile, toate acestea ne arată câtă importanță are pentru noi oamenii acest anotimp.

Nici nu băgăm bine de seamă și primăvara trece lăsând locul surorii ei mai calde.

Vara este caldă, are o fire mai veselă, mai pusă pe shotii. Are părul asemenea lanurilor de grâu ce aşteaptă să fie secerate. Ea ne dezmiardă cu căldura neegalabilă și cu binevenita vacanță de vară, aducându-ne relaxare, multă relaxare. Câmpurile sunt pline de flori multicolore, albinele culeg polenul, întreaga natură continuă veselia începută de sora ei, primăvara. Tot ceea ce e frumos trece repede, parcă prea repede și astfel vara îi cedează locul surorii ei, toamna.

Cea mai bogată dintre surori, toamna, trimite spre pământ un vâl de brumă argintie, iar natura îmbracă haine galbene, roșcate, maronii. Copacii își dezgolesc crengile, rămânând goi, singuri și trăiști. Păsările pleacă părăsindu-și grăbite cuiburile. Totul în jur e mohorât și trist. Doar pe ogoare, livezi și vii gălăgia este în toi. Roadele sunt adunate și puse la păstrare. Încetul cu încetul toamna, scuturându-și încă o dată haina ruginiie, pleacă, nemaiuitându-se înapoi, lăsându-ne pe mâna surorii ei, iarna.

Iarna, cu firea-i rece și capricioasă își intră încet, încet în drepturi, căutând să acopere cât mai repede întreaga natură cu mantia ei albă și pufoasă. Văzând că nu este luată în serios, ne mai trimite câte un ger de crapă pietrele. Miros de lemn ars, flori de gheăță la ferestre, obrajii roșii de copii care vin de la săniuș, doar în acest anotimp întâlnim. Pe lângă capriciile ei, ne aduce magie, căldură în suflete și în case. Acum e vremea colindelor.

Fiecare fiică a anului își etalează frumusețea și măiestria asupra naturii. An după an, anotimpurile se succed unul după altul, urmându-și cursul firesc, desfătându-ne cu frumusețea și culorile lor.

Milostenia

Într-o zi o femeie săracă care avea șapte copii a venit să se roage la o biserică din apropierea casei sale.

Femeia se ruga pentru sănătatea copiilor săi, deoarece venea iarna și nu avea ce să le pună pe masă. Mâncarea le lipsea de câteva zile, dar femeia nu cersea, mergea în fiecare zi la biserică să se roage.

Într-o zi femeia se îmbolnăvii și zăcea la pat. Nu avea bani pentru medicamente, nu mai avea nicio pâine să le pună copiilor săi pe masă, nu mai avea nimic. A ajuns în punctul în care nu mai putea nici să se ridice din pat. Copilul său cel mai mare se numea Ion. El s-a dus la biserică pentru a se ruga. S-a rugat atât de tare, încât vocea sa se auzea până în spatele bisericii. Un om îl auzi și îl se făcu milă.

A doua zi omul se dusesese la femeie acasă cu alimente, medicamente și bani. Femeia îi mulțumii, dar ea nu dorea banii, ea își dorea doar sănătate să aibă ea și copiii săi.

Bărbatul a plecat și s-a făcut nevăzut. Femeia s-a rugat în fiecare seară pentru binefăcătorul ei întrebându-se „A fost trimis de Dumnezeu omul milostiv ca un înger păzitor?”

Povestea ghoioceilor din grădina mea

Acum câțiva ani am plantat în grădină un soi timpuriu de ghoioei. Le-am găsit cel mai bun loc, acolo unde căldura și lumina soarelui îi mânăgâia întreaga zi.

An de an ghoioceii înfloarea vestind primăvara, iar eu îi dăruiam persoanelor dragi. În locul celor pe care îi rupeam creșteau alții, astfel în grădina mea aveam o mulțime de ghoiocei.

În vacanța de iarnă soarele bland care a mânăgâiat pământul cu razele lui delicate, a început să topească zăpada. De sub pătura groasă de omăt și-au făcut apariția câteva frunzulițe firave și plăpânde de ghoioei. Ele au străpuns covorul alb, au răzbit prin el, ca să poată să simtă căldura soarelui. După câteva zile mai calde, ghoioceii și-au scos din carapacea de zăpadă înghețată bobocii mici, albi și puri.

Zilele mai călduțe de iarnă s-au dus, dar, vai, într-o noapte, peste grădină s-a așezat un ger năpraznic, iar dimineața ghoioceii mei erau înghețați și nemîșcați. Mă cuprinseră două sentimente ciudate: tristețea și vinovăția, deoarece eu îi plantasem în grădină și acum, mai mult ca altădată le vedeam chinul prin care trec an de an pentru a răsări și a înflorii.

Ghoioceii mei erau atât de vulnerabili la capriciile iernii.

Încetul cu încetul gerul a trecut lăsând locul fulgilor de nea să se împrăștie

în văzduh. Ghiocelii mei au fost salvați de alt covor alb și moale de nea.

Acum ei stau ascunși până când va veni anotimpul pe care-l vestesc:
PRIMĂVARA.

Tara mea

M-am născut într-o țară minunată, România. Sunt româncă și la fel ca majoritatea cetățenilor acestei țări îmi iubesc locul în care m-am născut și trăiesc. Aici, în țara mea, mă simt cel mai fericit copil de pe pământ. Pentru mine, România, țara în care cresc este cea mai frumoasă, e perfectă aşa cum e și nu aş schimba-o pentru nimic în lume.

În ochii mei de copil fără griji și fără nevoi, văd o țară bogată, căci oriunde îmi îndrept privirea observ câmpii mănoase cu soluri fertile ce freamătă sub greutatea grânelor, râuri repezi cu apă cristalină ce scaldă pământul țării-n lung și-n lat, dealuri acoperite cu livezi și podgorii întinse, păduri întunecate ce adăpostesc o mulțime de animale sălbaticice, Dunărea, Delta Dunării și Marea Neagră ce ne atrag ca un magnet pe timp de vară.

România are un farmec aparte față de alte țări, căci toate aceste forme de relief se împletește armonios cu munții noștri ce stau de veghe, nemîșcați de mii și mii de ani, protejând existența noastră, a românilor, din cele mai vechi timpuri până în prezent, munții noștri în care stau ascunse o mulțime de resurse naturale.

Pe lângă aceste bogății și frumuseți ale naturii, țara noastră este cunoscută în lume pentru ospitalitatea de care dăm doavadă. Se spune că la noi poarta e deschisă și masa pusă pentru oricine ne trece pragul, căci Dumnezeu ne-a înzestrat cu o inimă mare.

Vorba dulce românească, portul nostru popular, obiceiurile și tradițiile noastre ne-au fost lăsate de strămoșii noștri, să le păstrăm cu sfîrșenie, iar apoi să le transmitem generațiilor viitoare.

Sunt mândră că fac parte din acest neam, că prin venele mele curge sângele strămoșilor noștri, căci ei au fost viteji în vreme de război și harnici pe timp de pace.

Un lucru reprezentativ pentru noi, români, este iubirea față de Dumnezeu, ca doavadă sănd bisericile și mănăstirile de pe întreg cuprinsul țării, mănăstiri ridicate de marii domnitori și care au dăinuit peste veacuri, arătând lumii întregi că ținutul nostru e un ținut de vis, binecuvântat de Dumnezeu.

Marii noștri intelectuali, artiști, sportivi, au ridicat România pe cele mai înalte culmi ale gloriei, făcând-o cunoscută în lume.

Când spun România, spun Coloana Infinitului, Arcul de Triumf, Palatul Parlamentului, doar câteva din reperele turistice ale capitalei țării noastre.

Când spun România, spun cerul albastru fără nori, întinse revârsări de plaiuri pe care turmele de oi, păduri ruginute de toamnă ce-și scutură frunza, brazi înalți ale căror vârfuri încearcă să sărute bolta cerului, văi îndepărtate pe care scăpesc râuri de argint.

Când spun România, spun locul meu liniștit în care trăiesc, spun acasă, căci

aici într-un sat din acestă țară minunată simt miroslul fânului abia cosit, simt aburul cald al pâinii proaspăt scoasă din cuptor și mai simt căldura și duioșia cu care sunt înconjurată de persoanele din jurul meu.

Îmi iubesc țara și-mi doresc să afli cât mai multe despre ea. În excursiile organizate de școală sau în cele cu părintii ascult cu mult interes explicațiile ghizilor și mă simt mai aproape de strămoșii noștri, de cei care și-au dat viața pentru acestă țară.

Îmi iubesc țara la fel cum păsările iubesc cerul senin, aici m-am născut, aici îmi petrec frumoșii ani ai copilăriei și sper că aici voi rămâne, în țara mea, România, atât timp cât voi trăi.

O toamnă tristă

Sub adierea răcoroasă a vântului, toamna, zâna recoltelor, își face apariția pe meleagurile noastre, purtând pe cap cunună din frunze uscate și brâu din roadele pământului la mijloc.

Ea bate la ușă stâruiitor, încercând din răsputeri să-și facă simțită prezența. Ochii mei priveau pădurea zdrențuită de vânturi.

Soarele palid și ostenit, sleit de puteri, se lasă la vale apropiindu-se de crestele golașe ale codrului. Măsuram cu ochii zarea, iar ceea ce vedeam era întunecat, iar iarba până mai ieri verde, acum era ruginită, pustiită de soare și de brumă.

Ce tristețe mi-a cuprins sufletul!

Dintr-un salcâm firv, a căzut legănându-se o frunză galbenă, ovală, moartă înainte de vreme. Plină de praf, îndoitoă, străpunsă de acul unei insecte, a rămas pentru câteva clipe atât de neajutorată.

Am privit-o, am ridicat-o, am șters-o de praf, apoi am pus-o în jurnalul meu ca pe o amintire de început de toamnă.

Pădurea cu pete verzi, aurii, maronii, se împletește perfect cu livezile încărcate încă cu fructe parfumate. Țăranii își adună în mare parte recoltele, își cară clăile de fân acasă, în țarcuri.

Încet, încet, totul devine mohorât și ruginiu. Au ruginit frunzele pomilor, a ruginit nucul bâtrân înainte de vreme ... iar vântul, își chinuie prada încontinuu, smulgând frunză după frunză, făcându-le să danseze un dans ritmat înainte de a se așeza pe pământ.

Cerul era tulbure, pădurea foșnea, se risipea și se aduna în vârtejuri de frunze uscate, moarte, iar covorul multicolor se îngroșa mai tare. Îmi era milă, mi-era milă de bieții copaci sub a căror umbră mi-am petrecut vara.

În văzduh, în zarva mare, păsările călătoare în fălfăit de aripi, plutesc în stoluri, lăsând în urmă cuiburile și locurile ce le-au fost adăpost. Ele pornesc spre țările calde, către un nou început.

Drumul e lung și primejdios, iar multe dintre ele pier.

Am început să plâng. Plângem vară care s-a dus, plângem plecarea păsărilor călătoare, plângem pentru mine, căci cu ochii mei vedeam doar

culorile triste ale toamnei.

Chiar dacă vremea era mohorâtă, măceșii au înflorit pentru a doua oară, semn de toamnă lungă. Pe alocuri, plugurile spintecau ogoarele istovite și sleite.

Sfârșitul toamnei bătea ce la ușă se apropiă cu repeziciune. Copacii ridicau în vâzduh brațele goale și înnegrite în semn de rugăciune.

Vânturile ... vânturile se întețeau pustiind ogoarele, livezile, pădurile.

Toamna, zâna belșugului, ne-a vrăjit cu recoltele ei, iar acum, înainte de să își lăsă rămas bun de la noi, ne aduce tristețe, îmbrăcând natura în culori gri-închis, negru.

Glasul pădurii mă cheamă

Atât de prezentă și binecuvântată în viața noastră, a oamenilor și a întregii nature, pădurea mă cheamă să-i trec pragul oferindu-mi tot ceea ce are ea mai frumos și mai bun, în funcție de anotimp.

Primăvara devreme, pădurea se trezește la viață și mă îmbie să-i trec pragul ca să-i ascult povestea. Ea îi mulțumește lui Dumnezeu pentru lumină, căldură, apă, păsări, pentru aerul curat pe care numai aici îl întâlnim, pentru gingeșele flori vestitoare ale primăverii, pentru ghoicei și pentru oamenii cu inimă bună care-i trec pragul. În acest anotimp al renașterii totul se trezește la viață: găzenele amorțite, păsările întoarse la cuiburile lor, copacii ce-și oblojesc rânilor dezmiereându-și mugurii sub mângâierea blândă a razelor solare.

Este atât de fragilă și firavă în încercarea ei de a îmbrăca haina ei verde de mătase. Pe cât de firavă este, pe atât de rezistentă. Pădurea luptă cu îndărjire, anotimp după anotimp, an după an, pentru a rămâne în picioare în fața tuturor temperiilor naturii, luptă din răsputeri ca să supraviețuiască.

Soarele dogoritor al verii îmbrăcă pădurea în haina verde cu brâu de flori colorate. Foșnetul frunzelor ce dansează în bătaia vântului mă cheamă din nou să mă răcoresc și să-i ascult în continuare povestea. Ascultându-i chemarea, pășesc pe acest tărâm și mă las vrăjite de frumusețea lui. Păsările îmi dezmiardă auzul cu cântecul lor, copacii mă dezmiardă mângâindu-mă cu frunzele lor, părăiașele ce clipotesc atât de jucăuș în drumul lor îmi alină sufletul, iar verdele de toate nuanțele posibile îmi atrage privirea. În jurul meu s-au prins în horă copacii printre ale căror frunze răzbate lumina soarelui, flori viu colorate, fructe parfumate.

M-am aşezat la umbra unui copac bâtrân, poate cel mai bâtrân și mai mare copac din adâncul pădurii. Acesta îmi spune că pădurea e tristă, îmi spune că a văzut multe de-a lungul timpului și a trecut prin multe, dar acum mai mult ca altădată, pădurea nu luptă împotriva naturii dezlănțuite, ci trebuie să lupte împotriva oamenilor, a semenilor noștri care-i taie copacii cei mai mari și cei mai frumoși, răpidu-i din frumusețe și răridu-i rândurile. Copacii îngenunchiați de tăietori nu mai apucă să-și strige durerea. În urma lor rămân doar cioturile ce mai amintesc de măreția copacilor de altădată. Pădurea își plânge soarta, dar totuși are speranța că va veni o zi în care alții puiete vor lua

locul copacilor tăiați.

Încetul cu încetul, culoarea verde a pădurii pălește, semn că se apropie toamna. Pădurea își îmbracă haina vestejită. Frunzele copacilor, atinse de bronzul brumei, obosite să-și mai caute un pic de căldură, devin pale, roșiatice, maronii și părăsesc rând pe rând copaci pe care i-a împodobit până acum. Covorul de frunze pe care calc se sfarmă sub greutatea încălțărilor mele, iar copaci dezgoliți și goi sunt triști. Glasul pădurii mă cheamă iar, dar în zadar, căci sunt prea tristă, ca să-i ascult chemarea, iar ecoul se stinge departe pierind încetul cu încetul. Privesc pădurea și încep să plâng, căci o văd atât de pustiută, atât de tristă și neajutorată, iar eu nu pot să-i trec pragul, nici n-o pot ajuta. Doar primăvara poate face acest lucru, dar este atât de departe.

Iarna, pădurea îmbracă haina de argint. Copaci își mișcă cu greu crengile dezgolite asemenei unor fantome încătușate. Viețuitoarele s-au ascuns în vizuini. Pustie e pădurea, pustii îi sunt cărările, pustiu este și sufletul meu. Atunci când fulgii de zăpadă se aştern ca-ntr-un dans pe întreg pământul, pădurea îmbracă haină albă și pufoasă care o ajută să treacă mai ușor peste gerul aspru al iernii. Urma cărărilor nu se mai zărește, iar copaci tăcuți dorm liniștiți. În camera mea e cald și bine. Încerc să adorm, dar nu reușesc. Merg la fereastra poleită cu flori scăpitoare de ferigă și-o deschid. Aud din nou chemarea pădurii ce mă-ndeamnă să-i trec pragul, dar de această dată nu-i pot răspunde, fiindcă în jurul meu tutol e înghețat și rece.

Astfel, în fiecare anotimp pădurea îmbracă o altă haină, dar chemarea ei este aceeași, mă cheamă să-i trec pragul ca să-i ascult povestea.

Despre mama

Azi nu o să scriu despre mine sau despre mine sau despre altceva, azi scriu despre darul lui Dumnezeu pentru mine, azi scriu despre mama mea.

Îmi amintesc cu drag că miroslui ei era cel mai frumos, obrazul ei era cel mai dulce, iar mâna ei era cea mai caldă.

Îmi amintesc cu drag momentul în care am zărit un chip luminos, am auzit un glas blând. Mai târziu, văzând-o zi de zi, ceas de ceas mi-am dat seama că lângă mine e o ființă magică, iar acea ființă s-a bucurat atât de mult când am rostit cuvântul „MAMA“ sau când am făcut primii pași. În brațele ei am ascultat primele cântece, în timp ce mă legăna. Odată cu trecerea anilor mama a început să-mi spună povești, iar acum mama este prietena mea.

Mama este sătenă, are ochii căprui, este harnică, blândă, înțelegătoare și amabilă. Muncește și acasă, dar și la serviciu. Cu toate că este foarte ocupată își găsește timp și pentru mine. Mă răsfăță cu tot felul de bunătăți, mă dezmiardă, mă învață să fiu cuminte și să-i respect pe cei din jur.

Așa cum o frunză este ocrotită în copacul în care a crescut, la fel și eu îmi doresc să fiu mereu ocrotită în brațele mamei mele. Ea mi-a dat viață, m-a crescut, m-a ocrotit până acum și mă va ocroti aşa cum știe mai bine.

Uneori am sentimentul că nu-mi ajunge o viață, ca să-i arăt cât de mult o iubesc și o prețuiesc.

Mama este tutul pentru mine. Știu că fără ea nu aş fi existat. Ea îmi simte

Proză

În bătaia penitei

toate emoțiile, toate trăirile, ea simte când ceva nu este în regulă cu mine, ea simte când sunt tristă. Pe mama nu pot să o mint, deoarece ea știe cel mai bine ce se petrece cu mine.

Îi mulțumesc lui Dumnezeu, pentru că exist și pentru că o am pe mama lângă mine.

Îi mulțumesc mamei pentru nopțile nedormite, pentru nopțile și zilele în care eram bolnavă, îi mulțumesc mamei, pentru că alergă în camera mea atunci când aveam un coșmar, îi mulțumesc mamei pentru tot ceea ce a făcut și face în continuare pentru mine. Pentru toate acestea și pentru multe altele MAMĂ DRAGĂ eu ÎȚI MULTUMESCU.

„Îmi iubesc mama la fel cum copacii iubesc apa și soarele ea mă ajută să cresc, să prosper și să ating cele mai mărețe culmi.“ Terri Guillemets.

Povestea mea

Mă numesc verbul „a străluci“. În comparație cu celelalte verbe sunt foarte valoros, deoarece soarele strălucește, diamantele strălucesc, tot ceea ce ating strălucește.

Povestea mea începe cu o mulțime de ani în urmă, când fiecare verb a primit un nume. Multe dintre verbele care îmi erau prietene, din acel moment mi-au întors spatele. Am rămas singur! În singurătatea mea m-am închis ca într-o carapace până în ziua în care o elevă mi-a alungat singurătatea și mi-a scris numele pe o foaie de hârtie. Din acea zi am alergat prin lume, am văzut o mulțime de caiete în care numele meu strălucea oriunde era scris. Am umblat de colo până colo strălucind mereu, bucurându-mă de o mulțime de prieteni. Cei care îmi întorseseră spatele au început să devină invidioși, încercau să îmi fure din strălucire, dar de această dată eram prea puternic, iar strălucirea mea îi făcea să renunțe.

Am strălucit ziua la fel ca soarele ce strălucea pe cer, am strălucit noaptea laolaltă cu luna care strălucind ușor, mângâia bolta cerească înconjurate de o mulțime de stele. Încetul cu încetul am început să fiu mândru de mine însuși, chiar prea mândru, iar din cauză că străluceam atât de tare am considerat că nu mai aveam nevoie de prieteni. Nu mai aveam nevoie nici de prietenă mea care îmi alungase singurătatea. De strălucit, aş mai fi strălucit, dar adevărata mea putere erau prietenii mei pe care îi alungasem de lângă mine.

Am fost căzut, dar cu ajutorul prietenei mele m-am ridicat și am ajuns să strălucesc atât de tare, încât nu mi-a mai păsat de nimeni și de nimic. Cu cât străluceam mai tare, cu atât cădeam în jos și alunecam într-o cădere liberă, dar de această dată am strălucit, încercând să mă agăț de soarele ce strălucește, dar în zadar.

Singur am fost, singur am rămas și astă datorită mândriei mele.

Încă e primăvară

După o iarnă geroasă, soarele blând cu razele-i strălucitoare mângâie pământul, trezindu-l la viață. Întreaga natură ascultă mângăierea dezmorțindu-se, încercând parcă să uite de coșmarul care s-a sfârșit.

Eu am încercat să surprind cu privirea toate schimbările din jurul meu, să

adun în suflet toată frumusețea trezirii la viață și deodată m-am simțit o altă persoană, o ființă ce a renăscut odată cu venirea primăverii.

Păsările își cântă versul lor vesel din zori și până-n seară, eu îmi îmbogățesc viața cu armonie din primăvară în primăvară.

În fiecare primăvară, ca și acum de altfel, pășeam și priveam fiecare copac înmugurit, cercetam fiecare mugur care aștepta ca soarele să-l mângâie, să-l ofere căldură și să-l ajute să crească, observam fiecare gâză care primește fericiță binecuvântarea solară.

În acest an, în încercarea mea de a cuprinde cu privirea cât mai pătrunzător aceste priveliști ale începutului de viață, m-am împiedicat, m-am dezechilibrat și am fost la un pas de a cădea pe pământul dezmorțit.

Oare ce am atins în drumul meu? Uitându-mă în jos am zărit o rădăcină stufoasă din care se detășa plăpând un firicel de iarbă.

Era atât de mic și de fragil firul acela de iarbă ivit în drumul meu, încât mare mi-a fost bucuria că nu l-am strivit sub talpa piciorului.

L-am cercetat cu mai multă atenție și am constatat că firul de iarbă se simția mândru că mi-a atras privirea asupra lui. Îmi părea că zâmbește ironic simțindu-se important că m-a oprit chiar și pentru o clipă din drumul meu. Poate era important în felul lui. Cu siguranță era important. El era verdele ce rechema veselia în natură.

Mintea mi-a lumina de proverbul „Buturuga mică răstoarnă carul mare.“. Buturuga mică era rădăcina stufoasă cu firicelul de iarbă abia încolțit, iar carul eram eu. Era și adevărat, firul de iarbă a fost la un pas să mă răstoarne.

Primăvara devenește verdele ierbii împânzește câmpia. Începe cu un fir de iarbă rătăcit, pe urmă aleargă peste lunci, dealuri, ca mai apoi să poposească la munte.

Continuam să-mi răspund la întrebarea de ce firul de iarbă se simțea atât de important și de mândru? Gândindu-mă mai bine am găsit cel mai potrivit răspuns. Fără firicelul de iarbă și frații lui care sunt o multitudine pe toată suprafața pământului, nicio vietate nu ar exista, iarna fiind sursă de hrana pentru animalele domestice și sălbaticice, dar și o sursă de viață pentru tot ceea ce este în jur, oferind prospetime, aer curat.

Primăvara turmele de oi pasc iarpa verde și fragedă de pe câmpii și dealuri, iar vara urcă la munte, acolo unde iarpa este mai bună și mai hrănitoare. Iarpa crește neîncetat, chiar dacă este tăiată, asemenea firului de păr ce împodobește capul omului. Ea împodobește natura și hrănește animalele. Are nevoie doar de căldură și de ploaie.

Am încercat să urmăresc firul de iarbă, să-i văd evoluția, să-l observ mare și puternic. L-am urmărit zilnic. Firul cel palid și plăpând a ajuns un fir verde și puternic care dansa în bătaia vântului, mândru ca în ziua în care m-am împiedicat de el. Privindu-l am început să mă aseamăn cu el.

Amintiri, amintiri treceau prin sufletul meu.

Mi-am rezervat primii ani de viață în care, la fel ca firul de iarbă, am fost mângâiată pentru prima dată de lumina și căldura soarelui. Încetul cu încetul

dintr-o fetiță plăpândă am devenit, zic eu, o domnișoară cu o personalitate puternică.

Chiar dacă în drumul meu am întâlnit multe obstacole, cu ajutorul lui Dumnezeu, la fel ca firicelul de iarbă, le-am trecut, m-am întărit și am pășit mai departe.

Așa cum firul de iarbă se întărește măngăiat de soare și sărutat de ploi, tot astfel crește și un copil.

Primăvara, firul de iarbă și copilul sunt simboluri ale eternității.

Privesc din nou firul de iarbă care se undujește în bătaia vântului încercând să-și spună povestea și să-mi arate cât de important este el.

Încă e primăvară, atât pentru mine, cât și pentru firul de iarbă, trebuie doar să creștem drept și să ne bucurăm de verdele vieții.

Un fir de iarbă

După o iarnă cu multă zăpadă și foarte geroasă, soarele timid măngâie întreaga natură îndemnând-o să se trezească la viață.

Dintr-o rădăcină s-a ivit un firicel mic și gălbui de iarbă. Ziua este măngăiat de razele soarelui, iar noaptea doarme la lumina stelelor. Pe zi ce trece, firul de iarbă capătă putere și devine tot mai verde.

Mă întreb ce importanță are? De ce firicelul de iarbă este atât de mândru de el?

În minte îmi vin tot felul de răspunsuri, dar adevărul este că fără firicelul de iarbă și frații lui care sunt o infinitate pe toată suprafața pământului, nicio viciere nu ar exista. Firele de iarbă sunt sursa de hrana pentru animalele domestice și sălbaticice. Firicelul de iarbă nu pierde primăvara și până toamna târziu el crește. Este rupt sau tăiat și crește din nou. Are nevoie doar de ploaie și căldură.

Un adult dacă privește un fir de iarbă își amintește de copilarie. Cât de jucăuș și plin de viață era asemenea elementului vegetal în bătaia vântului! Așa cum firul de iarbă se întărește și crește, măngăiat de soare și sărutat de ploi, crește și copilul. Copilul, primăvara și firul de iarbă sunt simbolul eternității.

Acum privesc din nou spre firul de iarbă. Acesta e mare și se undujește în bătaia vântului încercând să ne arate cât de important este el.

Crăciunul, o sărbătoare a bucuriei, ieri, astăzi și mâine

Sărbătoarea Nașterii Domnului sau Crăciunul este o sărbătoare a bucuriei, căci faptul în sine este un prilej de bucurie.

Încă din vechime se ofereau cadouri în amintirea celor trei magi. La început aceste cadouri erau mai mult cadori simbolice, Crăciunul devenind treptat sărbătoarea copiilor, căci reprezintă pentru cei mici noaptea magică în care Moșul le împlinește toate dorințele. Pe lângă bradul împodobit și o mulțime de cadouri sub el, noi, copiii, trebuie să stim că aceasta este Sărbătoarea Nașterii Domnului, Cel ce S-a născut într-un adăpost de animale, a fost culcat într-o iesle, iar animalele l-au încălzit.

În acele zile, pe lângă dorințele noastre ar trebui să ne gândim măcar pentru o clipă la copiii sărmani care au nevoie de hrană, îmbrăcăminte, au nevoie de puțină bucurie, iar această bucurie noi putem să le-o oferim.

Așcătând povestile bunicului, îmi imaginam cum era Crăciunul pe vremea lui. El îmi povestea că bradul era împodobit cu bomboane și câteva dulciuri, dar pentru aceste lucrări mărunte pentru noi copiii de azi, ei se bucurau nespus. Așteptau cu nerăbdare această Sfântă Zi în care toată familia cu mic, cu mare, mergea la biserică.

Treptat locul bomboanelor și al dulciurilor din brad a fost luat de globuri și alte decorațiuni de iarnă care nu împodobesc doar pomul, ci împodobesc întreaga casă.

Crăciunul sărbătorit de mine este diferit de cel de odinioară, căci noi copiii de azi avem tot ceea ce ne dorim. La majoritatea dintre noi e sărbătoare în fiecare zi, căci dulciurile, fructele, jucăriile, nu ne lipsesc.

Astfel ne pierdem entuziasmul care trebuia să ne cuprindă de sărbători, astfel uităm de adevărată sărbătoare a Crăciunului care constă în Nașterea Domnului.

Am ajuns în punctul în care noi, copiii, păsim foarte rar pe ușa bisericii, din ce în ce mai rar, dar trebuie să știm că acolo primim cu adevărat vestea Nașterii Domnului.

Eu aștept cu nerăbdare această sărbătoare, aștept colindătorii. În casă se simte miros de mere coapte, cozonaci și se mai simte căldura cu care-i întâmpinăm pe cei ce ne fac ziua mai frumoasă.

Se spune că bradul simbolizează Sfânta Treime datorită formei sale triunghiilare.

Bradul frumos împodobit așteaptă într-un colț nemulțumit că eu nici nu-l bag de seamă, nemulțumit că nu deschid niciun cadou. Dar eu sunt vrăjitoare de magia colindelor, de mesajul lor din care descopăr an de an că Fiul lui Dumnezeu s-a născut. Da! Pentru mine acesta e cel mai minunat cadou, iar cele așezate sub brad nu reprezintă nicio surpriză pentru mine, deoarece sunt lucruri pe care mi le-am dorit.

Din acest motiv pot spune că Sărbătoarea Nașterii Domnului sau Crăciunul din zilele noastre a devenit o necesitate, căci am început să ne dorim lucruri tot mai scumpe.

Încerc să mă gândesc la cum ar fi Crăciunul pentru copiii din generațiile viitoare. Copiii de mâine nu se vor mai mulțumi cu darurile copiilor de azi, la fel cum și noi nu ne mai mulțumim cu darurile primite de la părinții sau bunicii noștri. Având în vedere ceea ce se întâmplă azi în lume, felul în care informatica și tehnologia au avansat, acaparându-ne aproape în totalitate, sunt convinsă că acei copii vor primi daruri cu totul diferite. Ei își vor dori daruri mult mai extravagante și mai costisitoare.

Eu sper din tot sufletul meu de copil ca măcar magia colindelor să le aducă cel mai frumos dar, vestea Nașterii Domnului. Mai sper că această sfântă sărbătoare a bucuriei să nu se transforme într-o simplă sărbătoare a iernii, ci să

fie cu adevărat Sărbătoarea Nașterii Domnului sau Crăciunul.

Importanța cărților în viața omului

Îmi amintesc cu drag de cărțile cu ilustrații, frumos colorate și cu litere pe care mi le cumpărau părintii mei în perioada în care mă străduiam să învăț primele cuvinte.

Ajungând în clasa I și observând ce frumos citea doamna învățătoare, am început să citesc și eu cu intonație, respectând semnele de punctuație.

Încet, încet, cărțile cu povești și cele cu poezii au ocupat locul cărților cu ilustrații și treptat a început aventura mea în lumea minunată a cărților.

Acasă am multe cărți ce părinții mi le-au cumpărat, atât pentru școală, cât și pentru cultura mea geneară. Încă de mică am învățat să prețuiesc cărțile. Pentru mine fiecare carte are o comoară ascunsă care îmi este descoperită abia când termin de citit.

Sub îndrumarea doamnei profesoare de limba română m-am ambiționat și mai tare. Am citit cărțile recomandate cu foarte multă placere. Uneori adormeam cu o carte ce o citeam în mână, alteori o lăsam pe noptieră, dar dimineața mă deșteptam cu gândul la ea, cu cât intram mai mult în pielea personajelor, cu atât mai mult doream să termin carteia.

Fiecare carte ce o citesc mă ajută să învăț lucruri noi și interesante. Prin lectură îmi îmbogățesc vocabularul și mă exprim mai ușor. Tot ce mi se pare frumos într-o carte, expresii, portrete, peisaje, le notez într-un carnețel. Uneori împart cu colegii bucuria pe care o trăiesc după ce citesc o carte. Am colegi care au aceeași pasiune ca și mine, pasiunea pentru lectură. Unii citesc mai multe cărți, alții mai puține, dar ne spunem unii, altora părerile.

După ce termin de citit o carte am o mare mulțumire sufletească. Parcă aş fi găsit o comoară, dar nu una materială, ci una a sufletului, a minții care prin lectură se înțelepățește.

Cartea are o mare importanță în viața mea, ajutându-mă să fiu un copil mai bun în tot ceea ce fac.

„Nu este alta mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cétiul cărților.“ spunea Miron Costin

COPILĂRIA

Copilăria este cea mai frumoasă și mai pură floare din buchetul vieții.

De aici, din lumea copilăriei mele, lipsește cu desăvârsire tristețea, iar mama, ființa cea mai dragă mie, face parte din această perioadă a fericirii.

Pentru mine a fi copil înseamnă să mă bucur de lucruri simple, să învăț să descopăr lucruri noi și interesante, să salvez cât mai multe vietăți, să cred cu tărie în visurile mele.

Răutatea, răzbunarea, ura nu aparțin niciodată copilăriei. Un copil, chiar dacă e necăjit de cineva, uită imediat și merge mai departe zâmbind fericit.

Eu ca majoritatea copiilor de vîrstă mea nu am grijile ce le poartă adulții. Lumea mea e colorată.

Mie nu-mi place să mă cert cu semenii mei. Cei care caută ceartă, găsesc împăcare de la mine. Sunt inocență, iar inocența mi se citește pe chip, în ceea ce

fac, în felul în care gândesc.

Îmi amintesc cu drag momentele din primii ani de viață, anii de grădiniță. Îmi amintesc sfatul mamei ce mi l-a dat înainte de a merge la grădiniță „Să nu faci diferențe între colegi, deoarece fiecare copil are suflet!“ Povața mamei m-a ghidat până acum și mi-a prins bine.

Uneori mă gândesc cum ar fi viața mea dacă aş fi marginalizată, aş sta singură într-un colț, fără a fi observată și ar fi foarte neplăcut. Doar gândindu-mă la acest lucru am fost prietenă bună tuturor.

Un alt lucru bun ce l-am învățat de la părinții mei este că un copil trebuie să fie bun, modest și priceput la toate.

Am încercat să găsesc o definiție a copilăriei. Din punctul meu de vedere copilăria este cea mai pură perioadă din viață, asemenea unui fulg de zăpadă. E frumoasă, pură ca un fulg, dar trece, se topește imediat.

Ce frumos își amintește poetul Mihai Eminescu de copilăria sa punându-și întrebarea „Unde ești copilărie ...?“ Pot spune că această floare pură din buchetul vieții este o punte între generații. Orice ființă umană, oricât de bătrână ar fi și-aduce aminte de năzbătările copilăriei precum odinioară Ion Creangă.

Multe din povestioarele părinților și bunicilor noștri încep cu expresia „Când eram copil“.

George Călinescu spunea „Copilăria nu dispare din noi, ea constituie izvorul permanent din care decurg toate meandrele vieții noastre.“

Spre lumea visurilor

Stau și mă întreb uneori cum este în lumea visurilor, cum este ca un vis să devină realitate.

Visurile sunt foarte importante pentru oameni.

Demult era un băiat ce își dorea să devină doctor pentru a ajuta oamenii din jurul său și societatea.

În fiecare an, de ziua lui, primea jucării de doctor.

Tatăl băiatului îl sfătuia să devină polițist asemenea lui, iar mama, avocat, asemenea ei, dar băiatul refuza.

Într-o noapte un înger i s-a arătat în vis și i-a spus că merge pe calea cea bună.

După acea noapte băiatul a muncit mult pentru a-și împlini visul, iar peste ani și ani a reușit.

Plimbare cu un prieten neobișnuit

Într-o zi de vară, eu și prietenii mei din sat, am mers după ciuperci.

Împreună cu noi se afla și un copil pe nume Bogdan. Bogdan era foarte ciudat, își imagina tot felul de lucruri care nu există în viața de zi cu zi.

După un timp, o furtună puternică s-a iscat din senin. Ploaia venii spre noi cu stropii ei mari și reci. Ne-am adăpostit sub un copac unde Bogdan a văzut cum furnicile negre încercau să-și repară mușuroiul în care se afla casa lor. Ele lucrau de zor și se ajutau reciproc. Fiind un copil milos ce iubea orice vietate, Bogdan a început să pună tot felul de întrebări la care noi nu știam să-i răspundem.

Proză

În bătaia penitei

Între timp ploaia cădea din văzduh tare, tot mai tare, iar noi am început să ne sfătuim ce să facem ca să ajutăm furnicile lovite de urgie.

Bogdan avea un gând pe care nu și-l putea alunga, avea o întrebare ce-l frâmânta „După ploaia aceasta furnicile vor pierii?“

La un moment dat Bogdan s-a descălțat, și-a pus cizma pe pământul ud și a așteptat ca furnicile să-și găsească adăpost. Furnicile au înțeles chemarea și s-au adăpostit în grabă. Cu cizma într-o mână și desculț, Bogdan a pornit să le caute un nou adăpost furnicilor.

L-am admirat pe Bogdan pentru această faptă a lui și din acest motiv și noi, ceilalți copii, am mers cu el până la un tușiș unde am putut elibera furnicile în mediul lor natural.

Dacă până în acea zi l-am considerat pe Bogdan un ciudat, din acea zi mi-am dat seama că Bogdan era un băiat sensibil care iubea orice vietate.

Cuvintele și oamenii

După părerea mea legăturile ce le creează cuvintele între oameni sunt foarte strânse.

În primii ani de viață copiii învață primele și cele mai sfinte cuvinte „mama“, „tata“, cuvinte de bază prin care pot comunica cu părinții. Pe urmă învață cuvintele uzuale și pot comunica cu frații, surorile, bunicii și cei din jur.

Odată cu vîrsta copiilor învață alte cuvinte mai interesante și frumoase. Memorează alfabetul și află că un cuvânt e alcătuit din litere și sunete. La grădiniță copiii sunt învațați cum să scrie și să învețe litere pentru a forma cuvinte.

În viață sunt și cazuri în care cuvintele nu sunt spuse sau auzite. Unii oameni sau copii sunt diagnosticați cu diferite sindroame și sunt nevoiți să comunice prin gesturi sau prin semne.

Sunt oameni care au înțeles frumusețea cuvintelor și oameni care au văzut că unele cuvinte pot să fie tăioase. Prin urmare în viață nu sunt doar cuvinte frumoase și bune, ci sunt și cuvinte rele și urâte.

Când copiii ajung oameni matuți înțeleg legăturile ce le creează cuvintele între ei. Prin aceste legături o persoană poate să ajungă de mare succes și să aibă o cale luminioasă pentru a-și atinge scopul și visul.

Robert CIUCA

Spre lumea visurilor

Visul reprezintă eliberarea omului din stres, durere, suferință.

Visul este o stare frumoasă. Când visăm primim puteri nebănuite. Putem face tot ceea ce vrem.

Toată lumea visează. Unii visează ca să ajungă pe altă planetă, alții să devină oameni de știință etc.

Problema este că odată ce îți dorești ceva, să nu te oprești nicio clipă în a-ți pune visul în aplicare pentru a putea să fii fericit.

Mario Marco MIHĂILĂ

Nu uita să iubești!

Cu acest îndemn „Nu uita să iubești!“ doresc să mă adresez tuturor oamenilor care vor pleca urechea și vor asculta istorisirile mele.

Fiecare om e dator să iubească. Cui îi este dator? Lui. În primul rând îi este dator lui ca om, pe urmă, pe urmă este dator și celorlalți oameni.

Tatăl nostru cel Ceresc ne-a creat după chipul și asemănarea Lui, prin urmare buni. Ne-a sfătuit să ne iubim unii pe alții, să fim apropiati unii altora, să scăpăm de singurătate, nefericire și să trăim în armonie deplină. Dorința Tatălui Ceresc era ca noi să gustăm veșnicia prin iubire.

Omul e dator Creatorului său să iubească indiferent de gen, de culoare, de origine, de religie, de condiția socială. Bogații și săracii, negrii sau albi, francezii sau românii sunt asemenea în fața lui Dumnezeu. Omul e dator Creatorului său să iubească, pentru că a primit cel mai de preț dar, viața, iar viața doar prin iubire arde.

O să poposesc o clipă la cea mai caldă iubire, dragostea față de părinți.

Dumnezeu este părintele tuturor. Această dragoste pură ar trebui să o învățăm în primul rând de la Creatorul tuturor.

Părinții sunt cele mai calde persoane. Ei ne-au adus pe lume din dragoste, ne-au îngrijit, ne-au crescut cu dragoste, ne-au dăruit dragoste de-a lungul anilor. Părinții au făcut bătături la mâini și în suflet ca să ne ofere tot ceea ce este mai bun. Au plâns cu noi, au râs cu noi, au coborât și s-au înălțat cu noi.

Știu că pentru copiii prinși de prea multe jocuri și greu să observe dragostea părintească. Adesea copiii sunt ca milușeii ce se rătăcesc de turmă, însă eu am pregătit în cele ce urmează o povestioară din care vor putea înțelege și învăța ce înseamnă dragostea adevărată.

Era un bărbat și o femeie cărora li s-a împlinit într-o zi cel mai de preț vis, acela de a avea un copil. Au avut o fetiță.

Mama, când a văzut-o pentru prima dată, a început să o strângă la piept, era miracolul aşteptat de mulți ani și care tot întârzia să apară.

Tatăl era de asemenea foarte fericit.

Anii au trecut și fetița a început să crească ocrotită de dragostea părinților ei. În ale învățăturii s-a dovedit îscusită și părinții au trimis-o la liceu, într-un oraș mare, pentru a avea cei mai buni profesori.

La oraș fata și-a făcut prieteni noi. Dacă la început și-a sunat zilnic părinții ce munceau pentru ea și plângeau de dorul celei ce le-a înseninat viața, cu timpul a

uitat să mai facă acest lucru. S-a rătăcit prin cluburi, cu prietenii, noapte de noapte, iar ziua era obosită. Nu se mai îngrijea de viitorul ei, ba mai mult a uitat de cei ce o iubeau cu adevărat atrasă de o lume înșelătoare.

Mama fetei simțea că s-a întâmplat ceva rău cu fiica ei și datorită stresului s-a îmbolnăvit grav. Pe zi ce trecea starea ei se tot agrava. Tatăl fetei era alături de soția lui în fiecare moment, însă lipsea rodul dragostei lor, copila rătăcită departe.

Într-o zi cu mulți nori mama copilei a murit, iar tatăl cu lacrimi în ochi și suflet și-a chemat fiica acasă pentru a fi alături de cea care i-a dat viață la înmormântare.

Fata cea rătăcită prin lume nu a cunoscut că mama ei a fost bolnavă și avea nevoie de mângâiere, i-sa ascuns acest lucru pentru a fi protejată. Moartea mamei a fost o grea lovitură. A alergat spre casa și a găsit un tată plângând lângă sicriu. A privit în sicriu și a strigat cu disperare pe cea care a plecat din această lume.

Dumnezeu ne-a dat o singură viață, Dumnezeu ne-a dat o singură mamă. Iubește-o și respect-o pe cea care îți-a fost și îți este mereu alături! Ai grijă ce faci cu viața ta! Nu uita să iubești!

Dacă până acum am îndemnat pe cititorii cuvântului meu la iubirea față de semenii, în cele ce urmează o să-i îndemn să iubească orice vîțate. Fiecare viețuitoare are nevoie de dragoste.

Era o Tânără studentă care în drumul ei spre facultate se întâlnea zilnic cu o bătrână ce plimba un câine. Studenta avea o teamă de câini, iar acel câine lătra la ea de câte ori o vedea trecând pe alături.

Într-o dimineață stăpâna câinelui a căzut și trebuia să ajungă la spital de urgență. Câinele s-a aşezat lângă stăpână și nu a mai lătrat la vederea studentei sperând într-un ajutor. Studenta și-a învins frica și a încercat să ofere primul ajutor până ce a venit salvarea, dar totul s-a dovedit zadarnic. Câinele era condamnat să rămână singur. Nu a fost aşa. Studenta i-a câștigat afecțiunea și ai devenit cei mai buni prieteni.

Dacă la început câinele era mereu cu ochii plini de lacrimi și capul plecat, mai târziu a început să se bucure din nou de viață alături de noua lui prietenă.

Iubirea trebuie să fie peste tot și oriunde. Totul în jurul nostru are nevoie de iubire, atât prietenii, cât și dușmanii, atât florile, cât și câinii. Prin iubire poți schimba totul în jur.

Nu uita să iubești!

Mica rândunică de la geamul meu

Era o zi de primăvară cu nori cenușii și furioși, o zi în care ploua cu rouă pură a cerului. Eu stăteam și admiram cum cad grămezi de apă din norii care

semănau cu niște pufuri gri.

Norii mergeau atât de monoton, exact ca niște melci cu casa-n spinare sau ca niște țestoase leneșe, dar mie, pe o vreme atât de mohorâtă ca aceasta, îmi plăcea să văd formele create de grămezile de rouă în băltoace. Unele arătau ca niște iepuri, altele semănau cu niște zâne și aşa cum mă uitam eu la băltoacele care semănau cu iepurii sau zânele, se zări deodată o rândunică căzând din cer la fereastra mea. Eu tresării deodată îndepărându-mă de geam, ușurat totuși că a fost doar o rândunică.

- Cine ești și de unde vii? o întrebai pe rândunică.
- Eu? întrebă ea.
- Da tu, cum de ai ajuns la fereastra mea? am întrebat-o eu.
- Scuze, a fost un accident, îmi răspunse aceasta, ploaia mi-a blocat vederea și am nimerit într-un copac, aripa mi s-a rupt și am ajuns la fereastra ta.

Mi-am dat seama că rândunica era timidă, din felul cum vorbea și mă privea. Timiditatea i se ctea pe chip.

- Dar de ce zbori pe o vreme ca aceasta, nu vezi ce rău e? o întrebai.
- Fiindcă nu aveam nici-un fel de hrana la cuib și astfel am pornit în căutarea hranei, apoi ploaia s-a pornit.

După această discuție am început să mă gândesc la o soluție și singura soluție ce mi-a venit a fost aceea de a o ține pe rândunică la mine până ce aripa î se va vindeca și ploaia va înceta. Am deschis geamul rapid, am luat-o încetisoară și i-am găsit un loc în camera mea. Soarele a observat gestul meu și a venit și el în ajutor. Afără s-a luminat deodată și ploaia a încetat. Rândunicii a început să î se dezmorțească aripioara și a devenit pregătită de un nou zbor. Am înțeles. Rândunica a venit să-mi transmită un mesaj. Am observat mai târziu ghiocelul ascuns în coada ei ascuțită ca o furculiță. Rândunica anunță primăvara.

În cele din urmă rândunica și-a luat zborul lăsând în urmă-i bucuria primăverii, bucuria unei vieți luminate de soare.

Mica rândunică de la geamul meu

Era o zi de toamnă cu nori gri și furioși în care ploua cu roua pură a cerului. Eu stăteam și admiram cum cad grămezi de apă din norii care semănau cu niște pufuri gri.

Norii mergeau atât de monoton, exact ca niște melci cu casa-n spinare sau ca niște țestoase leneșe, dar mie, pe o vreme atât de mohorâtă ca aceasta, îmi plăcea să văd formele create de grămezile de rouă în băltoace. Unele arătau ca niște iepuri, altele semănau cu niște zâne și aşa cum mă uitam eu la băltoacele care semănau cu iepurii sau zânele, se zări deodată o rândunică căzând din cer la fereastra mea. Eu tresării deodată îndepărându-mă de geam, ușurat totuși că a fost doar o rândunică.

- Cine ești și de unde vii? o întrebai pe rândunică.
- Eu? întrebă ea.
- Da tu, cum de ai ajuns la fereastra mea? am întrebat-o eu.
- Scuze, a fost un accident, îmi răspunse aceasta, ploaia mi-a blocat vederea și am nimerit într-un copac, aripa mi s-a rupt și am ajuns la fereastra ta.
Mi-am dat seama dintr-o clipită că era timidă, după modul cum vorbea și mă privea. Timiditatea i se citea pe chip.
- Dar de ce zbori pe o vreme ca aceasta, nu vezi ce rău e? o întrebai.
- Fiindcă nu aveam nici-un fel de hrana la cuib și astfel am pornit în căutarea hranei, apoi ploaia s-a pornit.
După această discuție am început să mă gândesc la o soluție și singura soluție ce mi-a venit a fost aceea de a o ține pe rândunică la mine după un timp până se făcea bine și până ce ploaia înceta și asta am și făcut. Am deschis geamul rapid, am luat-o încet și cât ai zice pește se lumină afară odată cu fapta mea bună, ploaia a încetat, iar soarele a ieșit la joacă. Rândumicii a început să i se dezmorească aripi oara și a devenit pregătită de un nou zbor. Astfel ne-am luat la revedere unul de la celălalt și ea a plecat.
Eu mai pot spera doar că ne vom mai întâlni iarăși, dar de această dată plini de viață și luminați de soare.

Verbele certărețe

Era o zi obișnuită și dormeam până când verbul „a trezi“ m-a trezit.

Verbul „a se schimba“ m-a pus să mă schimb din pijama în haine de zi.

Era ora zece când verbul „a se juca“ și „a citi“ au venit și mi-au spus să mă joc, respectiv să citesc. „A se juca“ mi-aș optit în taină să ies afară și să mă joc cu prietenii mei, să mai fac mișcare, iar verbul „a citi“ mi-a spus că e mai important cititul decât joaca, pentru că mă informez mai mult.

În acel moment al disputei dintre cele două verbe, eu eram confus, până când a venit verbul „a bea“ și le-a spus că-mi este sete. și aşa a și fost. Eu am plecat spre frigider, ca să beau ceva. În momentul acela trebuia să-mi fac temele, iar verbul „a scrie“ m-a luat și m-a dus la birou, locul unde temele mele erau pregătite. Când verbul „a scrie“ a căștigat, toate celelalte verbe „a se juca“, „a citi“ și „a bea“ s-au revoltat.

Din cearta verbelor, eu m-am trezit și am constatat că totul nu a fost altceva decât un vis.

Până la urmă a fost amuzant să vezi verbele certându-se între ele.

Bradul de Crăciun

Într-o zi, eu cu familia mea, ne-am gândit să facem bradul de Crăciun.

Când îl împodobeam, noi am decis să îl împodobim cu o singură culoare. Am ales ca fiecare ornament să fie roșu. Eu mă ocupam cu fulgii de agățat, sora mea cu steluțele, mama mea cu omuleții de zăpadă, iar tatăl meu cu brăduții.

Și ne-am pus fiecare pe decorat. Fiecare am luat câte o parte a bradului și am împodobit-o. Rezultatul de la final a ieșit spectaculos. Întreaga familie mi-a dat onoarea de a pune steaua în vârful bradului. Eu m-am ridicat pe vârfuri cu multă emoție și am pus steaua în brad. Toți m-au aplaudat.

După împodobire am pus beculețe în brad, le-am conectat la priză și ne-am bucurat de frumusețea arborelui care strălucea.

Copii, să vă bucurați de tradițiile strămoșești și creștine în sânul familiei,

Timeea MIHUT

Copilărie pierdută

Copil, simt că ești străpuns de frică, că te-am uitat, că nu mai știu cine ești. Te simți singur acolo în temniță în care te-am lepădat cu gândul, e vina mea. Ești atât de fragil, de mic, încât teama că vei pieri în cruzimea adevărului nu mă lasă să te scot la lumină.

Pajiștiile verzi, copacii ce se îmbinău ca într-un cântec cu infinitul cerului, vata albă ce gădila albastrul pur, toate s-au înecat în realitate odată cu plecarea ta. Acum locul unde îți suflai speranțe în păpădii a fost înghițit de margini, de forme ce definesc infinitul ce cândva era de nepătruns.

Cum să te aduc să vezi opacitate, fețe triste ce se plimbă pe străzi aruncându-și mintea într-o cutie prin unde de tehnologii?

Când tu ai prins strălucirea și voia bună de pe chipurile omenirii, cum să te distrug?

Aud cum îmi repetă cu glasul tău tremurat că nu o să mă lași niciodată să cad! Dar cum să te cred când teama ce-ți cuprindea cel mai des sufletul era interdicția părintilor?

Niciodată nu ţi-ăș cere să fii acolo când mă izbește cu palma vreo problemă, ci doar atunci când sunt mângâiată de felicire, să ne lăsăm purtați de valul râsetelor. De fiecare dată când caut printre amintiri, dau de tine, de urletul tău ce-mi cere în continuu sa fiu o piesă dintr-un joc din care nu mai fac parte.

Plângi, simt cum plângi, căci atunci când mă pierd în gânduri lacrimile tale îmi inundă existența.

Regret că-mi ceri să ne jucăm și suspinele realității îți pun mereu limite, că te fac să nu fii tu, să adormi mereu în mine dezamăgit de împrejurările în care îmi

fuge zi de zi respirația.

Tu ești unic, niciodată nu am să mă las mințită de relismul ce ți-a luat locul! Tu ai contribuit la colorarea caracterului meu, la optimismul ce ambalează adultul de astăzi. Mă privești în oglindă cu ochii tăi cuprinși de inocență, de un albastru pătrunzător precum cerul vara când se lasă deranjat doar de mici norișori. Vezi că ușurința zâmbetului a devenit brusc apăsată de greutăți și rămâi dezamăgit, căci tu erai obișnuit cu zborul, iar eu, abia îmi tărâi acum picioarele pe un drum plin de gropi.

Îți mulțumesc pentru fiecare sămânță de speranță pe care o sădești zi de zi acolo, în adâncul meu!

Crede-mă că în orice ceață mă va duce barca vieții, tu vei face mereu parte din mine, din ceea ce sunt! Entuziasmul tău va povesti mereu despre cum mi-ai arătat calea în formarea mea.

Nu te voi uita niciodată, copile!

Alexandra Gabriela PODUC

Cerul, sursă de inspirație

Mergând pe stradă, mai exact făcându-mi plimbarea de seară, am observat ceva mai mult decât frumos.

Cerul, chiar dacă ziua se terminase, arăta superb.

Natura plăcută, de un roz ușor, amestecată cu griul care este o culoare neutră, în concordanță cu acea nuanță de roz arăta extraordinar.

Trebuie să ne facem timp să privim cerul și să nu mai acordăm atâtă importanță telefoanelor.

Pentru mine cerul este ceva foarte relaxant și liniștitor.

Nu contează ce telefon ai, când ai ocazia să admiră înlănțuirea norilor. Captează cu telefonul!

Salome GYARAKI

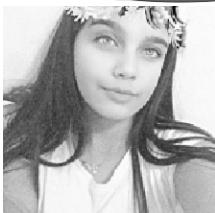
Rândunica din pădure

Într-o zi de primăvară Mihai și Andrei au mers în pădure să se joace. Pe drum au întâlnit un câine ce a început să-i însوțească pas cu pas.

Ajunsî în pădure câinele a alergat spre un tufiș. Mihai și Andrei l-au urmărit și au zărit o rândunică rănită.

Din popor știau că nu au voie să atingă rândunica, dar doreau să o salveze, aşa că au început să se roage.

O zână a pădurii le-a auzit rugăciunea, a venit, a scos bagheta magică și a vindecat rândunica.

Florina DOICAN

Paradisul. Lumea de vis.

„A colora“ este verbul care a reușit să coloreze paradisul. El a reușit să coloreze paradisul prin culorile lui frumoase și pixelate. A dat florilor culoarea roz, un

roz aşa de frumos, că nu mai puteai să îți ia ochii de la el. A dat frunzelor un verde aşa de frumos ce se potrivea perfect cu rozul florilor.

Dar, totuși, până a reușit să coloreze a avut un drum greu și lung. Pentru a reușit să coloreze a trecut prin multe. A trebuit să facă rost de apă pentru a putea picta culorile. A avut nevoie și de ajutor pentru a colora tot paradisul, însă nimeni, nimeni, nu i-a venit în ajutor.

„A colora“ este un verb foarte frumos ce respectă viața în toate nuanțele ei, un verb bun la suflet care colorează nu doar momentele fericite, ci și cele triste. El ajută pe toată lumea, dar nimeni nu îl ajută pe el.

Odată a ajutat un gândacel să nu fie strivit de papucul mare al vecinului lui, iar, când el a fost în necaz, nimeni nu a venit să îl ajute.

El e verbul care a colorat paradisul, l-a curățat de greșeala cea dintâi, l-a vindecat.

Verbul acesta este unul dintre cele mai frumoase verbe care pictează viața, paradisul, își aruncă curcubeul peste toate. El creează lumea de vis ruptă din paradis.

Puterea cuvântului

Dacă am cunoaște ce putere se ascunde într-un cuvânt, am rămâne muți de uimire în fața măreției lui.

Există o știință a cuvintelor. Suntem și devenim ceea ce gândim, rostim și acționăm.

Multe întrebări îmi trec prin cap atunci când mă gândesc la cuvânt.

Mă gândesc cum a primit înțelesul pe care îl are în prezent fiecare cuvânt sau cum a început a fi folosit de oameni în vorbirea lor și nu găsesc răspuns.

Când aud grupajul de sunete „cuvânt“, mă pierd. Parcă creierul meu e un labirint unde explicațiile în legătură cu structura cuvântului nu pot scapa din capcană. Mereu sunt prință printre cuvinte.

Cuvintele sunt gânduri și idei exprimate prin vorbe.

A te ține de cuvânt înseamnă a îndeplini o promisiune.

Fără cuvinte nu am putea comunica cu oamenii și ar trebui să comunicăm prin semne, sunete.

Proză

În bătaia penitei

Cuvântul este un lucru fantastic.

A venit primăvara!

Afără se topise zăpada cea strălucitoare. Ghoiceii răsăriseră de sub mantia albă. Rândunelele se aşezau în cuiburi, iar în jur totul prindea viaţă şi totul o luase de la capăt începând cu verdeaţa pomilor.

Mieluşei zburdau pe câmpia înflorită, iar copiii au reînceput jocurile lor distractive şi amuzante.

Soarele ieşea din norii negrii biruitor în timp ce ciocănitoarea a început să cânte pe dealurile străbătute de soare.

Pe boltă se vedea cum soarele sclipea cu razele cele mari.

Nu ştiţi despre ce vorbesc?

Mihai ANCA

Culorile vieţii

Am fost odată cu tatăl meu într-o excursie pe Muntele Mic. Era iarnă, iar în jur zăpada

albă ca diamantul picta verdele brazilor.

Am fost să asist la un concurs de schi, iar acest concurs a sădit în mine dorinţa de a încerca un sport nou.

A doua zi am mers împreună cu tatăl meu să învăţ să schiez. Era superb. Am descoperit în mine talente ascunse, alte culori ale vieţii.

Ariana CIULEI

Toamna pe uliţă

A venit toamna pe uliţa mea. Pomii sunt supăraţi, fiindcă nu mai au frunze. Toate frunzele au căzut pe covorul auriu.

Cu toată tristeţea frunzelor, copiii sunt bucuroşi şi se aruncă în covorul colorat de pe marginea drumului.

Pentru mine toamna e o bucurie, culoare, fericire şi joc. De când a venit toamna pe uliţa mea sunt foarte fericită.

Alex DĂNESCU

**Planeta II
Fragment**

În timpul plimbării cu naveta spaţială am rămas fără energie şi am aterizat

Proză

În bătaia penitei

pe o planetă foarte diferită de Terra.

Aici a început povestea mea, o poveste de supraviețuire.

Planeta era plină de creațuri ciudate ce făceau rău celor străini care aveau ghinionul să ajungă acolo.

Scopul meu pe acea planetă devenise repararea navei spațiale pentru a putea scăpa cu viață de pericolul ce mă pândea la tot pasul.

Eliana PĂDURARU

Soprana

Din când în când îmi place să ascult cu plăcere ciripitul păsărilor.

Într-o zi un ciripit maiestuos mi-a atras atenția. Părea vocea unei soprane. Am zărit-o în salcâmul din grădină. Era o pasare mică, maronie, ce scotea niște sunete minunate. O ascultam fermecată de cântecul ei.

Deodată aud vocea mamei care mă striga la masă.

O ignor.

Mama care se săturase să tot mă aștepte a venit să vadă ce se întâmplă, de zăbovesc atât.

- Vino la masă, se răcește mâncarea, mi-a spus ea.

Eu mi-am pus degetul arătător pe buze, semn să tacă, apoi am arătat spre soprana.

- E o privighetoare, mi-a șoptit mama.

Am ascultat împreună fascinate concertul acestei cântărețe, atât de modeste în înfățișare, dar cu un talent inegalabil.

Ariadra BUDA

Viața unui câine vagabond

Eu sunt Albert, câinele hoinar. Îmi place să mă plimb, să hoinăresc. Nu degeaba mi se spune hoinar.

Viața mea este diferită de a altor câini, dar are frumusețea ei.

Mănânc resturi din gunoi, de pe șosea sau de pe unde apuc. Nu spun, e frumos când te hrănește cineva, dar și a-ți căuta singur hrana e aventuros și frumos. Mi-e teamă doar de câinii mari ce latră noaptea la lună. În rest e bine.

Când plouă fac baie, beau apă.

Cel mai de preț lucru e libertatea. Toată lumea e a mea.

Proză

În bătaia penitei

Briana Maria LIDA

Un nou început

Este răcoare. De data aceasta mă potrivesc cu timpul. Este răcoare afară, iar în sufletul meu este mai răcoare ca afară, bătând un vânt liniștit și aspru.

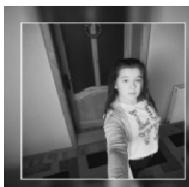
Mă gândesc la o altă viață, la un nou început, la o luptă finală și reîncepută între mine și sufletul meu, o luptă care nu poate fi lăsată în urmă, deoarece oamenii sunt mici și orgoliul mare.

Se zice că lumea e roz. Eu urăsc rozul, urăsc ceea ce se întâmplă în unele zile, urăsc falsitatea, urăsc lașitatea și multe alte lucruri pe care nu le pot suferi, deoarece în sufletul meu au o poveste care încă luptă sau a luptat pentru a avea un loc special în viața mea.

Îmi doresc să o iau de la început, să pot reface totul, să pot avea încredere din nou în oameni și în ceea ce se întâmplă, pentru că acum nici în umbra mea nu mai am încredere, căci dispare la lumină.

Vreau ca totul să fie cum se întâmplă în capul meu, să fie aşa cum mi-am dorit, dar ar fi o dorință prea mare pe care nu o puteam îndeplini decât în trecut, puteam să îmi schimb viitorul, dar am ales să trăiesc după alte reguli, am ales să fiu lașă.

Viitorul o să mi-l creez mai departe acum, luptând pentru el și pentru ceea ce-mi doresc, pentru că toată puterea este în mâinile mele.

Melisa MONTOI

Copacul și barza

Un copac supărărat că a rămas fără frunze gândeau că viața nu mai are niciun rost.

Într-o zi o barză ce mergea spre țările calde a obosit și s-a așezat pe ramura copacului să se odihnească. Stând ea pe

ramură i-a simțit supărarea și l-a întrebat:

- De ce ești trist?

- Sunt trist că am rămas fără frunze, fără hainele mele de gală. Sunt gol în fața vântului și ploii. Sunt fără vlagă.

- Tu ești puternic și fără frunze, iar în primăvară vei întineri. Alte frunze îți vor croi haină.

- Mulțumesc pentru cuvintele încurajatoare.

- O să vin să te văd în primăvară, a spus barza plecând.

Copacul a prins curaj și a alungat tristețea. Barza a vestit bucuria unei alte primăveri și el și-a ridicat fruntea.

Proză

Iulia BOUROŞU

În bătaia penitei

Visul
Fragment

Mergeam liniștită pe poteca de cleștar

ascultând cântecul frumos al vrăbiilor. M-am oprit pe un pod să privesc lacul de lavă și liliieci cu coadă ce înnotau în el. Stăteam adeseori pe acel pod cu bunica care-mi spunea povești cu dragoni, prințese și strigoi.

Bunica îmi povestea că strigoii sunt cei ce nu-și găsesc liniștea pe lumea de dincolo. Și tocmai astăzi era 31 octombrie, ziua în care cei morți pot interacționa cu noi, Halloween-ul.

Era poate timpul să merg la cimitir și să pun o lumânare pentru bunica mea ce a plecat departe.

Ajunsă acolo ...

Bianca BITAY

Escapadă în lumea de ciocolată

Era o zi de 35, luna octombrie. Afară ploua, iar mie nu-mi plăcea acest lucru.

Mă trezisem dintr-un vis. Eram îmbrăcată în negru cu o cagulă pe cap și pluteam deasupra unui lan de ciocolată verde cu pete negre-aurii.

Priveam atență pereții care mă înconjurau. Am adormit cu lumina aprinsă. Becul pâlpâia.

Auzeam vocea unei persoane cunoscute îmbrăcată în costum de ciocolată albă. Abia puteam să-i văd vestimentația, dar vocea sa îmi spunea: „Vino cu mine! Sari!“

Am alunecat ușor, până-n papucii cu imprimeu de nutela. Persoana mi-a dat un ceas și a dispărut. Pe ceas scria: „Apasă pe ceas și ne vom vedea acolo.“

Am constatat că ceasul avea numere mari. Am apăsat numărul 2360 și s-a auzit ceva de departe.

- Știi cine era? Mama mea care îmi spunea să mă trezesc, iar pe fundal era ceasul deșteptător „ting-ting“.

Cred că am mâncat prea multă ciocolată ieri.

Denisa BACHMATCHI

Happy
Fragment

Elena este o fetiță săracă. Părinții ei sunt despărțiti. Ea stă la bunici

împreună cu mama ei, Anastasia și cu sora ei, Roxana. Roxana este cu patru ani mai mare decât sora sa. Când era de vîrstă Elenei ea avea o cățelușă labradoriță pe nume Dulci care acum, din păcate este pe moarte.

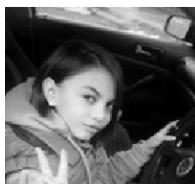
Elena nu este prea sociabilă când vine vorba de prieteni, sora ei însă, da.

Mama Elenei pleacă des în altă țară la muncă, iar Roxi la facultate.

Elena rămânea adesea singură, numai cu bunicii.

Într-o zi Elena a mers în parc unde a zărit o mulțime de adulți ce se plimbau împreună cu animalele lor și râdeau.

Acest lucru o făcu să cadă pe gânduri pe Elena și și-a amintit de cățelușa soriei ei, Dulci, ce-i putea aduce zâmbete și totodată fericire ...

Ali Titel-Lifa

O oră minunată

Ana se deplasa grăbită spre școală. În câteva minute trebuia să înceapă ora ei preferată de curs, ora de limba și literatura română.

A ajuns la timp, tocmai când a sunat clopoțelul. Și-a lăsat haina pe spătarul scaunului, și-a scos caietele și cărțile pe bancă din ghiozdan și când să se așeze în bancă profesoara de limba română a intrat în clasă.

- Bună dimineața! a salutat doamna profesoară elevii.

- Bună dimineață! au răspuns aceștia.

Doamna profesoară a început să facă prezența:

- Cocoșilă Mario!

- Prezent!

- Doican Florina!

- Prezent!

...

După ce a făcut prezența a comunicat elevilor că o să lectureze împreună cu ei un fragment din opera literară „Domnul Trandafir“ a scriitorului Mihail Sadoveanu.

Pentru Ana lecturarea fragmentului în care scriitorul Mihail Sadoveanu a făcut portretul dascălului său Mihail Busuioc, numit în text Trandafir, a fost o încântare. A înțeles că nu doar ea observa în dascăli acea dăruire, acel devotament apostolic, ci și marii scriitori care au avut ca pietre de temelie acești martiri ai științei și artei.

Brăduțul

A fost odată ca niciodată un brăduț micuț. În timp ce brăduțul creștea, a

Proză

În bătaia penitei

venit și iarna.

El a început să obseve cum veneau pădurarii și tăiau câte un brăduț din vecinătatea lui pentru Crăciun.

Brăduțul s-a întristat că pe el nu-l observa nimeni. El era prea mic și prea firav. Nu și-ar fi dorit să devină ornament și să moară, dar se întrista că nu-i arunca nimeni nicio privire.

Anii au trecut și a crescut și el. Acum pădurarii îl studiau, iar el se temea pentru viața lui.

Într-o zi venise fiica pădurarului împreună cu tatăl ei să-și aleagă brăduțul preferat. A trecut și pe lângă brăduțul meu din poveste, l-au privit și au trecut mai departe.

- Nu-ți place bradul pe lângă care ai trecut?

- Nu, e prea înalt. Nu e nici prea stufos. Nu mă atrage cu nimic. Nu pot să împodobesc un astfel de brad.

Brăduțul a înțeles că va rămâne în viață, dar nu se va putea bucura niciodată de podoabele Crăciunului.

Ovidiu Ștefoni

Pădurea

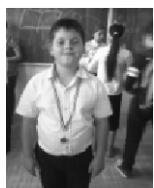
Pădurea este unul din cele mai frumoase locuri ale naturii.

În pădure majoritatea animalelor își găsesc casă. Pe timp de iarnă hibernează, primăvară se bucură de verdeață și renăștere, vara adună provizii, iar toamna își întăresc culcușul pentru anotimpul rece.

Pădurea este un loc minunat și relaxant. Fiecare om ajuns în pădure se poate relaxa auzind sunetul încântător al insectelor, al albinelor, cântecul minunat al păsărelelor.

Pădurea ne mai încântă cu prilejările ei extraordinare. Copacii bătrâni și înalți, iarba verde și proaspătă, albinele ce se pierd în floricele parfumate îți fură privirile.

După părerea mea acest loc încântător, pădurea, trebuie protejat de om, pentru ca atunci când dorești să simți cum îți curge viața prin fiecare părticică a corpului să-l poți vizita cu bucurie.

Daniel ȘTEȚ

Vacanța de vară

În fiecare an, în vacanța de vară, eu împreună cu părinții merg la bunici. Îmi este foarte drag la ei, deoarece acolo au

foarte multe animăluțe, mai au papagali, găinușe cu puișori, dar și un căteleș năzdrăvan.

Țin minte că stăteam la umbră și mă dădeam pe un leagăn când deodată am auzit prin iarbă pâș-pâș și piu-piu și ce să vezi eu m-am speriat foarte tare și am strigat-o pe mama.

- Hai! Repede că se aude ceva prin iarbă și îmi este frică să m-apropii.

Din iarbă s-au zărit cățiva puișori care de-abia au ieșit din ou și nu știau încotro, unde s-apuce, căci îi alerga acel cățeluș năzdrăvan și jucăuș care voia doar să se joace.

Atunci eu m-am amuzat și m-am bucurat că acel cățeluș voia doar să se joace, nu să le facă rău puișorilor.

Atunci eu m-am amuzat și m-am bucurat că acel cățeluș voia să se joace, nu să facă vreun rău puișorilor.

Atunci mama s-a liniștit și ea oftând.

- Vai! Băiatul mamei, am crezut că ție și s-a întâmplat ceva rău. Of, când o să crești și tu mare odată îți mai port de grija.

Eu am plecat capul în jos, iar ea m-a sărutat și mângâiat pe creștetul capului

Pichler Gabriel

O oră pe altarul temelor

M-am uitat la ceas. Era ora 15. La ora 16 aveam antrenament la sala pentru un meci de hambal. Aveam atât de multe teme și

doar o oră. Am deschis culegerea de matematică și am intrat în lumea numerelor și a tuturor ecuațiilor. Am vrut să renunț când cifra doi mi-a spus:

- Ciao, eu sunt cifra doi! Mâine voi sta în catalog în rubrica ta de notare.

- Nu te cunosc, deși te arăți prietenoasă. Eu cunosc cifra zece.

După ce i-am răspuns obraznicei cifre am început să fac tema și în douăzeci de minute am terminat-o.

A urmat limba română și predicatul nominal.

Am deschis caietul și am pătruns în lumea literelor, în lumea cuvintelor. Două cuvinte mi-au observat truda și le-am întrebat:

- Cine sunteți voi?

- Predicatul nominal.

- Da, asta îmi lipsește acum, să înțeleg predicatul nominal.

- Dar e foarte simplu, suntem formate dintr-un verb copulativ și un nume predicativ.

- O să vă biruiesc eu!

Și aşa am făcut, în douăzeci de minute am biruit și predicatul nominal, mai urma să biruiesc și formele de relief la geografie și să alerg spre o altă oră, ora mea de relaxare și antrenament.

Le-am biruit pe toate cu fruntea sus și am putut să pornesc relaxat spre hobiul meu.

Călătorie spre lună

Fragмент

Total începuse într-o frumoasă zi de vară după ce eu citisem o carte despre astronauți și navele lor spațiale.

Eu ieșisem afară și mă întâlnisem cu prietenii mei. Le spusesem despre carteia pe care am citit-o. Unul dintre ei îmi spuse că tatăl lui este astronaut. Când eu am auzit asta, l-am întrebat dacă poate să mă ducă și pe mine pe lună.

A doua zi acest prieten mi-a spus că peste două săptămâni va decola o rachetă plină cu copii de la București spre lună. El mai spusese și că îmi trebuie o rezervare. Eu îi spusese să îmi facă rezervarea, deoarece sigur voi pleca. Nu mai aveam răbdare. Așteptam să plec, să văd cum este pe lună, cum este o rachetă în realitate.

Trecuseră două săptămâni. Trebuia să plec la București. În jumătate oră după ce am ajuns în București ne-am luat zborul spre lună.

Racheta era plină cu copii. La începutul decolarei mi-a fost puțin frică, dar am văzut copii mult mai mici decât mine. După trei ore am intrat în spațiu și am făcut prima oprire pe planeta Mâncării. Racheta aterizase la stația de combustibil.

Eu am ieșit să văd cum este pe această planetă. Nici nu am ieșit bine, că nările mi se umpluseră de miros divin. Conduc de miros am ales un loc cu bucate deosebite.

...

Salome Hadasa GYARAKI

Împodobirea bradului

Într-o zi doamna dirigintă le-a spus elevilor că în 18 decembrie, luni, vor împodobi bradul. Alina, o elevă din clasă, era puțin mai săracă, așa că aștepta cu nerăbdare ziua de luni.

Luni Alina a plecat spre școală fericită. Când a ajuns așteptat cinci monute și a intrat doamna dirigintă în clasa.

Ajunsă în clasă, diriginta a scos din dulap bradul și ornamentele, după care

Proză

În bătaia penitei

toate elevele am început să împodobim bradul.

Alina a luat și ea un glob să-l pună în brad, dar din greșeală l-a scăpat, globul s-a spart și ea a început să plângă.

Celealte fete au întrebat-o de ce plânge și când au aflat i-au spus dirigintei.

Diriginta a înțeles că Alina a greșit și nu a spart intenționat globul și a rugat-o să nu mai plângă.

Într-un final bradul a fost împodobit și toți eram fericiți.

Ana-Maria BOICA

Cadoul de Crăciun

Mai era o săptămână până la Crăciun. Abia așteptam să văd ce o să-mi aducă Moș Crăciun sub brad. Eram foarte curioasă și nerăbdătoare.

Era prima zi de Crăciun, 25 decembrie.

Când m-am trezit am fugit să văd ce cadou am sub brad.

Sub brad era un cadou cu un ambalaj foarte frumos. Avea și pamblică roșie.

Am început să desfac cadoul. Acesta era ascuns în mai multe cutii de diferite mărimi. Într-un final am ajuns la cea mai mică cutie. În ea era o cărticică despre Moș Crăciun, o pereche de papuci și o scrisoare.

În scrisoare era menționat „Ți-am adus această micuță carte, ca să știi mai multe despre mine.“

Am citit cartea și era super interesantă. Am aflat că Moșul nu trebuie să fie văzut când pune cadoul sub brad.

Dariana DUNĂRINTU

Maxime:

Nimic nu e mai frumos ca primăvara, momentul când totul renaște.

Copilul este nevinovat precum un mac îmbujorat de pe câmpie.

Iarna este prințesa morții.

Fragмент

Frunzele tufelor șuierau în ritmul vântului care cu tot dinadinsul se lovea că ele să șuiere și muzică. Norul ce apăruse la orizont se încăpățâna să se ridice în înălțimi și în același timp printre coloanele formate, vârtejuri mici îl îndemnau să o ia la galop pe bolta cerească.

- Ami, anunță că vine o furtună mare!

Alarnele șuierau, ziduri de protecție se ridicau.

- Ted, a mai fost înregistrată o asemenea furtună în zonă?

- Nu, a depășit toți parmetrii studiați de noi. Parcă n-ar fi furtună, parcă ar fi ceva viu.

- Ia, uită-te aici!

La șapte km de raza furtunii, bara se mișca bezmetic. Vreo șapte tornade, iar aici mijlocul lor pulsează ceva magnetic.

- Vrei să spui că e o furtună magnetică?

- Am spus că pulsează, nu că este.

- Încă nu înțeleg aşa ceva.

- Din tot ceea ce cunoaștem noi, asta nu e furtună

- Dar ce este?

- Cam tot ce cunoaștem noi înmulțit cu puterea zece, poate chiar mai mult.

O alarmă șuieră avertisment

- Domnule, postul de observație zece nu mai există.

- S-a întrerupt orice formă de comunicare cu locul respectiv.

- Ne-au trimis ceva date?

- Viteza vântului a trecut de la 380 la 680.

Un murmur de mirare și spaimă în același timp a provocat privirile speriate a tuturor ce erau în zona mesei de control meteorologic.

- Suntem primii care avem date despre urgia asta.

Luăți contact cu celealte centre și spuneți-le că se apropie, că vine această nenoricire și nu o putem împiedica. Instrumentele noastre nu fac față

provocării. Nu putem opri urgia.

- Domnule, să-i anunțăm și pe nepământeni?
- Cred că ar fi cazul.
- Trimite-ți-l pe ciclopul 1!

Forfota evacuării se întinsese pe cei zece km ai bazei.

Această mică cetate-raș era în pragul unui mare dezastru.

- Domnilor, întrebarea se pune în ce direcție să evacuăm coloanele de refugiați.

- Nu mai înțeleg nimic, parcă se întinde, vrea să ne prindă în clește. În ce direcție să o luăm ca să nu ne lovească furtuna?

- N-am primit nicio informație deocamdată.
- Atunci comunicați cu cei de la centru.
- Mai e cineva pe acolo să ne spună în ce direcție să o luăm?
- Poate nu ar mai trebui să ne punem în mișcare, ci să ne facem o groapă și să rămânem aici.

- Vera, ce-au spus prietenii noștri, au răspuns mesajului noastru? Se pare că nimeni nu mai e în baza lor. Nu s-a făcut nicio mișcare. E sigur că au văzut mesajul de la ciclop?

- Da.
- Și nu s-a arătat niciunul.
- Nu.
- Atunci e grav.
- A fost identificata vreo nava care să ridice greutăți în înălțime?
- Nu.
- Vera, mi se pare ciudat că ciclop s-a întors fără steagul alb.
- Da, aşa e. Să-l fi luat vântul?
- Nu cred, l-am legat prea bine.
- Deci nu trebuie să ne îngrijorăm?
- Să vedem ce facem cu furtuna, dar mi-e teamă că nu putem evacua locul.
- De ce? S-a anunțat la timp? S-au pus în mișcare toți?
- Nu știu de ce, dar am o senzație ciudată. Parcă furtuna aceasta a fost creată să ne distrugă pe toți.
- Oare nu ar trebui să ne uităm și în spațiu, nu doar la centrul de meteorologie?
- Sincer, nu știu, n-am întrebat pe nimeni.

- Auzi pași?
- Da, i-am auzit acum.
- Vezi pe cineva?
- Nu.
- Simți miros de fructe?
- Parcă miroase a pere.
- Înseamnă că e cineva camuflat pe lângă noi.
- Știu că mă auzi și-mi înțelegi graiul. Am descoperit că vine o furtună mare. Nu avem nume pentru ea.

Vera îl trage de mâncă. Șeful de la meteo i-a spus urgie.

- Cum am spus, nu avem nume pentru ea. E foarte nefirească pentru ce avem noi.

Un sunet metalic se auzi în apropiere și o voce îi răspunse.

- Desigur. Nu este o furtună, e un atac meteorologic controlat din spațiu. Patru nave le-am doborât până acum, dar una nu am găsit-o. Întotdeauna sunt cinci, iar aceasta a activat câmpul de formare din nordul palanetei antrenând forțe magnetice. Vitezele vor depăși 800 km pe oră după standardele voastre și nimic nu va rezista, nicio clădire, dacă nu are ancorare la 100 m adâncime.

- Uau, e grav de tot. Nici în subteran nu suntem protejați. Mai rămâne un singur lucru de făcut, să găsim vehicolul spațial și să-l distrugem.

- Bună idee.

- O să ne ducem la colonia noastră, ca să-i anunțăm ce am aflat.

- Bună idee, se auzi vocea sintetizată. Am ordin. Vă însoțesc. Am ordin să vă creez o cupolă de cristal. Acoperă 12 km din centrul unde este activată.

- Hm, asta da minune, spuse Vera.

- Haideți să ne grăbim!

- Ciclop, pornește sistemul de deplasare și du-ne repede în colonie! Avem un sistem de atașare. Poți să te ți de el, ca să nu pierdem timpul. Când ajungi aruncă cu vopseaua, ca să identifice nava la sfatul coloniștilor. Distrugând-o scapăm de furtuna meteorologică.

Andrada Brîndușa KESZEG

Satul meu

Aici, în satul meu, am fost mânăiată pentru prima oară de razele blânde ale soarelui, într-un sfârșit de vară.

Aici, într-o familie minunată, am învățat primele cuvinte, am făcut primii pași, aici am crescut frumos dezmirdată de ai mei.

Încetul cu încetul mi-am dat seama că satul în care trăiesc este un sat la fel ca multe altele, dar pentru mine este cel mai frumos. Se pare că Dumnezeu i-a iubit pe stră bunii noștri, pe cei care au pus temelia satului. Pot spune că este aşezat într-un ținut de vis, cu un relief variat, predominant fiind dealurile.

Holdele, puține, dar cu solul fertil, se impletește perfect cu livezile cu pomi de toate felurile și soiurile. Dealurile cu iarba fragedă cutreierate de turmele de oi, văgăunile cu ochiuri de apă în care se adapă animalele, poienițele smâlduite cu mii și mii de flori colorate și cu mirosme îmbătoare, izvoarele cu apă cristalină atât de necesară pe timpul verii oamenilor, padurile ce adăpostesc o mulțime de vietăți, cărările ce așteaptă să fie cutreierate și însuflețite de oamenii locului și nu în ultimul rând râul care trece prin sat, ascuns printre anini și sălcii cu ramuri lungi plecate peste ape care la fel ca Nică din „Amintiri din copilărie“, ne așteaptă să petrecem zilele de vară, bălăcindu-ne în apa lui curată; toate acestea și multe altele reprezentă frumusețea satului nostru.

Situat în acest ținut parcă desprins din povești, Dumnezeu ne-a binecuvântat satul cu oameni harnici și gospodari, oameni cu suflet mare care fac cinstă locului în care trăiesc. Ei lucrează cu multă dăruire pământul primit moștenire de la strămoși. Această moștenire nu se înstrâinează, ci se transmite mai departe, din generație în generație. De dimineață devreme până seara târziu satul răsună de zgomotul tractoarelor, de sunetul tălăngilor și de glasurile sătenilor care trebăluiesc în gospodăriile lor frumoase și bine îngrijite sau la holdele și grădinile lor.

Urcând dealul din apropierea satului observ tot ce-i mai frumos și mai

interesant. De acolo observ satul în toată măreția lui. Privirea îmi este acaparată de cei doi brazi bătrâni și mari. Unul se află în curtea bisericii, iar celălalt se găsește în cimitirul satului. Ei fac o punte de legătură între prezent și viitor, protejând parcă într-un fel aparte existența noastră.

Ce frumos este satul nostru! Cerul aproape albastru, străbătut de nourași nostalgiici, soarele care cu razele-i jucăușe dezmiardă pământul, cântecul păsărelelor, apa rece de izvor, miroslul fânului abia cosit, toate acestea îmi arată căt de bun și milostiv este Dumnezeu cu noi oamenii.

Ce frumoase sunt sărbătorile la noi în sat! Avem datini și obiceiuri pe care le respectăm, iar fetele și femeile încă se mai mândresc cu frumoasele costume populare.

În sat avem școală, biserici, un parc special amenajat pentru copii, un teren de fotbal. Avem tot ceea ce ne trebuie pentru ca noi să creștem frumos și peste ani să devinim mândria părinților noștri și chiar mândria satului în care am crescut.

Aici, în satul meu, Voislova, din județul Caraș Severin, mă simt cel mai fericit copil de pe pământ.

Pr. Romulus FRÎNCU**Măsuratul oilor la Bucova și Băuțar**

Măsuratul oilor, unul dintre cele mai importante momente din calendarul popular, a căpătat de-a lungul timpului o semnificație deosebită, transformându-se într-o adevărată sărbătoare pastorală.

Acest obicei tradițional străvechi a rămas până în zilele noastre o sărbătoare pastorală ce are loc în luna mai, odată cu formarea stânelor. Este un obicei cu multiple conotații economice, sociale, estetice, distractive, la care participă întreaga obște a satului, fiind un prilej de sărbătoare pentru toți locuitorii săi. El s-a păstrat de-a lungul timpului tocmai pentru că stabilește echitatea muncii oierilor, instaurându-se astfel o bună înțelegere între ciobanii aflați în ortăcie.

Acum, în acest cadru sărbătoresc, original și pitoresc, se desfășoară, după tradiții seculare, întâiul muls al oilor, consemnându-se drepturile la cota-parte din produsele lactate (brânză, caș) ale fiecărui proprietar de oi.

De câțiva ani, această manifestare are loc, în funcție de starea vremii, după data 10 mai.

Măsuratul oilor este precedat de unele activități practice (închiderea țarinilor, construirea sau repararea stânelor, înfărcatul mieilor, alegera oilor sterpe, tunsul oilor și al berbecilor), precum și de activități cu caracter juridic (asocierea proprietarilor de oi, însemnarea oilor, angajarea ciobanilor, arendarea suprafeteelor pe care se va pășuna, plata pășunatului etc.).

Înainte ca oile să fie adunate în turmă, acestea se tund de către proprietari, se despart de miei și de berbeci, se înseamnă în urechi legând ciucuri de lână colorată sau cu plăcuțe ștanțate.

Oile sunt adunate în turmă cu o zi-două înaintea zilei de măsurat, care este anunțată din timp. În această zi, toată suflarea satului se pregătește pentru a participa la sărbătoare. Femeile pregătesc mâncăruri speciale (drob de miel, friptură, sarmale, cozonaci, ouă roșii etc.), iar bărbații au grija ca băutura să fie suficientă. Către amiază, pot fi văzute grupuri de săteni îmbrăcați în costume de sărbătoare îndreptându-se către stână. Comuna Băuțar, fiind mai mare, pe raza ei se află organizate mai multe stâni. Ajunși la stână, gospodarii își aşteaptă oile duse la pășunatul de dimineață. După intrarea oilor în strungă și închiderea acesteia, se derulează ceremonialul de început al pășunatului, ceremonialul „tămâierii”, și de rostire a rugăciunii „Tatăl nostru”, pentru a cere ajutorul și protecția Domnului. Apoi, fiecare gospodar își alege oile din turmă pe care le mulge separat. Laptele obținut se duce la colibă, pentru a fi măsurat, această operațiune fiind făcută în vase speciale din lemn. În urma „măsurării” laptelui obținut de la oile fiecărui sătean, acesta știe ce cantitate de brânză urmează să primească. Fruntașul, cel care avea cel mai mult lapte măsurat, era sărbătorit și respectat de toți.

După „măsurat” urmează ospățul ritual, pe pajiștea din imediata apropiere a stânei. Pe iarba verde se întind ștergare și covoare pe care se aşază bunătățile culinare pregătite special pentru acest moment festiv. Gruparea sătenilor pe pajiște se face în funcție de gradul de rudenie, de vecinătate sau de prietenie. După aceea, sătenii se ospătează într-o atmosferă plină de voie-bună, obișnuind a-și trimite câte ceva unii altora (pahare cu băutură, ouă roșii, bucăți de drob etc.). Cât timp durează această masă câmpenească, ciobanii prepară, în stână, primul caș. Apoi, urmează împărțirea, în mod egal, a primului caș și consumarea sa rituală.

De cele mai multe ori, sosesc muzicanți tocniți de unul dintre gospodari, ziua terminându-se cu o adevărată petrecere.

Simona Petronela MÎTU

**SEMNE RELE ÎN VIS ȘI
COMBATEREA LOR
CONFORM CREDINȚEILOR
POPULARE DE LA SATELE DIN
BANAT**

Tradițiile din cultura populară românească

sunt un ansamblu de concepții, de obiceiuri, de datini și de credințe care se statornicesc în timp în cadrul unor grupuri sociale sau naționale și care se transmit, prin viu grai, din generație în generație, constituind pentru fiecare grup social trăsătura lui specifică.

Superstiția, este manifestarea unei atitudini publice (grupale, comunitare, sociale) bazată pe o falsă, parțială, cunoaștere și înțelegere a unui act sau ansamblu de fapte apartinătoare tradiției.

Despre semnele rele trebuie să spunem că cel mai adesea și cel mai „clar“ acestea (ca și alte semne) se arată în vis. Preliminar fac o remarcă necesară: ceva este interpretarea viselor în psihanaliză și cu totul altceva este înțelegerea semnelor, adică „tălmăcirea“ semnificațiilor magice ale „limbajului“ acestor semne.

În cele ce urmează, mă voi restrânge la a enumera cele mai des „apărute“ semne rele din vis (în timpul somnului și nu în transa hipnotică sau în situații similare acesteia conform psihanalizei). Mai întâi de toate trebuie să formulez un „principiu“, anume că mentalitatea tradițională, urmând modul arhaic, face o clară deosebire între visele urâte (pe care modernii le aşeză sub denumirea de „coșmar“) și semnele rele ivite în vis. Astfel încât, potrivit vizionii magico-mistice, nu visele urâte sunt neapărat semnificative, adică periculoase, ba de regulă putem spune că, pe cât un coșmar este mai cutremurător, el poate fi mai ușor neglijat sub aspectul uzului magic (se poate ca el să fie deosebit de important demersului psihanalitic, dar asta e cu totul altceva). De pildă, conform psihanalizei: flagerarea, carneala, săangele, exploziile, căderea, plonjarea în gol, moartea apărute în vis sunt mai degrabă... semne bune!

Iată și câteva cele mai „frecvente“ semne rele ivite în vis conform credințelor populare din Banat:

- struguri (mai ales cei negri) semnul lacrimilor pricinuite de moartea cuiva apropiat (la fel, cireașa, vișina);
- ☐ boabele de grâu moartea unei persoane dragi;
- nunta (mireasa) - semn de boală gravă, moarte, nenorocire;
- smulgerea (cădere) unei măsele ori dințe boală gravă, nevindecabilă, aducătoare de moarte;
- prăbușirea peretelui unei case (de obicei cel spre apus) moartea celui care visează sau a cuiva din familie;

- dacă auzi (visezi, auzi ca prin vis) tic-tacul unui ceas în mijlocul odăii va muri cineva din casă;
- nașterea unui prunc boală gravă „soră cu moartea“;
- dacă visezi (auzi ca prin vis) că cineva te strigă pe nume negreșit vei muri;
- câini (de obicei negri) dușmanie de moarte;
- copii mici dușmani neîmpăcați;
- bani mărunti clevetiri, dusmănie, vorbe de pierzanie;
- apă cu vârtejuri, mocirloasă, multă boală gravă, moarte;
- căderea părului boală gravă, moarte;

Toate acestea sunt semne rele atunci când ele apar în vis. Împotriva lor se pot face foarte puține lucruri, potrivit credințelor populare de la noi.

Iată care este calea cea mai bună pentru anihilarea și combaterea acestor semne, dacă ele apar în vis.

Mai întâi, dacă visezi ceva despre care nu știi de nu cumva e semn rău, atunci să nu povestești visul până nu mânânci prânzul. Dacă, însă, se iubește un semn rău în vis, atunci să te trezești, să nu aprinzi lumina, să nu spui nimic (nici măcar să nu gândești), ci mergând încetinel și fără zgromot spre a căuta ceva de mâncare (pâine, ori mai bine anafură de aceea sătenii au întotdeauna la îndemâna puțină anafură), să duci, alternativ, de câte trei ori (adică în total de șase ori) degetele mâinii drepte la subsioară mâinii stângi și degetele mâinii stângi la subsioara dreaptă, și de fiecare dată să duci apoi degetele la nas miroșind (înhalând) sudoarea. După aceea să înghiți de trei ori din mâncarea găsită pe întuneric (pâine, anafură), apoi să te-ntorci spre răsărit (spre peretele pe care se țin și icoanele) și să-ți faci cruce de trei ori zicând “Doamne, apără-mă de semnul rău!”. Te culci, iar când te trezesti dimineața, te rogi, aprinzi puțină tămăie, îți clătești gura înghițind puțină aghiazmă și ai grija să nu povestesti nimic până la prânz.

Dacă, după „logica“ acestei conduite, comentăm gesturile rituale semnalate, vom observa ușor că ele sunt câte trei; prima pereche de triplete se întrețes, astfel că îți miroși sudoarea de șase ori (cifră satanică!); îți faci cruce de trei ori (totalizând nouă gesturi cifră benefică), vom pune, însă la socoteală și cele trei înghițituri de mâncare ajungând astfel la doisprezece (sunt 12 luni în an, sunt 12 Zile Mari deci la deplinătatea benefică). Asadar, vom constata o alternanță de situații în care se apelează la forțele benefice și la cele malefice, astfel încât totalizând procedurile, acțiunea forțelor benefice să obțină prevalență (beneficiul). Această predominare a “beneficului” reprezintă, modelul (sistemu) structural funcțional al descântecului (în înțelesul lui cel mai cuprinzător).

În cele ce urmează voi cita un descântec al Sofiei-Domnica, din satul Bârna, la vreo 15 km din Lugoj, descântec folosit și în Valea Bistrei de unele femei bătrâne:

“Voi, strigoilor,
Voi, moroilor,

Voi, ceasu slab
 Voi, duhu necurat,
 Voi, diochi,
 Voi diochitori,
 Să vă potoliți
 Să vă destâmpîți,
 Să vă asăjați,
 Să vă cuncinați
 Pe N să-l lăsați
 Curat, luminat,
 Cum Dumnezeu l-o lăsat.
 Că de nu, oi pleca
 Pe cale, pe cărare
 și mi-o ieși
 Maica Precistă în cale
 și scară de ceară
 m-oi face
 și la Dumnezeu m-oi sui.
 Și m-oi duce
 la Moșu Codrului
 și la Muma Pădurii
 și leacu tot l-oi găsi.
 Cum se suceste
 la usă țâțâna,
 Cum se suceste săptămâna,
 asa să vă suciiți, să vă
 potoliți,

să vă destâmpîți,
 să vă asezati,
 să vă cuncinați,
 pe N. să-l lăsați
 curat, luminat
 cum Dumnezeu l-o lăsat.
 Că de nu, cu cuțit u v-oi tăia,
 cu mătura v-oi mătura,
 cu aiu, v-oi aia
 și v-oi îngropă
 în drumul mare
 să vă dripească, vacile,
 să vă calce carele...
 Bibliografie:

Blaga, Lucian, Despre gândirea magică, Editura Fundațiilor Regale, Bucuresti, 1941
 Boldureanu, 1994 Boldureanu, Ioan Viorel, Credințe și practici magice în Banat, Timisoara, 1994
 Nașterea la români - Studiu Etnografic, de Simion Flore Marian, membru al Academiei Române
 Vulcănescu, 1987 Vulcănescu, Romulus, Mitologia română, Editura Academiei R.S. România, Bucuresti, 1987

Ionel CIONCHIN**Banatul, cuvânt și pământ românesc
BANAT, CUVÂNT ROMÂNESC**

Revenind la lucrarea *Etymologicum magnum romaniae*, Bogdan Petriceicu Hasdeu a susținut că Basaraba este o «**COMPOZIȚIUNE DIN TITLUL BAN ȘIDE NUMELE DE FAMILIE SARABA**».

«**BASARABA-BAN**» este voievodul de la 1240, afirmase Dimitrie Xenopol

Care este adevarul acestor afirmații ?

A. BANUL, CONDUCĂTORUL CADRILATERULUI BĂNĂTEAN

Pământ strămoșesc, Dacia Temișană, parte a Imperiul Dacic, a fost un macro-toponim introdus de cărturarul roman August Treboniu Laurian, în 1848. În perioada Daciei Romane, parte din cercetători au demonstrat că ținutul a fost numit Dacia Malvensis (macro-toponim dacic), echivalentul lat. Dacia Ripensis.

Anonymous a susținut că în prima jumătate a secolului al X-lea a existat un voievodat, delimitând cu precizie «țara» (dintre Mureș, Tisa și Dunăre) lui Glad/Galad «ducele acelei patrii», cronicarul omitând s-o numească. Centrul voievodatului era la Keve, avânt și alte cetăți la Horom și Ursca.

La începutul secolului al XI-lea, Episcopul Gerard l-a menționat pe voievodul Ahtum, un urmaș al lui Glad, care și-a întins stăpânirea între Dunăre și Criș, avându-și centrul la Urbs Morisena/Cenad: Tara principelui Achtum era vastă, întinzându-se «de la râul Criș până la părțile Ardealului, și până la Vidin și Severin», adică pe actualul teritoriu al județelor Mehedinți, Caraș-Severin, Timiș Arad, Békés-ul de Sud, Csongrád, Voivodina, între Vidin, Belgrad, Széged, Szentes, Gyoma, Gyula, Ineu, Gurahonț, munții Poiana Ruscă și Retezat, cu piemontul oltean până în Valea Dunării, la Calafat. Voivodatul numindu-se Mureșana apoi Chanadina.

În secolul al XII-lea au fost organizate trei comitate: Timiș (1177), Cenad (1197) și Caraș (1200). Toponimul Banat este o creație medievală: «Teritoriul din sud-vestul României, care continuă în mod natural bazinul carpatice și face parte integrantă din unitatea poporului român, poartă, de mai multe secole, numele **Banat**. Fără îndoială, această denumire are o bază istorică, deși la origine termenul **banat** nu a desemnat o unitate teritorială, ci o instituție regală, menită să apere granița, fiind condusă de un înalt demnitar, *banul* de Severin. Când, în urma evoluției interne a regatului Ungariei și, mai ales, a amenințării tot mai categorice din partea cuceritorilor turci, baniții s-au deplasat din ce în ce mai spre nord, autoritatea lor s-a extins și asupra regiunilor centrale ale cadrilaterului delimitat de Mures, Dunăre și Tisa. Pentru austriecii care l-au preluat de la turci, **Banatul de Timișoara** a rămas, mult timp, o unitate politică și administrativă distinctă».

De unde și-a luat acest teritoriu denumirea de Banat? Muți cercetători au dat diverse interpretări fără să ajungă la un răspuns acceptabil.

Cărturarul Bogdan Petriceicu Hașdeu a susținut că toponimul Banat a fost o creație medievală: bănia Olteniei a existat pe la 1100-1150, iar titlul de ban la români a fost anterior celor maghiari.

Potrivit *Dicționarului limbii române*, «**Banat**», popular «**Bănat**» are acceptiunea de:

1. „Țară, provincie sau ținut ocârmuit de un ban (Banul cărmuind singur Banatul Craiovei și fiind Domnitorului numai vasal, a trebuit să aibă o ostire a sa); special (astăzi) regiunea dintre Dunăre (miazăzi), Carpați (răsărit), Mureș (miazănoapte) și Tisa (apus), numită și **Banatul Timișoarei**.

2. (Rare, neîntrebuiușit) 'dregătorie de ban'.

Italianul Francesco Griselini semnală un document emis de Andrei, regele Ungariei, în 1209, prin care nobilul Martin a fost numit comite de Keve, de care aparținea și castelul Belgrad. Pentru o mai bună cărmuire a comitatului, regele i-a restrâns granițele, separând tot teritoriul care se întinde de la Cerna în jos până la Olt, a cărui conducere a încreștinat-o, sub denumirea de *banat al Severinului*, lui Dominic de Bassano, căpitan suprem al oștirilor sale.

În anul 1230 a fost menționată «Țara Severinului», iar în 1233 a fost amintit «Leukus, primul ban al Severinului». Denumirea banului Leukus este o formă coruptă prin afereză de la Va-leukus / Valacus, 'Valacul / Românul', de fapt un etnonim ! După ce au încercat să cucerească «Țara Severinului», maghiarii au lăsat acest teritoriu sub administrația fostului ban care era Valac, formă medievală pentru Român.

Noțiunea geografică a Banatului de Severin nu a fost precis delimitată, cercetătorii optând pentru teritoriul dintre Mureș-Dunăre și Olt, din care făcea parte și comitatul Caraș.

Diploma dată de regele maghiar, Bela al IV-lea, la 2 iunie 1247, Cavalerilor Ioaniți este un document important pentru cunoașterea formațiunilor politice dintre Carpați și Dunăre: Țara Severinului (terra de Zeurino), cnezatele lui Ioan și Farcaș (kenezatibus Joannis et Farcasii), țara cnezatului voivodului Lytuy (terra kenezatus Lytuy woivode) locuit de Olatis și țara lui Seneslau, voievodul Olaților (terra Szeneslai woiavode Olatorum). Țara Lytua, afereză de la Valytua este Valata/Valachia/Țara Românească, numele Lytuy afereză de la Valytuy este Valacul/Românul, iar Olatis, afereză de la Valatis sunt Valachii/Români. Țara Severinului/terram de Zeurino este destul de exact delimitată: «întreaga țară a Severinului împreună cu munții ce țin de ea și cu toate cele ce atârnă de ea». Țara Severinului, în 1247, era formată din colțul de sud-vest al Olteniei, la care aparținea și Munții Mehedințului. Ulterior din Banatul Severinului a făcut parte teritoriul de la Orșova la Făget, de la Mureș până la Dunăre, cuprinzând Munții Banatului cu ținutul Almajului și comitatul Carașului.

Banatul Severinului a fost un ținut disputat, motiv al discordiei permanente între Țara Românească și coroana maghiară. În anumite perioade deși se intitulau bani de Severin, maghiarii nu dețineau nici o palmă de pământ dincolo de Orșova, iar în alte perioade, Banatul Severinului aparținea Valachiei/Țării Românești în timpul lui Vladislav Vlaicu (1364-1377), Mircea cel Bătrân (1386-1418) și a altor domnitori munteni.

Ludovic I cel Mare d'Anjou (1342-1382), regele Ungariei, în 1365 a transformat țaratul românesc al Vidinului în căpitänat, iar în septembrie 1366 în Banatul de Vidin (teritoriul dintre Dunăre la nord, Munții Balcani până în ținutul Nișului la sud, râul Morava la vest, iar la răsărit se învecina cu Țara Românească a Cărvunei a despotului Dobrotici), la care de la 1 martie 1368 aparținea și ținuturile castelanilor din Timișoara, Jdioara, Caransebeș și Orșova. În iarna anului 1368-1369, Vladislav Vlaicu (1364-1377) a unit Țara Românească Muntenia cu teritoriile din sudul Dunării Banatul Vidinului de care aparținea și ținutul din stânga Dunării cu cetățile Timișoara, Jdioara, Caransebeș, Mehadia, cu teritoriile din jur, fiind prima unificare medievală a teritoriilor din nordul Dunării cu cele din sudul fluviului. Prin diploma din 25 noiembrie 1369, domnul muntean Vladislav Vlaicu s-a intitulat «Wajwoda Transalpinus et Banus de Zewerino, nec non Dux de Fogaras» 'Voievodul Țării Românești, Ban de Severin și Ducele Făgărașului'.

Prin lupta armată și abilitate diplomatică, domnul Vlaicu a pus capăt pretențiilor regalității maghiare de a-i supune pe români din dreapta și stânga fluviului, repunându-l pe tronul Vidinului pe cununat său Stratimir, amânând cu aproape trei decenii jugul otoman asupra daco-românilor din dreapta fluviului.

În 1373, Papa Grigore XI (1370-1378) a numit acest teritoriu «in metis Hungariae circa Sebest et maiores Walachiam».

Referindu-se la posesiunile Basarabilor în Temeșiana, B.P. Hasdeu a prezentat teri documente din 1387 privind Banatul de Severin:

• Documentul emis în Ineu, la 18 iulie 1387: «Noi Ștefan Losonczy, *ban de Severin* și printre celealte demnități comitele Temeșianei, facem cunoscut pe viitor, prin actul de față, cum că având în vedere demnele de laudă merite ale credincioaselor servicii, pe care Petru fiul lui Deș, *cnez din districtul numit Almaș al castelului regesc Mehadia*, precum și frații săi uterini Cristea și Mihai, expunându-și averea și viața în mai multe pericole și de mai mult timp, le-au adus majestății regești sub predecesorii noștri *bani ai zisului nostru banat*, și chiar nouă pe când lucram pentru libertatea reginei Maria, deci în răsplata acestor servicii, precum a-i mai îndemna la altele de acum înainte, le-am conferit în virtutea oficiului nostru un sat regesc numit Patak *în districtul suprascrisului castel Mehadia*, cu toate folosurile și dependințele de orice natură, lor și moștenitorilor lor, ca să-l aibă și să-l țină sub condițiunile și dările de mai jos, adică la sărbătoarea Sfântului Arhanghel Mihai să dea pe tot anul *castelanului suprascrisului castel Mehadia*, cine va fi după timp, câte trei groși de fiecare casă, precum și cincizecimete la sărbătoarea Sfântului Martir Gheorghe, după cum dau și pentru celealte sate ale lor libere cneziale».

• Două diplome din 1387, unul datat în 21 iunie (cu aproape o lună înaintea celui maghiar) prin care Mircea cel Bătrân s-a intitulat *Ban de Severin*.

B.P. Hasdeu conchide că Ștefan Losonczy, comitele Temeșianei, deși se intitula *ban de Severin*, deținea doar Mehadia și Almajul, după cum și Mircea se credea îndreptățit să se numească *ban de Severin*, deținând Oltenia și probabil o parte din Temișiana; ungurii puteau stăpâni atunci țărmul danubian cel mult până la Orșova, iar spre răsărit de la râul Cerna era întreg al muntenilor. Iată lista *Banilor de Severin*: 1233 Leukus, 1249, 1263, 1264 Laurentius, 1268 Ugrinus, 1271-1273 Laurentius și Paulus, 1274 Micud și Ugrinus, 1275 Micud, Ugrinus și Paulus, 1276 Micud, 1277 Paulus, 1279 Bela Dux, 1291 Laurentius, 1324 Paulus, 1335 Dionysius, 1342 Thomas, 1350 1355 Nicolaus de Zech, 1387-1401 Myrche Vayvoda Valachie, 1440 Iancu de Hunedoara, 1456 Ladislaus de Hunedoara. Înainte de 1233, precum și între 1233-1249, 1279-1324, 1355-1387, 1387-1440, afară de intervale mai scurte, muntenii puteau poseda valea Almajului. *Banatul de Severin*, considerat în totala-i întindere, aşa după cum rareori l-au putut stăpâni Basarabii din cauza neîntreruptului conflict cu Ungaria, cuprindea în sine întreaga Oltenie, partea sud-estică a Temișanei și Hațegul.

În timpul domnitorului Mircea cel Bătrân (1386-1418), luptător pentru

unitatea neamului «adunătorul pământurilor românești», Valachia/Țara Românească a avut cea mai mare extindere deținând teritoriile bănătene, aşa cum rezultă din «Condica veche a Mănăstirii Cozia: «Eu, cel în Christos Dumnezeu binecredinciosul și binecinstitorul și de Christos iubitorul și singur stăpânitorul, Io Mircea mare voievod și domn, din mila lui Dumnezeu și cu darul lui Dumnezeu stăpânind și dominind peste toată țara Ungro-Vlahiei și a părților de pe munți, încă și către părțile tătărești și Amlașului și Făgărașului, herțeg și **domn al Banatului Severinului** (s.n.) și pe amândouă părțile pe toată Podunavia, încă până la Marea cea Mare și singur stăpânitor al cetății Dârstorului». Referindu-se la teritoriul Țării Românești în timpul lui Mircea cel Bătrân, B.P. Hasdeu menționează: «Dobrogea și Vidinul, ca ceva de tot accesoriu, valea Hațegului, într-un mod mai durabil, completează, adăugând la nord cu cele două ducate transcarpatine de Amlaș și de Făgăraș, profilul teritorial al Munteniei până la 1400, ale cărei hotare dinspre apus și răsărit înaintau de-a lungul Dunării până la râul Caraș de o parte, și de cealaltă până la Marea Neagră». Ca Ban al Severinului, domnul Mircea cel Bătrân stăpânea teritoriile până în comitatul Caraș, dregătoria lăsând-o boierului Radu.

Banii români și-au păstrat titulatura pentru Banatul de Severin cu toate disputele dintre Ungaria și Valachia / Țara Românească. Între 1421-1486, când Severinul a fost pierdut, «banul continua să existe ca dregător domnesc al județului Dolj, cu reședință la Tismana, sau al județului Mehedinți, cu reședință la Strehaia. Bănia Mehedințului a căștigat importanță prin ocuparea ei de către boierul Neagoe, care a reușit să transmită bănia fiului său, Barbu, ca o dregătorie de familie a Craioveștilor. Sub domnia lui Vlad Călugărul (circa 1491), reședința băniei de la Strehaia a fost mutată la Craiova, Radu cel Mare (1495-1508) făcând din ea mare bănie a Craiovei. În perioada de ascensiune a acestei dregătorii, atribuțiile marelui ban erau foarte mari: administrative, judecătoresc și militare. Sub ocupația austriacă (1718-1739), titlul de mare ban a fost interzis, dar sfatul domnesc de la București continua să cuprindă un mare ban ca semn al drepturilor Țării Românești asupra Olteniei. Bănia a fost desființată prin *Regulamentul organic* în anul 1831».

Și în ținutul de la vest de Severin toponimul Banat a continuat să fie utilizat. În secolul al XV-lea, teritoriul dintre Mureș și Dunăre a fost menționat sub forma «partis Cismontanis» de călugărul Ioan de Capistrano, la 30 octombrie 1455; Leonardo Batta, la 16 august 1476, numea ținutul «prouinciam suam Thibiscum, regionemque circa positas dimittit si Tibisciarensis prouinciae»; cronicarul Tuberus, în 1490, a numit ținutul administrat de Pavel Chinezul: «terra chiamata Themisvar».

Denumirea de Banat s-a păstrat dincoace de Carpați. După înfrângerea ungurilor la Mohacs (1526), în estul ținutului a fost organizat Banatul de Lugoj Caransebeș: în 1531 era amintit «Joanii oláh, Vicebanus Civitatis Karansebes» 'Ioan Românul, Viceban al cetății Caransebeș'; «Somlyai Mihály, sebesi bán/banus Sebesiensis» 'Mihai de Somlio, banul Sebeșului' a fost menționat în 1536; în 1536 s-a constituit Banatul de Lugoj-Caransebeș (1551-1554 prima

ocupație habsburgică, în 1554-1658 a aparținut Principatului Transilvania, 1658-1688 inclus în Pașalâcul Timișoarei, 1688-1699 sub ocupație habsburgică, 1699-1716 sub ocupație otomană).

În secolul al XVI-lea, Nicolae Olahus a numit acest ținut «**TARA DINTRE TIMIŞURI**», «în mijlocul ei este cetatea Sylvosa (Sylvoso arx)» (cetatea antică Berzobis?).

Slavii au numit «Vlașkoi zemlie» 'Tara Valachilor/Tara Românilor' teritoriul dintre Mureș și Dunăre. În 1584, italianul G.P. Campani menționa că localitățile «Lugoj și Caransebeș sunt în Valachia». Tot în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, călătorul italian Giovanni Andrea Gromo a numit această «țară» «Valachia Citerior» 'Valachia mai apropiată'. În secolul al XVII-lea, izvoare istorice au consegnat denumirea de Valachia pentru această provincie românească: Mitropolitul Ortodox al Timișoarei, Iosif cel Nou, în 1652, și-a exercitat funcția în «Vlaskozemski» 'Pământul Valac/Românesc'; în *Catastiful Patriarhiei de Ipek* (Pec), din 1660-1666, teritoriul a fost numit «na Vlașku»; Patriarhul Arsenie Cernović [Cernovici], în Memoriul adresat în 1690 împăratului Leopold I solicită ca privilegiile ilirice să fie aplicate și «in hac Parvam Valachiam praestera Transilvanicum» 'în acea unică Valacie de lângă Transilvania', iar în răspunsul din 31 mai 1694, Consiliul de Război Austriac a numit ținutul «Parvam Vallachiam».

Spre sfârșitul secolului al XVII-lea, ținutului dintre Mureș, Dunăre, Tisa și Carpați, cunoscut mai puțin de străini, i-a fost dat mai multe denumiri. Pe harta militară denumită «Carta Trans Tisiensis», din 1685 (depozitată la Generallandesarchiv din Karlsruhe, DE), a fost prima atestare a denumirii de «**BANATVS TIMISVARIENSIS**» 'Banatul de Timișoara'. Cunoșător al Banatului, contele italian Marsigli a consegnat acest teritoriu cu denumirea de Dacia Ripense pe o hartă din 1689, BANATUS TIMISVAR pe alte două hărți din 1689, și cea de Vlașca pe alte hărți ale sale din același an. În fondul «Marsigli» de la Biblioteca Universității din Bologna se găsesc alte 8 hărți, datează 1693-1699, al cărui autor este (sau aparțin lui) Luigi Ferdinando, conte Marsigli, care conțin denumirea de Banatvs (Temisvariensis).

În manuscrisul din 1690, italianul Luigi Ferdinando Marsigli a numit ținutul dintre Carpați, Mureș, Tisa și Dunăre «Banatus Temesvariensis» 'Banatul Timișoarei' și Banatus Temesiensis, iar în textul tratatului de pace de la Karlovitz (1699) a fost menționat «Temesiensem Banatum», «Temeschvarerische Lander», «Temesvarer Provintz» și «Temescher Bezirk».

La începutul secolului al XVIII-lea, în urma războiului austro-otoman din 1716-1718, turci au fost alungați din eyaletul Timișoarei, ținutul intrând în stăpânirea Casei de Habsburg prin Pacea de la Passarowitz (1718). În provincia numită de acum Banatul Timișan «români formeză cea mai mare parte a populației. În limba lor ei își zic rumani, adică romani, fiind de altfel vestigii ale coloniei aşezate în Banat de împăratul Ulpius Traianus. Limba lor are cea mai mare asemănare cu latina, după cum și îmbrăcămintea, datinile și hrana lor se asemuiesc încă mult cu cele romane din antichitate».

Începând cu secolul al XVIII-lea, provincia dintre Carpați, Mureș, Tisa și Dunăre s-a numit Banat Timișan, ulterior Banat (1716-1778 sub Administrația Habsburgică, 1778-1849 încorporat regatului ungar, 1849-1860 încorporat Voivodinei și Banatului Timișoarei, din 1919 Banatul a fost unit cu România, iar Banatul Românesc de Vest a fost rupt și anexat Serbiei și parte Ungariei).

B. SEMNIFICAȚIA TERMENULUI «BAN» 'CONDUCĂTOR' / 'DOMINUS/STĂPÂN'

Originea termenului «Ban» a suscitat polemici între lingviștii români și străini: «ban» 'conducător' și omonimul «ban» 'unitate monetară și monedă'.

Semnificația termenului «ban» potrivit DEX-ului: «1. Guvernator al unei regiuni de graniță în Ungaria feudală. 2. (Titlu și funcție) mare dregător în Țara Românească după sec. XV; (și în forma mare ban) (titlu purtat de) boierul care guverna Banatul Severinului, apoi Oltenia. ☐ (În Muntenia) Cel mai înalt rang boieresc; persoană care deține acest rang».

În Valachia/Țara Românească, titlul de ban era cea mai înaltă demnitate, urmându-i imediat domnitorului. Banul Olteniei avea armată proprie, simbol al neatârnării, administrând teritoriul dintre Severin și Olt și avea reședință la Craiova. Sub ocupația austriacă (1718-1739), titlul de mare ban a fost interzis, dar sfatul domnesc de la București, continua să cuprindă un mare ban ca semn al drepturilor Țării Românești asupra Olteniei. Bănia a fost desființată prin Regulamentul organic în anul 1831. În Moldova, dregătoria de mare ban a fost înființată de Constantin Duca în anul 1695, primul mare ban fiind Teodosie Dubău, fost mare logofăt, iar în 1705 Antioh Cantemir fixează rangul de mare ban după marea spătar. La crearea dregătoriei în Moldova a contribuit, probabil, și modelul din Țara Românească. În secolul al XIX-lea, marele ban din Moldova devine un dregător onorific.

În regatul maghiar, titlul de ban îl deținea guvernatorul unui district de la marginea țării, era al treilea demnitar în stat și membru în locotenenta guvernării. Mai multe ținuturi ale vechii Pannoni erau conduse de bani: Bani Slavoniae, Bani Croatiae et Dalmatiae, Bani Machovienses.

Titulatura de «ban» a suscitat cele mai năstrușnice interpretări:

- Toponimul «Banat» provine din latinul medieval **banatus**, derivat din **banus** = **ban** 'titlu' și sufixul «**-atus**».
- Francesco Griselini a susținut că «Banatul» și-a «luat denumirea de un castel fortificat având același nume». BÂNIA este o localitate în depresiunea Țara Almăjului, județul Caraș-Severin, Banat, România, cu cea mai profundă rezonanță românească. În punctul «Sebeșana», pe «Dealul Tânără» s-a descoperit un **castel medieval**. Este de presupus că italianul a apropiat toponimul de orașul **Bantia**, din regiunea din sud-estul Italiei numită Apulia (astăzi, Puglia), unde era un castel, iar adjecтивul Bantinus (-a, -um) avea aceeași涵义 de 'privitor la Bantia', (substantivat, m.pl.) 'locuitorii din Bantia'!
- Între anii 1716-1718, ținutul format din comitatele Torontal, Timiș și

Caraș-Severin s-a numit în maghiară «Bánság», în latină «**Banatus Temesiensis**», în germană «Banat», reîntrat în maghiară sub forma Bánát (1747) și Temesvári Bánát, în sărbo-croată Banat și în limba română «**Banat**». Toponimul maghiar a circulat ca substantiv (bánság, în 1405), înlocuit cu numele străin «Bánát» (Temesi Bánságna, în 1816).

- În sărbă și croată pentru Banat se menționează:
 - a. Stat al unui ban;
 - b. Tînut în Ungaria, în jurul orașului Timișoara;
 - c. În Dalmatia, temnița grea se numește **banat**.
- Cercetătorii timișoreni Aurel Berinde și Simion Lugojan, citându-l pe B.P. Hasdeu, au susținut că bănățenii, prin graiul lor specific acestor locuri, se numeau cu mândrie băstinași în Banat: «Cei mai plugari dintre toți români prin însăși natura unui pământ roditor peste măsură, bănățenii, se împăcau cu hunii, cu gepizii, cu avarii și slavii, cu ungurii, hrânindu-i pe toți rânduri-rânduri și lăsându-i pe toți să plece înainte, pe când românul râmânea pe loc... permitându-ne astfel a înșira acum cronologic continuitatea cea teritorială a elementului românesc din Banat: sub Traian; sub Aurelian; sub huni; sub gepizi; sub franci...». Originea denumirii **Banat** trebuie căutată în limba strămoșilor noștri traco-daci, înrudită cu sanscrita în care se găsesc cuvintele «**banā**» 'viață' și «**banati**» 'a vietui, a exista'. Aromâni au păstrat până în zilele noastre cuvântul «bană» 'viață', care nu provine așa cum a arătat Hasdeu, din persanul «zeban», nici din albanezul «bän», nu este nici slav, lituanian, celt, turc sau unguresc, ci se pare mai degrabă autohton. Aromâni au mai păstrat o serie de cuvinte: «banare» 'viețuire', «bănat» 'trăit', «bănață» 'trai', «bănedzu» 'viețuiesc'. Rezultă că străbunii noștri au dat acestui teritoriu numele de Banat în sensul de a numi un loc, o regiune cu condiții foarte prielnice traiului, viețuirii, existenței omului.

B.P. Hasdeu, referindu-se la bogăția acestei «țării», semnala toponimul în folclor:

«Ei Bănat, țără frumoasă!
Rămâi, mândro, sănătoasă,
Rămâi acum vrednicită
Și de mine părăsită;
De-ai mei frați sunt depărtat
Ca și cerul de Bănat;
Dar veni-voi eu acasă,
Numai neamțul nu mă lasă».

Despre Bănat ca ținut de sine stătător («țără») se face referire și într-o doină ardeleană:

«Las' să rabde, dacă şede;
Largă-i lumea, el n-o vede?
Că de-aici până-n Bănat
Și-ar afla loc oareunde».

Referindu-se la «bănat», lingvistul Vasile Ioniță menționa: «Cel puțin

pentru graiurile bănățene unde se găsesc atâtea elemente comune cu cele ale dialectelor sud-dunărene, mai ales în onomastică (antroponimie și toponimie), *Banu* sau *Băna*, apoi *Bana*, *Bană* și.a. au o altă origine și anume ar. «*bană*» 'viață', apoi cu sens secundar, 'pace', cu o origine nu prea clară; cuvântul cuprinde în familia sa pe «*bănat*» 'vecu; cf. «*oamin'i* (= trăiți) tu păduri», «*bănată*» 'trai': «*bănata di estan*»; «*bănedzu*» 'trăiesc'; numele a fost dat în legătură cu 'a trăi'».

- Limba română conservă termenul «**bănat**» cu acceptiunea de «(reg.) 1. Stare de durere sufletească, de jale, de tristețe, de părere de rău. 2. Supărare, necaz, ciudă. ☐ Expr. *A nu-i fi cuiva cu bănat* = (ca formulă de politețe) a nu lăua în nume de rău rugămintea. 3. Învinuire, reproș, imputare. Din magh. **bánat'**».

- Cuvântul este mongol, probabil avar: mongol «*bajan*» 'bogat, avut', titlu avar, preluat de unguri sub forma «*bán*» 'titlu și instituție', intrat în limba română și în slavă sub forma «*banu*» (sârb, sloven, ceh, polon «*ban*»).

- Filologii și istoricii unguri consideră termenul «*bán*» 'guvernator al Croației Sloveniei și al Dalmăției', comandant al unui ținut de graniță', 'domn stăpân', cuvânt de origine maghiară. Si dicționarul etimologic al limbii maghiare a adoptat aceeași etimologie: magh. «*bán*» 'domn, stăpân', atestat în 1644, face trimitere la sârb și croat. «*ban*» 'guvernator, domn', din numele personal «*Bajan*» un «*kagan*» avar din a doua jumătate a secolului al VI-lea; la croați, în secolul al IX-lea «*ban*» este un nume de 'rang, dregătorie', preluat în magh. «*ban*» denumind pe banul Croației.

- Cercetătorul Václav Polák a prezentat prețioase informații privitoare la termenul **ban**, dar afirmațiile sale necesită noi interpretări. «Într-un studiu despre toponimia balcanică menționa eminenta cercetătoare bănățeană Viorica Goicu, Václav Polák ia în discuție tocmai statutul apelativului **ban** în onomastica din Balcani și în cea din Europa Centrală: sloven. **Bane** (atestat sub forma *Wan* în 1425), **Banovici**, **Banja Loka**, **Banja Sela**, **Banya Ves**, **Banje Njive**, **Banji Vrh**; sârbo-croat. **Banavić**, **Banja**, **Banica**, **Banjdvor**, **Bando**, **Banovo Polje**, **Banova Jaruga** etc., despre care spune că pot avea la bază fie cuvântul sloven, srb., croat, mac., bg. **ban** 'banus, dux, domin, suveran, senior, stăpân feudal', ngr. μπανός [mpanos], rom. **ban** etc., fie un antroponim cu aceeași bază etimologică: sloven. **Ban**, **Banovec**, srb., cr. **Ban** etc. Toponimele de acest fel au un caracter balcanic și la acestea mai adaugă numele de locuri din Ungaria (**Bánfalva**, **Bánstor**), din România și din Albania (**Banaj**, sat în prefectura Berat). Antroponime din onomastica acelorași regiuni: magh. **Bánfi** (**Bánffy**), nume de familie; rom. **Banu**, nume de familie și alb. **Ban(i)**, **Banush(i)**, nume de familie». Termenul este prezent în folclorul bulgar (*Zapil se e Petăr bane / Petăr bane, vlaški krale /* 'S-a bețivit banul Petăr / Banul Petăr, craiul vlah'; *săs banovi, săs kralevi* 'cu banii, cu craii'), sârbesc (ornit. «*banjpunica*» 'mărăcinar cu gâtul roșu, măcăleandru'; «*banya punica*» după «careva punica, ktaljeva punica» 'soacra seniorului, a banului'), ceh («*Ban*», «*Banák*», «*Bánek*», atestat în prima jumătate a secolului

al XIII-lea; toponimul «Bánov» din Boemia), slovac (toponimul «Bánov» amintit de Cosmas în *Cronică* sa din 1225: Wladizlaus concesit inhabitare locum qui dicitur Banov iuxta castrum nomine Trencin, din Slovacia). Vechiul *bhwan din limbile balcanice corespunde cu forma *panъ din slava occidentală cu acceptiunea de 'senior, stăpân feudal', din care au rezultat: v. ceh «hpán», ceh «pan», slovac «pán», pol. «pan». Radicalul provine din substrat, fiind necesar a fi inclus în lista termenilor slavi de origine străină cu acceptiunea de 'stăpân', 'comandant', 'suveran', 'rege' (cf. sl. *česarъ, korль etc.), preluat dela civilizațiile cu care slavii au venit în contact.

Dacă la slavi termenul «ban» apare sporadic, în ținutul românesc a fost consemnat în onomastică:

- Antroponime: Pousa Banus în anul 1216, Ban/Banu («jumătate din hotarul Săneștilor... să o stăpânească Neaga și verii ei, Ioan, Petre și sora Lenka, fiii Banului»; «Și eu, Ban, care am scris» 1494), «Și eu Ban, feciorul lui Ban vornic» 1498); Bán (1405: Baan), Bánfi (în teritoriul românesc au fost atestate 358 de nume de familie cu forma Bánfi și 19 familiilor cu cea de Bánffi); Bănescu (1.110 familiilor); Băneasa (46 familiilor), Băneasă (64 familiilor) și Băneasu (4 familiile); Bănoi (19 familiilor), Bănoiu (99 familiilor) și Bănoaia (6 familiile).
- Toponime: Ban (Zalău), Banul (Baia de Aramă, Bacău, Buzău, Corabia, Iași, Tecuci), Banul Frâncu (Mizil), Biserică Banului (Buzău, Găești), Dealul Banului (Drăgășani), Drumul Banului (Giurgiu), Hârboca Banului (Buzău), Măgura Banului (Turnu Măgurele), Moisica Banului, Movila Banului, Odaia Banului, Pietra Banului, Pâclele Banului, Podul Banului (Buzău), Poiana Banului, Sărata Banului (Teleajen), Sfârșitul Banului (Buzău), Sforile Banului, Stupina Banului (Cislău), Vălcica Banului (Tecuci), Băneasa (Adam-Clisi, Adjud, București, Bujor, Giurgiu, Hârlău, Negrești, Roman, Turnu Măgurele, Vâlcea), Băneasa-Brăilei, Băneasa Hagiului, Băneasa Sfântului Gheorghe (Giurgiu), Băneasca (Muscel), Băneșele (Craiova), Bănești (Argeș, Buhuș, Câmpina, Drăgănești-Vlașca, Găești, Gurahonț, Râmniciu Sărat, Suceava, Titu, Târgoviște), Bănia (Bozovici), Bănoaia (Horezu), Bănișor (Zalău), Bănița (Petroșani), Bănești (jud. Arad), Banloc (jud. Timiș); Banffy Hunyad (1522), Bánffy Dongó (1805) și Bánffytanya (1913) localități din județul Cluj, etc. Multe localități din Evul Mediu care și-au luat denumirea de la termenul «ban» au dispărut: «Banligeth» 'Pădurea lui Ban' (1358), Bánvásári 'Târgul lui Ban' (1553), Ban-Tolmács (1559, lângă Vârnavări, așezări în județul Arad; pusztă Bán János (1569-1579) de la Pădureni, pusztă Bánkút (1569-1579) lângă Variaș și Bănești (1690-1700) toate în județul Timiș.
- Hidronime: Izvorul Banului (Teleajen, Vatra Dornei), Pârâul Banului (Botoșani), Valea Banului (Cislău), Banpotoc 'Pârul lui Ban' (jud. Hunedoara), etc.
- Considerat în limba română împrumut din magh. ban, srb. ban, termenul ban are acceptiunea de 'conducător al unui ținut de graniță', 'titlul purtat de conducătorul Banatului Severinului'.

Din cele expuse se constată că termenul «bán» nu este de origine maghiară, puțin probabil a proveni din mong. «bajan» (?) și nu este «monopol slav»!

Termenul «ban» este euro-indian, regăsindu-se în persanul «ban» 'domn, stăpân', «bannas» 'rege' 'duce suprem', 'demnitatea politică și militară cea mai înaltă' la locuitorii din părțile de sud ale Italiei. Radicalul «ban» se regăsește într-o inscripție cu litere etrusce de pe unul din coifurile descoperite în depozitul celtic de la Zenjak (fost Negau) în Slovenia: Dubnos fiul lui Bannabios, o sintagmă formată din ban(a) 'cap, conducător, căpitanie = rege' și bios 'fiu', cu accepțiunea de 'fiul banului'; în numele **Sangibanus** ('Sangibanus namque rex Alanorum metu futurorum perterritus Attilae se tradere pollicetur et Aurelianam civitatem Galliae, ubi unc consistebat, in eius iura transducere' 'Sangiban, regele alanilor, îngrozit de teama celor ce se vor întâmpla, a promis lui Attila că se predă lui și că-i trece sub jurisdicție Aureliana, cetate a Galliei, unde se găsea atunci'), regele sarmaților alani care erau de neam traco-geto-scitic. În franceza veche **ban** avea accepțiunea de 'circumscripție unde se exercita jurisdicția suzeranului'; în bretonă, **bann** 'district, jurisdicție'.

Cu alternanța consonantică b/p, termenul se află în denumirea Pan, inițial o demnitate politică și militară, în titlul monarhic massaget Paonana Pao(n) 'căpenia căpeneiilor', echivalentul persanului Shah 'regele regilor' și în pol. pan 'dominus/stăpân'.

Valoarea semantică a termenului este dată de gr. «ανάχ» [anax], afereză de la βανάξ [banax] sau πανάξ [panax] cu accepțiunea de 'stăpânitor'. Se deduce că «ban/banus» și «pan» au accepțiunea de 'stăpân, domn, stăpânitor, duce suprem, rege'.

De la termenii «pan» și «ban» s-au format toponimele Ad Pannonias așezare daco-romană situată între Dierna/Orșova și Tibiscum/Jupa, Πανία (Pania) o altă denumire a toponimului Arcadia, Pannonia - provincia romană de la Dunărea Mijlocie, Bononia azi Ban Monostor un oraș pannonic, Bononia numele roman al Vidinului așezare la sudul Dunării, Banloc comună în județul Timiș, Banat Banatul de Severin și Banatul Timișan. Ultimul toponim menționat este format din ban+suf. at, în aceeași manieră ca și regat, din reg(e)+suf.-at. Toponimul Banat a fost transmis de scribii cancelariilor medievale maghiare sub forma latinizată Banatus.

Toponimul Banat a format o familie de cuvinte: **bănățean, bănățeană, bănățeancă, bănățenesc, bănățenește**.

În concluzie, teritoriul dintre Munții Carpați, Mureș, Tisa și Dunăre a fost o Țară Românească, din secolul al XVI-lea în partea de est formându-se Banatul de Lugoj-Caransebeș, iar din secolul XVII întreaga regiune a fost numită Banatus Temesiensis și Banat, una din vîtrele etnogenezei românești, mărturie a graiului bănățean.

C. «BAN»'MONEDĂ, PARA, LETCAIE'

Considerând că pentru termenul ban 'conducător, duce, rege' s-a găsit o etimologie convenabilă, este necesar să ne referim la omonimul «**ban**」'unitate

monetară și monedă':

Note:

Ionel Cionchin, Banatul istoric, în «Berzobis», 1966, nr. 1, pp. 2-6; Idem, Ban și Banat, în «CLIO», Timișoara, 1993 (an II), nr. 3-4, p. 14; Idem, Banatul, cuvânt și pământ românesc, Editura Eurobit, Timișoara, 2012, 226 p.

Alexandru Dimitrie Xenopol menționase: «Tatăl meu Dimitrie Xenopol se trăgea din o veche familie anglo-saxonă, după tată Brunswick, după mamă Smith. El a rătăcit în tinerețe, în urma unei dureri sufletești, prin Suedia, pe mare până la Constantinopole, de unde venise la Galați. Aici fu botezat de colonelul Schelety, tatăl generalului Carol Scheleti, care-i dădu numele de Dimitrie și-i schimbă totodată și familia din Brunswick în Xenopol, adică 'fiul străinului'» (E. Torouțiu, Studii și documente literare, vol. IV - Junimea, București, Inst. Arte grafice Bucovina, 1933, pp. 368-428).

Fr. Quadrilater, după lat. quadriláterus 'în patru laturi'.

Silviu Dragomir, Banatul românesc. Schiță istorică (ediție îngrijită de Viorica Goicu, traducere de Simona Goicu și cu un studiu introductiv de Nicolae Bocean), Timișoara, 1999, p. 19.

Nicolae Bălcescu, Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul, București, 1878, p. 593.

Dicționarul limbii române, tom. I, partea I (A-B), București, 1913, s.v.

Francesco Griselini, Încercare de istorie politică și naturală a Banatului, Editura Facla, Timișoara, 1984, p. 40.

Lingviști consideră că numele medieval al cetății s-ar datora lui Lucius Septimius Severus (11 aprilie 146-4 februarie 211), împărat al Romei (193-211), sau Sfântului Severin de Noricum, patron al bisericii catolice venită din tînutul Noricum din Austria, dar poate fi un calc după adj. lat. severus, -a, -um, 'aspru, de temut', referindu-se la o «cetate puternică»!

Eudoxiu Hurmuzaki, Documente privitoare la Istoria Românilor, I/1, București, 1890, p. 126.

Documenta Romaniae Historica, B., Țara Românească, vol. I, 1247-1500, Editura Academiei Române, București, 1966, p. 3-9.

Ibidem.

Battyanyi, Leges ecclesiasticae, Claudiopoli, 1827, t.3, p. 217, apud B. P. Hasdeu, Istoria critică a Românilor, Editura Minerva, București, 1984, p. 22.

Eudoxiu Hurmuzaki, Documente privitoare la Istoria Românilor, I/II, București, 1892, p. 207-208.

Mehadia a fost atestată destul de târziu în anul 1323. Se consideră că etimonul ar fi lat. «Ad Mediam» 'la jumătate', 'de mijloc', de la anticul «Mediam», colonie romană lângă localitatea Mehadia, județul Caraș Severin, sau magh. «méhészkedés» 'stupărit' (magh. měhek 'albină'). Lingviști susțin că de la Mehadia și-ar fi tras numele Mehedinți.

Eudoxiu Hurmuzaki, o.c., p. 40-43.

Ibidem, p. 46.

«Porunca» adresată Mănăstirii Tismana la 23 noiembrie 1406; similar și într-un document din 1404-1406.

B.P. Hasdeu, o.c., p. 46.

Viorica Goicu, Contribuții de onomastică istorică, Editura Augusta, Timișoara, 2001, p. 151-152.

Pesty Frigyes, A Szorenyi Banság es szorenyi vármegye tornete, IV, Budapest, 1878, p. 70-71.

Tuberus, in Antonio Bonfini, Rerum Hungaricarum decades quator cum dimidia dimidia, Basel, 1568, appendix, p. 70 și 83-84.

Thallócz Lajos, A Magyarorszag es kozti osszekotte es okleveltara 1198-1526, Budapest, 1967.

Călători străini în Tările Române, vol. III, București, 1995, p. 10.

Ibidem, vol. II, București, 1973, p. 361.

Silviu Dragomir, Vlașca din Banat, în «Universul», București, 1932, nr. 116, p. 1.

Ioan Dimitrie Suciu, Radu Cosnatninescu, Documente privitoare la Istoria Mitropoliei Banatului, vol. I, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1980, p. 108-149.

Ibidem.

Sorin Fortiu, Despre prima atestare a denumirii BANATVS TIMISVARIENSIS (1685), în «Analele Banatului», seria nouă, Arheologie Iсторie, Timișoara, 2006, nr. 2, p. 95.

Luigi Ferdinando Marsigli (1658-1730), în latină Marsilius, a fost un cărturar italian geolog, matematician, cartograf, botanist, ofițer în slujba Imperiului Romano-German. A fost un luptător

- împotriva Semilunei, pentru Republica Venetiana și împăratul Leopold I. Luat prizonier în 1683, contele italian a fost eliberat prin răscumpărare, apoi a participat la trasarea frontierelor dintre Imperiului Otoman, Republica Venetiană și Imperiul Romano-German. Ibidem, p. 67.
- Sorin Forțiu, o.c., în «Analele Banatului», seria nouă, Arheologie Istorie, nr. 2, 2006, p. 67.
- Călători străini în Țările Române, vol. VIII, București, 1985, p. 53.
- Eudoxiu Hurmzaki, o.c., I/II., p. 314.
- Patriciu Drăgălina, Istoria Banatului Severin, vol. III, Caransebeș, p. 7.
- Johan Jakob Ehrler, Banatul de la origini până acum, Editura Facla, Timișoara, 1982, p. 27.
- Dr. Afrodita Carmen Cionchin, Banat, pământ și cuvânt românesc, ms.
- Dicționarul explicativ al limbii române, ed. A II-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998, p. 83.
- Ovid Sachelarie, Nicolae Stoicescu, Instituții feudale din Țările Române. Dicționar, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988, p. 34-35.
- Dicționarul limbii române, tom. I, partea I (A-B), București, 1913, s.v.
- Francesco Griselini, o.c., p. 40.
- Bânia are cea mai mare suprafață între satele almajene, având teritoriul cuprins între Nera la nord și Valea Mare (Berzeasca) la sud est. Așezare cu descoperiri din diverse epoci: pe «Dealul Cracu Otar» s-a descoperit o așezare preistorică, aparținând culturii Cotofeni; în punctele Arie și Comorâșnița au fost descoperite s-au descoperit vestigii daco-romane cu ziduri și ceramică română; s-a găsit o monedă dacică de tip Cioclovina B, o monedă de la Constantin cel Mare și un tezaur format din 250 monede romane din secolul V p.Chr.
- Kiss Lajos, Földrajzi nevek etimológiája szótára, tom. I-II, Budapest, 1997, s.v.
- Rječnik hrvatskog ili srpskoga jezika, vol. I, s.v.
- Bogdan Petriceicu Hasdeu, Etymologicum magnam Romaniae, III, București, 1976, p. 333.
- Aurel Berinde, Simion Lugojan, Contribuții la cunoașterea limbii dacilor, Editura Facla, Timișoara, 1984, p. 108-109.
- Cântec cătănește din Ciclova, în «Tribuna», Sibiu, 1886, p. 1086.
- Doină din Ardeal, în «Gazeta Transilvaniei», Sibiu, 1888, nr. 50.
- Vasile Ioniță, Metafore ale grajirilor din Banat, Editura Facla, Timișoara, 1985, p. 72.
- Dicționarul explicativ al limbii române, Editura Academiei Române, București, 1984, p. 90.
- Alexandru Ciorănescu, Diccionario etimológico rumano Universidad de la Laguna, Tenerife, 1958-1966, s.v.
- Lajos Tamás, Etymologisch Historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen, Budapest, 1966, s.v.
- Viorica Goicu, o.c., 153.
- Václav Polák, Considérations sur la toponymie balkanique, în «Onomastika Jugoslavika», vol. XI, Zagreb, 1982, p. 83-89.
- Vioricva Goicu, o.c., p. 155-156.
- Václav Polák, o.c., în «Onomastika Jugoslavika», vol. XI, p. 84.
- Szentpétery Emericus, Regesto regum stirpis Arpadianae critico-diplomatica, I, Documentul 303, Budapest, 1923-1943, p. 100.
- Documentele moldovenești înainte de Ștefan cel Mare, I, Iași, 1931, p. 217.
- Documenta Romaniae Historica. B. Țara Românească, vol.I, București, 1966, p. 406-407 și 460.
- Viorica Goicu, o.c., p. 153-155.
- Ibidem, p. 161.
- Iorgu Iordan, Toponomia Românească, Editura Academiei, 1963, p. 206.
- Dicționarul explicativ al limbii române, Editura Academiei Române, București, 1984, p. 72.
- Dumitru Berciu, Editura Științifică, București, 1970, p. 88.
- Iordanes, Getica, Fundația Gândirea, București, 2001, XXXVII, 194.
- Alphonse Hatzfeld et Arsène Darmstetter, Dictionnaire général de la langue française, Paris, 1888, p. 191.
- Prezentăm câteva similitudinile româno-bretonice, cuvinte care în daco-română sunt considerate cu etimologie necunoscută, dar se regăsesc și în bretonă: berc besk (în bretonă n-a fost rotacizat), burdihan bordihan 'a se găsi din abundență', glie glen 'pământ, țară'

Ion TURNEA**Bolvașnița de azi și de ieri**

Nu există om pe lumea aceasta care să nu-și amintească cu drag de satul în care s-a născut. De el te leagă cele mai sfinte lucruri, părintii care tău au dat viață, copilăria, piatra de temelie a celui ce ai devenit mai târziu.

Localitatea mea natală, Bolvașnița, din județul Caraș Severin este un paradiș terestru pierdut printre munte. Muntele Mic și Tarcu îi zâmbeau a eternitate. Localitățile vecine Valea Timișului, Vârciorova, Borlova, Vălișoara și Illova gustau și ele din florile sălbaticiei naturi.

După ce părăsești drumul național ce face legătura între Municipiul Caransebeș și stațiunea Băile Herculane, după localitatea Buchin se face un drum la stânga ce te invită să cunoști Valea Timișului. Din Valea Timișului părăsești în Bolvașnița iar dacă mai faci cățiva pași în Vârciorova, localitate la poalele căreia se află muntele Tarcu, munte la care se ajunge prin plaiurile Muschel și Padeș. În partea stângă a localității Vârciorova se află Muntele Mic. Din Bolvașnița se poate ajunge pe Muntele Mic și dacă treci colnicul luând contact în drumetia ta și cu localitatea Borlova. Tot peste colnic, la dreapta, se zărește Vălișoara, iar puțin mai sus Illova. În dreptul localității Illova se află o piatră mare cu o cruce pe ea numită Cleanțul Illovei.

„Conform Enciclopediei geografice a României a lui Dan Ghinea, prima atestare documentară a Bolvașniței datează din anul 1376. O altă atestare documentară consemnează anul 1447, când are loc o punere în posesie a lui Nicolae Bizerea pe moșii Beznă și Pristian, la care participă și vecinul *Luca de Bolvașnița*. Apoi, de-a lungul Evului Mediu în care satele erau proprietatea unui stăpân feudal, urmează o serie întreagă de proprietari ai moșiei de Bolvașnița, menționați în diferite documente la 1495, 1515, 1561, 1582. La conscrierea (recensământul) din 1680-1700, Bolvașnița apare menționată printre celelalte 35 de comune care aparțineau de plutonul grăniceresc al Jupanicului. Astfel se poate ști cu siguranță că localitatea s-a păstrat locuită de-a lungul perioadei otomane. Ultimul episod legat de turci s-a desfășurat în războiul turcesc din 1788. Atunci satul a fost incendiat și ca urmare a trebuit reconstruit. Dacă înainte era un sat răsfirat, cu case răzlețe, reconstruirea s-a făcut după standarde austriece, cu case concentrate și străzi regulate. Locul unde s-a aflat vatra veche a satului a rămas cunoscut sub numele Satul Bâtrân și acolo se mai vedea la începutul secolului XX rămașile vechii biserici.“

Potrivit recensământului din 2002, localitatea Bolvașnița avea 519 locuitori, dintre care 517 români și 2 ucraineni.

Locuitorii de astăzi ai Bolvașniței au preluat de la moșii și strămoșii lor tot specificul zonei, de la portul tradițional, graful popular, oierit, apicultură, pâna la tradițiile și obiceiurile din preajma marilor sărbători religioase, praznice, hramul bisericii din 26 octombrie, de Sfântul Mare Mucenic Dimitrie.

Glia satului poartă în pântece istorie, iar conștiința satului păstrează vie credința strămoșească, datini, tradiții și obiceiuri. Un sat niciodată nu apune după cum nici soarele nu apune decât pentru a ceda locul noptii, arcuindu-și în acest timp nimbul de foc pentru un răsărit mult mai luminos.

Sursa citatului:

http://encyclopediaromaniei.ro/wiki/Comuna_Bolvașnița

Ion TURNEA

Traian Barbu, un păstrător al tradițiilor și obiceiurilor din Banatul Montan

Solistul de muzică populară Traian Barbu s-a născut în localitatea Tânova, județul Caraș Severin, în apropiere de Reșița, la 22 noiembrie 1953. Încă din copilărie a avut contact cu lumea satului bănățean, cu tradițiile și obiceiurile Banatului de monte, cu doinele, cântecul strămoșesc.

Îndrăgostit de cântecul bănățean, de grai, de portul tradițional, de obiceiuri, Traian Barbu s-a afirmat ca solist la vîrstă de 15 ani cu Orchestra Ansamblului Tineretului al Școlii Profesionale din localitatea Reșița. Datorită aptitudinilor sale artistice a urcat pe scenă, la aceeași vîrstă, de 15 ani, cu Orchestra populară „Reșițeană“, condusă de Nicolae Laci Perescu.

După căsătorie s-a stabilit în localitatea cărășeană Oțelu Roșu de pe Valea Bistrei și a continuat să prezinte prin cântecul său frumusețea satului bănățean.

A obținut mai multe premii de-a lungul carierei sale. La Festivalul „Carpați“ de la Pitești a obținut premiul juriului. La Festivalul concurs „Aurelia Fătu-Răduțu“ din 1975 a obținut premiul al doilea, ca în 1976 să primească Premiul special al Comitetului de Cultură Orșova la Festivalul „Porțile de Fier“.

Pe parcursul carierei sale a colaborat cu mai multe ansambluri printre care Ansamblul „Banatul“ din Timișoara, Ansamblul „Maramureșul“ din Baia Mare, Ansamblul „Iedera“ din Oțelu Roșu, a efectuat numerose turnee, atât în țară cât și peste hotare, în Iugoslavia, Olanda și bineînțeles a avut înregistrări la diferite posturi de radio și televiziune.

Din repertoriul solistului aş aminti „\$-o spus tata că-mi dă oi“, „Drag mi-a fost să sui pe culme“, „Tot trecând la mândra dealul“ etc.

Prin cuvintele cântecele sale, prin linia melodică, interpretul de muzică populară Traian Barbu se dovedește un păstrător al tradițiilor și obiceiurilor din Banatul Montan.

Ion TURNEA

„Și ne iartă nouă greșalele noastre,
precum și noi iertăm greșitilor noștri.“
(Matei 6, 12)

Pentru a putea rosti rugăciunea „Tatăl nostru“ rugăciunea pe care Mântuitorul Iisus Hristos ne-a dat-o spre folos sufletesc

trebuie să cunoaștem liniștea, pacea și iubirea. Fără liniște, pacea și iubire nu putem ierta miclele imperfecțiuni ale celor din jur și nu putem rosti cu toată ființa noastră rugăciunea „Tatăl nostru“, cea mai complexă rugăciune, fiindcă în celește cereri sunt cuprinse toate nevoițele omului.

Pentru ca omul să se învrednicească de lucrarea binecuvântată a rugăciunii Tatăl nostru, trebuie să-și elibereze sufletul de toate neajunsurile și să ierte pe cei ce i-au greșit pentru ca ființa lui să fie plină de pace, de iubire. Iertând o să fie iertat și el, iar rugăciunea începe să lucreze și să aducă roade bogate în viața adevăratului creștin.

Iertarea îndeamnă la iubire. Nu poți să ierți fără să iubești.

Nimic nu este mai grăitor decât porunca Noului Testament, porunca iubirii. Ea este porunca ce cuprinde toate celelalte porunci ale Vechiului Testament, căci adevărată iubire nu greșește niciodată, ea este cea care iartă, se roagă, este aducătoare de pace, liniște, ajunge până într-acolo încât și-ar da viața pentru aproapele. „Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu. Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi. [...] Dacă vă urăște pe voi lumea, să știți că pe Mine mai înainte decât voi M-a urât.“[3] (Ioan 15, 12-13, 18) Cei ce respectă porunca iubirii iartă celor ce greșesc necugetatele fapte. La început sufletul celor iubitori și iertători este rănit și se întristează asemenea femeiei ce i-a venit ceasul să nască, însă în timp se vor bucura, că rugăciunile lor și binele dăruit de ei în schimb celor reale a adus roade, iar cei ce au greșit s-au îndreptat prin exemplul primit. „Femeia, când e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul, nu-și mai aduce amintec de durere, pentru bucuria că s-a născut om pe lume.“[4] (Ioan 16, 21)

Mântuitorul Iisus Hristos a fost ocărât, lovit, răstignit și cu toate acestea se rugă pentru cei ce îi făceau această nedreptate, fiind sigur că nu din înțelepciune fac acest lucru, ci din întunecarea mintii lor, „Iar Iisus zicea: Părinte iartă-le lor, că nu știu ce fac.“[5] (Luca 23, 34)

Bunul Dumnezeu atât de mult ne iubește încât ne-a dăruit cu dragoste totul „Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt.“[7] (Luca 15, 31) El ne iartă și ne iubește, iar iubirea și iertarea Lui nu are margini. De căte ori nu-l rănim prin faptele noastre, prin greșelile din toată vremea, prin indiferența noastră față de El, dar cu toate că îl rănim El ne iartă, ne protejează și dorește să ne salvăm sufletul măcar în ultima clipă.

Exemple de iertare avem însă în toată Sfânta Scriptură. O să amintesc câteva episoade din care putem deduce importanța pe care o are aleasa virtute a iertării. Protopărinții noștri Adam și Eva sunt iertați și odată cu ei tot neamul omenesc prin venirea Mântuitorului Iisus Hristos în lume. Cain este iertat de

către Bunul Dumnezeu prin faptul că i se permite să-și continuie viața în alt loc de pe pământ prin săvârșirea de fapte bune. Iosif își iartă frații pe care i-a iubit mereu și nu le-a purtat nici cea mai mică urmă de ură, iertare ce a transformat inimile lor față de el și nu numai, în iubire. Regele David este iertat de Bunul Dumnezeu pentru păcatul săvârșit împotriva lui Urie căreia îi luase soția și l-a trimis la moarte. Saul este iertat de regele David. Fiul risipitor este iertat de tatăl său.

Mult face o inimă curată și bună, o inimă plină de iubire, o inimă ce știe să ierte. Această inimă va duce pe calea mânuirii multime de suflete și se va mândru și ea însăși prin jertfa sa.

Fără iertare nu ne putem învredni de darurile lui Dumnezeu, din această cauză trebuie să fim cu luare-aminte la rugăciunea domnească Tatăl nostru care ne îndeamnă spre iertare, liniște și iubire prin cererile ei.

„Lăcomia strică omenia.“

Să ne imaginăm o natură bolnavă, o natură care a băut prea multă apă și a adunat prea multă lumină solară și a crescut haotic, a devenit o uriașă cascadă de ierburi, copaci și munți înlanțuiți spre înalțul văzduhului, sufocând în jurul ei orice altă formă de existență și apoi să privim spre un om robit de lăcomia pântecelui și patima alcoolului, un om respingător, un om ce trăiește într-o lume a lui, depresiv, singuratic, scârbit de propria ființă și să fugim mai apoi de toată desertăciunea acestei vieți, să fugim de lăcomie ca de foc.

Omul care se face rob pântecelui își sărăceaște sufletul, căci mâncarea și băutura fără măsură atrage după sine boli trupești și sufletești.

Cei care își fac idol din pântecine, îngrijindu-se în fiecare clipă de hrana și băutura acestuia se vor lipsi de împărăția lui Dumnezeu. Paradisul lor este unul stricăcios, mâncarea și băutura. Ei nu au valori înalte spirituale ci se mulțumesc cu cele supuse putreziciunii urât mirosoitoare.

Dante Alighieri în opera sa *Divina Comedie* îi așează pe cei ce care și-au pierdut timpul cu slujirea pântecelui direct în iad. El consideră că aceștia nu merită să mai primească o șansă de îspașire a greșelilor în Purgatoriu, fiindcă paradisul lor a fost unul stricăcios, mâncarea și băutura. Cei care au ales acest paradiș nu merită să cunoască Paradisul sufletelor, adevărata fericire. Ei au ales cele stricăcioase în defavoarea celor nestricăcioase.

Nu este de niciun folos să ne amăgim crezând că adevărata fericire este una gustativă. Aceasta se pierde cu fiecare înghițitură și ne transformă în ceea ce savurăm, într-o viitoare hrană pentru viermi.

Lăcomia după plăcerile stricăcioase au mărit și lăcomia iadului după suflete.

Nimic nu este folositor dacă depășește limitele proprii. Dacă soarele încalcăște prea mult pământul arde vegetația, în loc să o ajute în creșterea și dezvoltarea sa, seacă apele. Când ploaia cade fără măsură se produc inundații, alunecări de teren. Atunci când vântul uită că rolul său este de a răcori atmosfera și a ajuta la polenizarea plantelor distrugе tot în cale. Dacă încarcă un avion peste limită riști să se prăbușească. O corabie ce este supraîncărcată se scufundă. Prea multe vorbe rostite fără rost îți alungă prietenii. Tot așa e și

trupul omului ce se pierde în mâncare și băutură. Cu cât dai mai multă mâncare și băutură trupului, cu atât mai mult îți pierzi sufletul, iar trupul îl îmbolnăvești. Cele mai multe boli trupești provin din lăcomia pântecelui.

Lăcomia pentru băutura te face să îți pierzi stăpânirea de sine, să nu te mai recunoști în gândurile, gesturile, vorbele și faptele tale. Ea se strecoară ușor, asemenea unui șarpe, însă în momentul în care te mușcă tot veninul tăi se împrăștie prin corp și mori lent, întâi trupul, mai apoi spiritual. Trupul oamenilor robiți de acest viciu slăbește, se urâțește, nu mai are control. Echilibrul de care nu mai dă doavă trupul se răsfrângă mai apoi și asupra sufletului. O apă lină, o apă ce îți liniștește sufletul cu unduoasele ei valuri în momentul în care se umflă din cauza vitregiilor vremii nu își mai poate stăpâni valurile, nu mai are niciun control și își părăsește albia provocând stricăciuni. Tot așa și trupul omului, în momentul în care se lasă pradă alcoolului nu își mai poate stăpâni trupul și firea. Trupul devine neputincios iar firea omului se schimbă, poate deveni agresiv, poate lovi pe cei din jur ajungând până la crimă sau poate să devină vesel, să nu se mai controleze în gândire răindu-și prietenii prin slobozirea cuvintelor fără rost.

Există multe cauze ce împing pe om spre acest viciu, spre licoarea lui Bachus. Unii încep din curiozitate sau încercați de mândria ce îi îndeamnă să nu se lase mai prejos decât falșii lui prieteni. Am spus falși prieteni, căci un prieten adevarat nu te îndeamnă și pe tine la cădere chiar dacă el a căzut. Un prieten adevarat îți arată că de gravă este situația când nu mai ai stăpânire de sine și simți nevoia să te ascunzi sub masca alcoolului. Alții se refugiază în umbra licorii lui Bachus în urma unor dezamăgiri. Dezamăgirile pot însă să provină din diverse cauze. Unii sunt răniți de persoana iubită, alții nu găsesc înțelegere în propria familie, unii sunt trădați de cei pe care i-au considerat prieteni, alții își pierd locul de muncă sau nu găsesc un loc de muncă, unora li se întâmplă să le moară cei dragi și exemplele ar ptea continua. Toate aceste cauze aduc după sine depresia, iar adesea depresia e rezolvată după părerea multora prin băutură. Băutura însă nu rezolvă problemele, ea doar te face să plângi mai cu amar în suferința ta, apoi îți amortește cugetul să uiți temporar de tine, mai apoi te face din om-neom. Un alcoolic mereu se lovește de respingerea celor din jur. Nimeni nu se simte bine alături de un astfel de om. El provoacă silă în jur. Mai apoi își îmbolnăvește trupul și treptat își omoră sufletul.

Băutura consumată fără limite duce la pierderea rațiunii, a simțurilor, chiar și a celui mai corect om, aducând după sine numai fapte de rușine și nenorociri.

Omul trebuie să înțeleagă că mâncarea și băutura este necesară pentru ca trupul să se încarce energetic. Nimic supraîncărcat nu funcționează, se strică, explodează.

Iisus Hristos a binecuvântat mâncarea și băutura, acestea două fiind necesare trupului, pentru ca acesta să se întărească și să se încarce energetic, însă nu a pus-o niciodată mai presus de lucrurile spirituale, chiar dacă lipsa ei a dus la neputința trupului și avem ca doavă în acest sens pilda din pustie: „Și după ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a flămânzit. Și apropiindu-se, ispitorul a zis către El: De ești Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca

pietrele acestea să se facă pâini. Iar El, răspunzând a zis: Scris este: Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care ieșe din gura lui Dumnezeu.“ (Mat. 4, 2-4)

Nu doar lăcomia pântecelui încearcă pe om, ci și argintul, capra vecinului.

Omul trebuie să se ferească de lăcomie, căci lăcomia îl dezumanizează după cum spune și proverbul popular „Lăcomia strică omenia.“

Gustul amar al minciunii

Minciuna este denaturarea adevărului și distrugerea încrederii, lipsa iubirii și pierderea prieteniei, căci „Cine a mintit o dată și-a mâncat credința toată.“ spune un proverb popular.

Cel care minte, care înșală pe cei din jurul său, stăpânește o artă a cuvântului pe care o colorează după bunul său plac. Astfel se poate vorbi de minciuna spusă de plăcere și înșățită în diferite povestioare, snoave, cu rol de a stârni umorul, în diferite opere literare care narează sau descriu situații, însă această minciună e de fapt ficțiune și nu este considerată ucigătoare de suflet sau pricinautoare de râu. Totuși la fel de bine se poate vorbi despre minciuna ce stăpânește arta îmbinării cuvintelor dar se naște din falsitatea sufletului și este pricinautoare de râu. Minciuna pricinautoare de râu se naște din inima dornică să înșale pe aproapele, din inima falsă, din inima în care nu există iubire, căci doar lipsa iubirii naște falsitatea, înșelăciunea și pricinaște moartea sufletului. Să luăm ca exemplu minciuna prin care au fost înșelați protopărinții noștri Adam și Eva: „Atunci șarpele a zis către femeie: Nu veți muri!“ (Facere 2, 4) și să observăm că printre-o înșelăciune omul a fost nevoit ca să cunoască moartea putând a-și pierde și sufletul dacă nu ar fi existat marea milă și iubire a Lui Dumnezeu.

Din pruncie omul este ispitit a cădea în brațele minciunii. Copil fiind înțelege că-și poate manipula părintii, tovarășii de joacă, apelând la falsificarea adevărului. Părintii în loc să eliminate viciul minciunii din viața Tânărului vlăstar, se folosesc ei înșiși de acest vicu spre a controla copilul și în loc să-i explice ceea ce este corect, îl abat de la râu mintindu-l cu tot felul de povești că îl fură de pildă diferite personaje de basm dacă nu e cuminte și astfel de exemple sunt nenumărate. Ba mai mult unii părinți încurajează copilul să dobândească un comportament înșelător crezând că în acest fel copilul se va descurca mai bine în viață, fiindcă lumea din jur se ghidează după principii ce nu sunt prea ortodoxe și speră că astfel copilul lor nu se va lăsa călcăt în picioare de nimeni, va dobândi orice își dorește, prin îndrăzneală, insistență, falsitate și nu prin corectitudine, muncă și adevăr. Personalitatea unui copil astfel educat este artificială, adică falsă și totul pornește de la greșeala părinților. Acest tip de minciună este acela de a înșela spre folosul tău.

Despre minciună se poate vorbi ca și despre ceva obijnuit la anumiți indivizi. Ei strecoară printre adevăr, cuvinte false pentru a da colorit unor lucruri, fapt foarte periculos, căci de la acest tip de minciuni pot ajunge să-ți pierzi sufletul, iar până la a-ți pierde sufletul dacă nu ai memorie bună poți să fii descoperit ca un mare mincinos prin povestirea aceluiasi eveniment în alt mod, căci spune un proverb românesc: „Minciuna are picioare scurte.“

Minciuna se mai naște și din dorința unor oameni de a nu jigni, din prea mult bun simț s-ar putea spune. Niciodată minciună nu e folositore.

Uneori minciuna apare cu intenție, din dorința de a scăpa cu fața curată, din neputința omului de a se depărta de orgolii și a recunoaște că a gresit.

Opera literară „Pinocchio“ a lui Carlo Collodi prezintă povestea unei păpuși de lemn metamorfozată într-un băiat, al cărui nas crește mai lung, cu fiecare minciună ce o rostește. Această poveste este o pildă de corectitudine și de pledoarie pentru adevăr, căci orice minciună lasă urme, dacă în poveste urma lăsată de minciună este un nas ce tot crește, în realitate minciuna pornește de la o grimază a feței până la un suflet zdrobit.

Prin minciună distrugi tot ceea ce este mai sfânt, este ca și cum ai distrugе cea mai frumoasă operă de artă, adevărata viață.

Să învățăm să fim responsabili!

Responsabilitatea își ia ființa din iubirea față de cei dragi, față de semeni, față de talantul primit de la Dumnezeu. Cei responsabili sunt aceia care pun suflet în tot ceea ce fac, sunt corecți, iubesc adevărul și îl respectă cuvântul dat. Ei lasă urme adânci peste tot prin bunătatea și dăruirea lor. Ei sunt aceia care zilnic caută în lulut ființei lor și se amestecă cu ei însiși până se regăsecă mai puternici, până găsesc alte și alte oportunități în a ajuta, în a-și face datoria.

Primul pas spre responsabilitate ar trebui să-l învățăm de la grijă ce ne-o poartă Bunul Dumnezeu. Dumnezeu a creat lumea nevăzută și lumea văzută. El a creat totul cu responsabilitate, a creat totul bine. „Să a privit Dumnezeu toate câte a făcut și iată erau foarte bune.“ (Facere 1, 31) Pe urmă a purtat de grijă creației cu toată responsabilitatea și dragostea.

Al doilea pas spre responsabilitate ar trebui să-l învățăm în familia noastră. Părinții au responsabilitatea de a-și crește și educa copiii ce i-au dobândit cu binecuvântarea lui Dumnezeu. Copiii la rândul lor trebuie să asculte de părinți, fiindcă nu există părinte care să nu dorească binele copilului său. „Sau cine este omul acela între voi care, de va cere fiul său pâine, oare el îi va da piatră. Sau de va cere pește, oare el îi va da șarpe.“ (Matei 7, 9-10)

Responsabilitatea față de aproapele constă în a-i acorda respectul cuvenit, a-l ajuta la nevoie, a-i fi mereu aproape încurajându-l cu liniștea și iubirea din sufletul tău.

Față de talantul primit de la Bunul Dumnezeu trebuie să nu uităm să fim responsabili, așa că fiecare la locul de muncă și nu doar acolo, în toată fapta ce o săvârșește trebuie să fie cu mare atenție, să pună suflet în tot ca totul să fie bine făcut.

La o oră de dirigenie, cu aproximativ douăzeci de ani în urmă, pe când activam și ca profesor de educație moral-religioasă, am cerut elevilor să deseneze pe o coală de hârtie un simbol care să-i reprezinte. După ce fiecare a desenat ce a simțit am interpretat cu fiecare în parte obiectul ales de ei ca reprezentare a propriei lor ființe. O elevă a desenat un flutur și am întrebat-o de ce a ales să deseneze tocmai un flutur și nu a știut să-mi răspundă, dar în momentul în care am început să comunic cu ea despre ființa fluturelui a recunoscut că o reprezintă, fluturele e fragil, sensibil, frumos, alege lucrurile înțelepte ale

vieții, polenul din flori. Alt elev a desenat un porumbel, dar nici acesta ca de altfel toți elevii nu știau de ce a ales acel simbol și nu altul, fapt pentru care am comunicat cu fiecare în parte despre însemnatatea celor reprezentate de ei. Elevul ce a desenat un porumbel era un elev blând și a înțeles că blândețea porumbelui aducător de pace și liniște îl reprezintă. Un elev a desenat niște munți, reprezentând statornicia în tot ceea ce face. Un altul a desenat o albină, simbol a înțelepciunii și hărniciei. Un altul a desenat o căsuță și niște oameni strânși în jurul focului, reprezentând importanța familiei pentru el. Altul a desenat niște flori cu capul plecat și niște copaci cu crengile vitregite de frunze și roade, ajungând la concluzia că este instabil emoțional, trist și nu știe ce își dorește de la viață. O fetiță a desenat o pisică recunoscând că adesea e lingușitoare. Un băiețel a desenat o pensulă, niște culori și un chip de om alcătuit din diferite obiecte, ochii stele, părul o carte, nasul o frunză, gura, o felie de pepene, bărbia în loc de gropită avea o inimă mare, deschisă, și am concluzionat împreună cu el că este un îndrăgostit de creație și idealul lui în viață este să devină un pictor ce dorește să redea simbolic toate miracolele acestei vieți, toată profunzimea fiecărei clipe. Fiecare elev din clasă a desenat ceva diferit, niciun simbol nu a mai fost regăsit în lucrarea altuia. Acest lucru a scos în evidență că fiecare elev are o personalitate diferită. Problema este că noi, adulții, profesori, părinți, trebuie să stim a ne apropia de sufletul fiecărui elev, a-i descoperi eul, a-l îndruma să și-l descopere și mai apoi să fie responsabil în tot ceea ce face.

Personalitatea fiecărui se conturează încă din pruncie și tot de atunci învățăm să fim responsabili față de tot ceea ce intenționăm.

Până și natura are responsabilitatea ei față de comuniunea ei cu omul, animalele, păsările, insectele etc. „Apoi a zis Dumnezeu: Să dea pământul din sine verdeață: iarba, cu sămânță într-însa, după felul și asemănarea ei, și pomi roditori, care să dea rod cu sămânță în sine, după fel, pe pământ! Si aşa a fost.“ (Facere 1, 11) Din rodul pământului se hrănește toată făptura.

Tot ceea ce scăteiază în jurul nostru își cunoaște misiunea.

Elementele玄mic, soarele nu uită să răsără și să încâlzească pământul, luna și stelele nu se dau înapoi de la a îmbrăca noaptea în lumină, norii nu uită să își scurgă lacrimile spre rădăcina pământului, elementele terestre, pământul nu întârzie să-și dea rodul lui, fiecare rod fiind hrana sau medicament. Natura își țese energia via responsabilă față de tot ceea ce s-a plămădit din ființa ei.

Trandafirul nu uită să-și țese spinii pentru a se putea proteja, vântul nu întârzie să ajute împreună cu insectele la polenizarea plantelor, pasărea nu întârzie să-și întărească aripile prin sportul zborului pentru a putea migra în locuri prielnice supraviețuirii, mugurii nu întârzie în a înfrunzi, înflori și a aduce rod, iarba nu uită să îmbrace pământul, să oxigeneze atmosfera și să hrănească animalele.

Și miciile vietăți sunt responsabile în toată munca lor și am putea privi spre exemplu la albină cu câtă șicsuină își organizează familia, culege nectarul din universul florilor, bun arhitect clădește fagurii, crește puietul, menține curățenia și sănătatea stupului, își apără familia de dușmani.

Animalele nu uită să își hrănească și să își crească puii, îndrumându-i să se

ferească de pericolele ce le-ar putea pândi. Animalele sălbaticice își învață puii să supraviețuască și să devină puternice.

Omul trebuie să privească cu atenție în jur la tot ceea ce îl înconjoară și să învețe să fie responsabil în toate, să fructifice fiecare clipă a vieții lui.

Corectitudinea

De când există omul pe pământ acesta s-a călăuzit după diferite legi. Aceste legi au fost întocmite pentru ca binele să fie călăuzitor. Abaterile de la legile bune au fost pedepsite. Odată cu evoluția speciei umane însă, unii oameni dornici de a stăpâni cât mai mult, de a conduce, au făcut legi în favoarea lor sau au călcat legi fără ca să fie pedepsiți. Dacă totul ar fi corect omul ar putea să trăiască fericit pe acest pământ și din această cauză corectitudinea poate să fie asociată cu iubirea și foarte important respectul față de oameni.

Prin Moise omul a primit prima lege, cele zece porunci, pentru a ști ceea ce este bine și rău, spre a se feri de rău și a face binele. În Noul Testament legea cea veche se împlinește prin porunca iubirii. Porunca iubirii este legea cea mai complexă, deoarece dragostea nu greșește niciodată, fiindcă ea nu poate săvârși răul față de cei dragi, căci a face rău cuiva drag e mai grav decât a-și face rău sie însuși.

Întreaga Sfântă Scriptură este un exemplu de corectitudine. Voi aminti doar câteva din promisiunile Bunului Dumnezeu ce mereu au fost respectate. Avraam și Sara s-au învrednicit a avea un copil, pe Isac. Poporul evreu a ajuns în pământul făgăduinței călăuziți de Moise, robul lui Dumnezeu. Samson a primit putere după cum i s-a promis încă din pântecele mamei. Din seminția lui Iuda, din familia lui David s-a născut Mântuitorul, prin Fecioara Maria.

Să reflectăm și asupra cărții Facerea. Bunul Dumnezeu îl sfătuiește pe om să nu mânânce din roadele pomului cunoștinței binelui și răului, căci va muri negreșit, însă omul ca un copil neascultător ce crede că jucăria interzisă e mai spectaculoasă decât cea din mânuștele lui, însă jucăria îi poate aduce suferință, nu-l ascultă pe Dumnezeu și gustă din fructul oprit, și dacă pentru jucăria ce-l poate răni părinții pământești îl pedepsește pentru a nu mai greși ca să-i fie bine în viață, tot astfel și Părintele ceresc și-a respectat cuvântul și a lăsat pe om să fie pedepsit cu trecerea lui prin moarte pentru a înțelege ce este bine, căci răul distrugе veșnicia și odată cu ea tot ceea ce e viu. Părinții ce muștră copilul ce a greșit o fac cu dragoste, pentru a-l îndrepta, la niciun caz din cruzime, iar Bunul Dumnezeu a făcut și face la fel cu noi, copiii Lui. Toată pedeapsa însă este cu măsură și pentru îndreptare întru bine, căci „După cel întelept, corectitudinea este o urmare a iubirii, care constă în a pedepsi în mod temperat pe altul cu faptele, cu cuvintele, după cum se cuvine. Acela care nu are măsură în a pedepsi pe cineva, se îndreptea că cu ușurință de virtutea corectitudinii și cade în vițiuł cruzimii.” (Pr. Prof. Dr. Ene Braniște și Ecaterina Braniște, Dictionar Enciclopedic de Cunoștințe Religioase, Editura Diecezana, Caransebeș, 2001, pag. 65.)

Despre corectitudine se vorbește în toate domeniile de activitate. De exemplu un DEX oferă siguranță corectitudinii fiecărui cuvânt. Dacă operația efectuară unor analize medicale e greșită, poți afecta sănătatea unei ființe umane. Când

judecătorul este nedrept, cel care săvârșește răul nu este pedepsit, dar mai mult, cel nevinovat plătește greșeala altuia.

Până și universul din jurul nostru ne îndeamnă să fim corecți în toate, căci ce să ar întâmpla dacă pământul nu și-ar mai da rodul său, soarele s-ar plăcisi să mai lumineze și să încălzească, apa ar seca... totul s-ar desfășura haotic? Cu siguranță binele ar pieri, iar răul prin rău se va autodistruge și odată cu el veșnicia.

Să ne respectăm prin urmare cuvântul dat, să fim corecți în toate după cum ne-ar place să fie și alții corecți față de noi.

Nu prin furt și minciună vom obține roade, acelea vor pieri. Am putea lua de exemplu un elev ce copiază la un test. Obține o notă mare, însă cunoștințele lui nu se vor îmbogății și în viitor se va lovi de neputințe. Cel ce a învățat și a obținut corect o notă mare se va folosi în viață de toată știința.

Corectitudinea este sufletul veșniciei, căci doar ceea ce e drept va dăinui.

Prea târziu

Cum trece furtuna și lasă loc soarelui aşa trece și viața omului.

Omul poartă pe umerii lui povara ploii. De câte ori caută răsăritul soarelui pe cerul vieții sale, ploi reci se abat asupra lui zădărnicindu-i mersul. Când crede că a ajuns la limita se împiedică de un alt bolovan. O altă problemă îi apare în cale. Nu răsare bine soarele că iar se încalcște în noapte.

Viața omului e ca un tunel. Omul aleargă spre lumină și când să părăsească tunelul s-a terminat timpul lui pe acest pământ.

Cu siguranță fiecare a avut ocazia să traverseze un tunel. Dacă treci dincolo de impactul emoțional al întâlnirii cu acest corridor enigmatic ce are finalitatea în lumină te trezești într-o lume mărginită. Pereții apăsători ce te îngădăesc de jur-imprejur îți diminuează libertatea. Dar dacă tunelul își găsește finalitatea într-o lespede de stâncă și interzice luminii să-ți redea libertatea? Si dacă nu te mai poți nici întoarce din drum, fie că te-ai rătăcit între pereții lui reci și apăsători, fie că la capătul celălalt se află cel ce te alungă spre întunereric furându-ți libertatea? Indiferent de situație simți că totul s-a sfârșit, că furtuna nu va mai fi învinsă de raza soarelui ce stă ascunsă la capătul norilor, că tunelul nu își mai găsește calea evadării spre lumină.

Omul aleargă spre lumină, fuge de furtună, de întunerericul tunelului. Trist se frământă dizolvat între ploaia vieții lui ce-i măcină ființa și ploaia ce-i biciuia trupul rătăcit pe cărările vieții.

Când goana lui după lumină pare să observe aureola este târziu, foarte târziu. Aroma ierbii ce-i zâmbea cândva în asternuturile văratice nu își mai deschide sufletul spre clipele fericite pierdute demult. S-a pierdut cel de odinioară odată cu toată truda lui. Nicio rază de soare nu mai pătrunde ființa lui inundată de ploi reci ca dintr-o altă lume. Obosit de toate, de truda unei vieți jetfită pe altarul muncii, de nopțile în care gândurile i se ciogneau haotice adoarme pentru totdeauna.

Când omul crede că a descoperit mereu răsăritul fără ploii e prea târziu.

Ana-Cristina POPESCU

Despre „Momente“, autor Andrada Brîndușa Keszeg

Prefață

Pentru mine este o mare bucurie să prefațez cartea unuia dintre elevii mei. Pe Andrada am cunoscut-o anul trecut, când a început clasa a V-a și pot spune că s-a făcut remarcată de la prima oră de limba și literatura română, prin răspunsurile corecte la evaluarea cunoștințelor din clasele I-IV.

Andrada este un copil frumos, talentat și muncitor, un copil modest și cu suflet mare. De fiecare dată Andrada și-a ajutat colegii la nevoie, iar când obținea premii care să-i răsplătească munca și talentul era modestă. Anul trecut Andrada a obținut „Premiul II“ pentru interpretare la *Festivalul de Teatru pentru copii „Din Viețile Sfinților“* organizat de Episcopia Caransebeș. Premiul a bucurat-o foarte mult, însă, când trupa de teatru din care făcea parte, a fost clasată pe „Locul IV“, obținând mențiune, s-a gândit la colegii ei spunându-mi „Cred că vor fi foarte dezamăgiți colegii mei.“ Nu s-a mai gândit la ea, ci la ei. Atât de mare are sufletul această copilă, încât reușește să-i înțeleagă pe toți cei din jurul ei, să închidă ochii când unii greșesc pentru a-i putea ajuta la nevoie cu inima deschisă. Pot spune că nu am mai întâlnit până acum un om atât de sincer, atât de dezinteresat în acțiunile lui, atât de modest precum Andrada. Și Andrada nu este decât un copil, un copil cu atâtă înțelegere pentru toate, încât oricine o cunoaște nu poate spune decât că este un mare om. Da, este un un om frumos, atât fizic, cât și moral.

Cartea este pentru Andrada cel mai de preț lucru. Citește foarte mult. A înțeles că doar citind vei reuși să vorbești și să scrii corect, să-ți îmbogățești cunoștințele și la rândul tău să-ți faci un frate de nădejde, un prieten bun din carte, punând momente din viața ta pe file de hârtie, momente care să fie de folos celor ce vin după tine.

În rândurile volumului „Momente“, Andrada a prezentat clipe din viața ei. În „Rândunelele“ a surprins viața unei familii de păsări care și-a construit cuibul în grajdul locuinței într-o primăvară, pe urmă nu uitau să revină în același loc. Îngrijorarea că rândunelele au pătit ceva rău și-a făcut loc în sufletul naratoarei când rândunelele au întârziat să își mai facă simțită prezența.

Mama, imaginea copilăriei fiecărui, este frumos descrisă de copilul ce promite încă de pe acum a deveni un mare scriitor.

În „Satul meu“ și „Țara mea“, micuța scriitoare a arătat frumusețea locului

căruiu îi aparține, a staului natal și a țării sale, importanța respectării obiceiurilor și tradițiilor strămoșești.

Îndrăgostită de natură, Andrada a surprins transformările acesteia în diferite anotimpuri, în poezii și proză scurtă.

Mai presus de toate, scriitoarea este și o bună creștină ce merge la Sfintele Slujbe și adesea participă activ prin cântare bisericicească, dovada faptului că în proza scurtă „Milostenia“ arată importanța rugăciunii, a credinței și a milosteniei prin imaginea unei femei ce iubea biserică. și în „Crăciunul, o sărbătoare a bucuriei, ieri, astăzi și mâine.“ își arată dorința ca într-o lume a schimbării, Crăciunul, Nașterea Domnului să nu se depărteze de la înțelesul creștin.

Sunt convinsă că cititorii volumului „Momente“ vor lectura cu plăcere atât poeziile, cât și prozele scurte ale Andradei și vor înțelege și ei că micuța scriitoare va avea un viitor frumos în lumea artei cuvântului.

Ion TURNEA

Despre „Din dragoste față de locul natal“, autor Ilie Buru

Din dor de glia străbună

Satul românesc este asemenea omului, crește, se dezvoltă, înflorește, dar îmbătrânește atunci când oamenii locului părăsesc glia străbună. Adesea despre satele românești mai vorbesc doar monografiile sau urmele lăsate de fiili locului, urme arse de soare și lovite de furtuni.

A scrie o monografie înseamnă a da glas unui loc încărcat de istorie și tradiții, a reînvia ceva adormit, a anima fiecare ungher de unde mai poti culege un zâmbet.

Este de admirat strădania autorilor de monografii. Ei adună informații despre o zonă, îi descoperă tradițiile, obiceiurile, îi observă chipul blajin încununat de munți, dealuri sau câmpii, oferă generațiilor următoare comoari ale strămoșilor.

Un om ce a scris o monografie îl consider un om mare, un om mare că a prețuit și prețuiește voalorile neamului nostru românesc. Un astfel de om este și medicul Ilie Buru.

Originar din localitatea Ciuta, județul Caraș Severin, stabilit actualmente în localitatea Caransebeș unde profesează ca medic la Spitalul Municipal

Cronică / Apariții editoriale

În bătaia penitei

Caransebeș, Ilie Buru nu-și uită rădăcinile. Din dragoste față de locul natal a scris o monografie a localității Ciuta, un sat ce aparține teritorial de comuna Obreja, monografie aflată în curs de apariție editorială.

În paginile monografiei întâlnim informații despre așezarea geografică a localității, istoricul ei, despre Căminul Cultural, Casa Grănicerească, locuitorii zonei, porecle ale familiilor ce au locuit și care încă mai locuiesc în sat, porecle ce-i defineau ca neam, extrase din registrele primăriei, registrele matricole ale școlii, acte și documente, fotografii cu oamenii zonei în portul tradițional, casele din localitate.

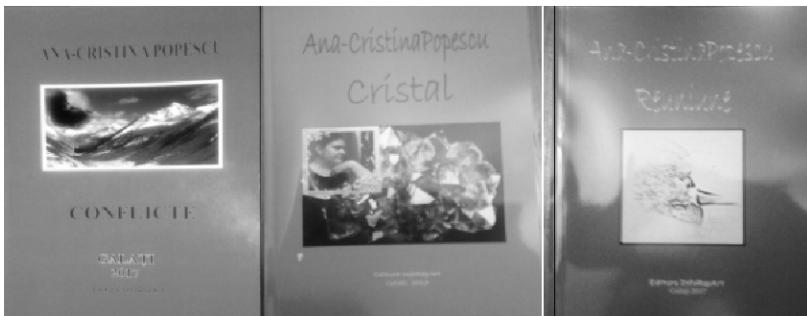
Învățământul prin școală din localitate ocupă un loc important în paginile monografiei. Datorită școlii mulți fii ai satului printre care și autorul monografiei și-au înălțat aripile și au ajuns departe, au ajuns la rândul lor povătitori, făuritori de destine.

Un loc la fel de important în monografia localității Ciuta îl ocupă biserică. Aș putea spune că spiritualitatea și cultura și-au dat mâna și merg împreună pe același drum. Sunt oferite în lucrarea monografică date despre istoria bisericii din Ciuta despre care se pomenește prima dată în 1749, cu câțiva ani înaintea primului document ce vorbește despre un învățământ organizat în localitate, 1776, imagini cu biserică, informații despre preoții ce au slujit în localitate și rolul lor de îndrumători a omului spre valori morale și spirituale.

Ocupările oamenilor de la sat sunt și ele menționate. Oamenii locului s-au ocupat cu creșterea animalelor, cultivarea pământului, pomicultură, viticultură, apicultură, dar și vânătoare, datorită săraciei pădurilor din această zonă.

La finalul lucrării apare un glosar în care autorul a adunat cuvintele regionale ale localității Ciuta din Banatul Montan.

Titlul lucrării monografice este „Cartea satului meu“, dovedă că dr. Ilie Buru este un fiu adevărat al satului care nu și-a uitat rădăcinile și le face cunoscute și altora.

Trezirea omului cosmic

Alensis de Nobilis, Bețiile cosmice, Editura Absolut, București, 2016

Poezia este haina de lumină a poetului, dar și clipa de sărbătoare a cititorului; poți primi împărtășania cuvântului doar dacă pășești cu dragoste și smerenie în templul poeziei. Poetul, ca purtător al nimbului aşezat pe frunte de mâna divinității, deschide pentru cititor portalul spre o altă dimensiune, spre taina de dincolo de poartă, dar pentru a străbate cerul de la un capăt la altul, el aprinde mai întâi pentru sine rugul și abia apoi poate afirma: „Voi șterge praful de pe cerul lumii, / Să te trezești descoacerind minuni, / Altfel în tine ceru-ar adormi / Atingeri de mătăsuri pe simuni...” (De ce m-ai iubi).

Alensis De Nobilis, un poet autentic de o valoare incontestabilă, știe ce înseamnă arderea pe rug. În cărțile sale: Suferința stelelor (1998), Axis mundi (2009), Agonia ființei (2009), Perfuzii cu lacrimi (2012) și, acum, în Bețiile cosmice, carte apărută în anul 2016 la Editura Absolut din București, a construit altar poeziei. El întregește cu lumina sa „corola de minuni a lumii”, așa cum afirma Lucian Blaga: „eu cu lumina mea sporesc a lumii taină - / și-ntocmai cum cu razele ei albe luna / nu micșorează, ci tremurătoare / mărește și mai tare taina noptii, / așa îmbogățesc și eu întunecata zare...” (Eu nu strivesc corola de minuni a lumii).

Pentru poet, acum și aici, este atunci și acolo. Alensis De Nobilis pentru a transcede timpul, pentru a depăși granițele terestre și pentru a se reîntâlni, într-o altă dimensiune cu sufletul pereche evadează din rol: „Înlănțuiți pe-o plajă din Maldive, / Tu-mi ceri iluzii, eu îți dau nirvane; / Se sparg în tine galaxii fictive, / Se urcă-n mine șerpii pe icoane.” (Evadare din rol). Ultimul vers: „Se urcă-n mine șerpii pe icoane” sugerează trezirea energiei divine, energie care conține informațiile cunoașterii absolute, ale vieții eterne. Șarpele vieții este trezit în momentul în care iubirea îl sfîntește pe om: „Îmbrățișează-mă o dată și-nc-o dată, / Să-mi amintesc motivul: sunt Ales!” Cum altfel, dacă nu prin iubire și dăruire, am putea să dobândim cealaltă aripă a îngerului? Mama prin dragostea ei, prin ceea ce reprezintă ea, ne dăruiește la naștere o aripă de înger, dar aripa care desăvârșește zborul o primim doar prin iubirea deplină, prin îngemânarea sufletelor.

În edificiul singurătății sale, poetul, cu precizia unui chirurg, cu fulgerul privirii despică zarea lăsând să curgă cuvintele ca o ploaie de stele, redând în imagini inedite mirajul lumii cosmice. Odată pătruns în labirintul versului cititorul este cuprins de vrajă, ca un pelerin, care nu cunoște destinația, el se lasă ghidat și, furat de frumusețe, călătoarește pe cărările nebănuite ale poeziei, acolo unde timpul și spațiul devin inexistente. Din lada cu zestre a Universului, temele poeziei sunt minuțios alese, niciun cuvânt nu este lăsat la voia

întâmplării, fiecare vers poate fi considerat un verset, o poezie în sine. Toată cartea este o condensare de idei și trăiri. Uimit de frumusețe, când culorile luminii îi par aripi de îngeri, în murmur de harpe celeste, poetul rămâne pe loc, lăsând gândul, ca un bumerang, să străbată spirala timpului. „În univers lumina e puțină, / Se pierd mereu în beznă visătorii;” (Lumina), primirea luminii este o taină, ea coboară atunci, când rostirea înfioră, ca în noaptea de înviere la Ierusalim, să lumineze calea celui pregătit să devină însăși lumină.

Prin măiestria condeiul, prin puritatea trăirii, Alensis De Nobilis transformă metaforele și personificările în adevărate diamante. Femeia este întruchiparea divinului „Sufletul tău e o mireasmă pură, / Azur sorbit din ochi de înger-mire”, iar iubirea este o sfântire, o contopire a sufletelor în duh și în Dumnezeu: „În rugăciuni spre umbra ta ce zboară / Din univers în univers, frapant; / Coboară-n mine, îngere, coboară / Și-mbrătișați să ne-aruncăm în neant!” (Femeia-înger). Este redat zborul spre absolut, zborul păsării Măiestre - darul suprem al omului.

Reîntoarcerea spre cel care ai fost, primirea sufletului și primirea darului este subliniată de poet ca o tresărire a ceasului în karme indecise, sugerând o căutare a ta în afara ta; metastaza care urcă din hârtie, între sinapse mucegai de vise, ne transformă în amnezici și ne ține prizonieri în încisorile din noi, aşteptând ziua în care „Ne vom muta în vise cu chirie / Să fim părinți copiilor din flori.” (De-am evada). Trăind efemerul, poetul intră în contradicție cu sine, dar, fiind conștient de crucea înaltă pe care o poartă în inimă, pas cu pas, împletește durerea cu iubirea și construiește coloana infinită a cuvântului. Întors spre tine, ca oglinda întoarsă cu lucrurile în sine, când rugăciunea luminează cerul inimii, când sunetele se transformă în culori și lumina boreală se transformă în lumina primordială „... te-ntâlnești cu cerul în retină, / Te-mbrătișezi cu umbra ta tăcut; / Din vârful crucii, falnic, în lumină, / Păsești în stele, decojit de lut. //... //Dar când începi a nu-ți mai apartine, / De frica hulei, te întorci, căință... / Tu cel ce cauți, ai găsit în tine, / De frica beznei, prima locuință!” (Prima locuință); orice cuvânt adăugat în plus, ar tulbura frumusețea acestor versuri. Las cititorul să trăiască emoția și înălțarea lor. Dacă ajungi să privești în ochii unui poet ai să vezi cerul oglindit în ei, dacă poți să citești în inima unui poet ai să simți mirarea, bucuria, nedumerirea și iubirea unui copil, dar dacă îți este îngăduit să pătrunzi dincolo de perdeaua de aburi ce urcă spre ceruri ai să înțelegi tainele cunoașterii sale.

Cuvântul este tezaurul moștenit de la înaintași, pe care avem datoria să îl lăsăm să înflorească în lumina metaforei și să îl dăm ca pe cel mai de preț dar urmașilor, tezaur pentru care poetul Alensis De Nobilis manifestă, vădit, o dragoste imensă. Poezia este cartea de vizită pe care o prezintă atât pământenilor cât și îngerilor și nu poate să rămână impasibil la ceea ce se întâmplă la ora actuală în lumea literară. În: Fariseu nerod, Mister O., Vultur de panoplie surprinde cruda realitatea.

Cum pustnicul simte rugăciunea, aşa simte poetul poezia. Formele și culorile, într-o lumină pală sau orbitoare se dizolvă în călimara inimii lui de unde

cuvintele, ca mugurii care plesnesc pe ramuri, ca iarba care străpunge primăvara pământul reavân, curg prin cerneala roșie a condeiului. Din neliniștea sufetului, din căutarea firescului, dincolo de firesc, din îmbrățișarea umbrelor și învăluirea lor în curcubeiele mariile întrebări își găsesc răspuns „Ființa-i un miracol, tu-i cauți o monadă, / Dar negăsind, amușini s-o furi dintr-un altar; / Secretul măntuirii nu-i haină de paradă, / Ci umăr de Sisif transfigurat Icar.” (Umbră). Dincolo de hotarele timpului unde păsești decojit de lut, cuprins de vrajă, devenind însăși vraja, întâlnești cuvântul din care ai fost creat, ca o curgere firească a sfârșitului spre început și a începutului spre sfârșit, totul se transformă într-un vid necreat din care se nasc alte cuvinte: cuvinte cu aripi de fluturi, cuvinte cu ochi de vulturi, cuvinte în formă de inimă, cuvinte cu murmur de izvoare, cuvinte cu rădăcini de stejar, cuvinte murmurate în cabale, cuvinte care prin modulația sufletului primesc și dăruiesc lumina. Toate formele, sunetele și culorile se contopesc în sufletul poetului care, prin măiestre, prin răbdare și muncă, ca un bijutier care cauță să-și desăvârșească opera, țese din metafore, aripi și fiori, muzica sufletului său, poezia. Cel care simte poezia, devine poezie. Fiecare respirație, fiecare supin, este o lumină și o umbră asezată de la un capăt la altul al rândului - un drum spre Everest, dar când Edenul închide porțile și ești nevoie să privești în jur, când simți dogoarea Saharei întrebările revin: „Cine de prin iarbă să-ți adune pașii, / Zeițăi pierdute? Sumerii? Incașii? / În oglindă-n care nu vrei să privești, / Cerul toarnă vise aburinde-n cești. / Te-nvelești în temeri ca într-un amin, / Din ofstat imagini nu se mai abțin, / Spre înalt se-naltă ochii tăi, umilii, / Mulțumind durerii că le-a pus sigiliu...” (Rătăcire), iar „De vezi chitanțe pe-nrudiri cu mărul / Si bon fiscal pe lupta cu pereții” durerea acestei lumi devine insuportabilă și, „Invoci suprem puterea altei legi, / Cerând azil în alte galaxii” (Scadență). Realitatea, de multe ori, poate întrece orice imaginea, durerea poate deveni atât de sfâșietoare că refuzi să mai visezi, refuzi să crezi, refuzi să fi, îți vrei Edenul înapoi, dar, știi că indiferent de câte ori vei ridica ochii spre cer, doar în tine poți să cauți și să găsești puteri nebănuite pentru a te înălța. Mihai Eminescu spunea: dacă vrei să tragi o brazdă dreaptă-n viață, anină-ți carul tău de-o stea. Prin poezia sa, poetul Alensis De Nobilis ne arată drumul spre propria stea.

„Îmbătrânește veșnicia-n Univers” și dependențele dor, sfîntii rămân fără paraclis și iubirea capătă dimensiune cosmică, unde, până și zeii pizmuiesc legătura ancestrală a celor două suflete: „Că absorbiți de-o sete ce ne doare, / Ne-nlânțuim cupid, sinucigaș, / Ca bolti să crape sparte-n fulgerare / Si îngerii să plângă pătimăș...” (Pizma zeilor). În poezia Îndrăgostită de mare, personificarea ocupă un loc de cinste. Dacă Manole invoca divinitatea să o împiedice pe Ana să devină izvor, poetul folosește ca mijloc de comunicare o tehnică străveche, vorbește cu femeia-înger, de la sine la sine, trimite gândul cu viteza luminii și-i transmite: „Aruncă-te-n mare și nu mai veni”, dar pentru cel care își urmează chemarea inimii nu există obstacol care să nu poată fi înlăturat, el se dăruiește pe sine pentru desăvârșirea creație: „Iar la final, măcar

am fi zidit / În poezie însăși idioma / Pe răzvrătiri de șarpe năpârlit, / Să moară zeii. Le-am fi luat fantoma!" (Fantoma)

Redau în întregime, un poem de o rară frumusețe, care, după părerea mea, va dobândi un binemeritat loc între cele mai frumoase poeme ale literaturii limbii române: „Tot încercăm a prinde-n zbor comete, / Să regăsim în lungul șir de fii, / În somn sau vis, această cruntă sete, / Ce arde-altare albe-n galaxii // Pe rugul pur ființei să îi cânte / Cu glas de îngerii care sfarmă munții, / Ca-nzăpezirii săurgă de pe frunte / Peste mirenii puri în noaptea nunții. // Dar nesfârșirii ne-ndreaptă-n plauri prora / Și ne-ncurcăm în neguri ca-n liane, / Ciudate semne, semănând cu Tora, / Ne aburesc profetic pe ocheane... // Iar dacă-n noi se întâlnesc pulsarii, / Ca versetele-n sacre melodii, / La suflete pătim în van avari, / Că luminări vom mai primi simbrii // Și-n ape sacre curgem ca-n oglinzi, / Să luăm cu umbra față-n față cina; / Pășind din tine, ca un arc te-ntinzi / Spre omul cosmic, umbra ta, lumina.” (Omul cosmic).

În volumul de versuri Bețiile玄omice, poetul Alensis De Nobilis urmează îndemnul sfântului Augustin: iubește și fă ce vrei! Chintesația care stă la baza tuturor lucrurilor este iubirea, doar prin iubire, prin ardere, omul dobândește aripile îngerilor și puterea de a zbura spre cer: „Să... îți dau foc... să te fac înger!” (Îți dau foc). Iubirea nu este prezentată ca o aşteptare, ca un vis, ci ca o împlinire, o înfăptuire, o comuniune, o împletire între sfânt și profan, între eros și credință: „Ca să plătesc în brațele-ți chirie, / Te-ăs săruta vulgar și odios” (Te-ăs vrea).

„Când umbra mâinii urcă înspre grindă / Și mărginirea zărilor susține” (Aș fi...), depășind granițele firescului, luând în stăpânire timpul, poetul contemplă, în liniștea Universului, miracolul și măreția creației. Să te întrebă ce nevoie are omul de poezie, este la fel cum te-ai întreba ce nevoie are de Dumnezeu. Prin poezie poetul căută lumina și devine lumină: „Străfulgerat de amintirea, nudă, / Acestui vis ce este o magie, / Peste poveste cade geana udă, / Cu mâna mea o rază, iată, scrie...” (Ascunși în vis).

Alensis De Nobilis este un deschizător de noi drumuri, prin ceea ce dăruiește literaturii, va rămâne un reper pentru generațiile viitoare. Volumul de versuri Bețiile玄omice pune în fața cititorului oglinda în care poetul a privit, prin ochii inimii lui, dincolo de timp și spațiu. Pentru a putea primi, prin muzicalitatea versurilor, botezul și cumelecătura cuvântului, cititorul este invitat să pășească în ceruri pe trepte-rază, să asculte muzica sferelor, să privească în oglinda întoarsă cu lucurile în sine și să se poată regăsi în visul cu flăcări și cu harpe. Când poezia coboară, ca o atingere de înger, în inima cititorului, sublimul nu va întârzia să apară.

O carte excepțională, o poezie metafizică prin excelență!

CRONICALITERARĂ - © ionel bota

Glosă a tuturor semnificațiilor, dragoste...

Lirica Irinei Lucia Mihalca sau despre un ritual germinativ al Poesiei

Privită acum, în perspectiva acestor ani care-au trecut până la noi, lirica Irinei Lucia Mihalca anunță încă de la aparițiile în volume colective, în presa literară, ori cu ecoul unor lauri binemeritați la concursuri literare, o poetă matură, un autor care se mișcă foarte original, aproape fără trac și cu dezvoltura unui consacrat al genului, între programe și stiluri, teme și modalități lirice, grupări și direcții.

“Cerul din inima mea” (Timișoara, Editura Eurostampa, 2017, 150 p., cu o copertă realizată de Laura Lucia Mihalca, fiica autoarei), volum apărut prin proiectul “Poezia - oglindă a sufletului” (concurs de volume de poezie), în cadrul Programului Pro Cultura/ Dudeștii Noi, 2017 este și el scris cu conștiința unei sărbători a cuvântului, cu un rafinament voluptuos și o voință irevocabilă de a exprima o notă novatoare a discursului.

Eul liric operează, cu o mobilitate surprinzătoare, mutații în consistența fluentei afective a emoțiilor, senzațiilor, sentimentului, marcând o alchimie a temperamentului care augmenteaază ardențele autenticității și o particularizează pe autoare între colegii de promoție.

Fiindcă, mai ales, nici chiar această explozie de simplitate evocând, dincolo de elanuri ale simțurilor, un cult al iubirii ca ingenuitate primordială, nealterată în dualitate, a ființei omului („Două aripi stinghere la intrare/ încearcă să se atingă,/ să simtă aerul primului și ultimului zbor,/ clipa trăită în nimbul eternității.”), nu scade din valoarea unei poezii care, în simfonia acestei febrilități afective, îscă un spectacol aproape cromatic (poeta noastră este și un pictor și un grafician deja remarcat de conștiință critică), un imagism mărturisind o perfectă suprindere ludică a temelor modernității. Ca mentalitate lirică evidentind sensuri optimiste acelaiași veșmânt liric/liricitat de puritate, vulnerată de dăruiri senzuale, de candori obstinând între lut și sideral, pământ și cer, himeră a veșniciei, poezia Irinei Lucia Mihalca reconvertește din metafora luminii, a înluminurii și a înluminării, un vizionarism de-retorizat care aduce cu o căutare a adolescenței eterne. Iar dacă am fi mai atenți la atmosfera acestei poezii, am putea depista un destin al ei, mobilitatea artistică a autoarei dezvăluind o structură poetică unitară, fără mari abateri de la confrontarea permanentă cu sinele propriu, cu germinația peisajului interior („Uită-te în jur,/ coboară în tine și privește, /în lumina strivită sub geană,/ dinăuntru în afară, tot ce-am parcurs,/ în cercul fiecărei clipe,/picătura de rouă dintre cer și pământ,/ viața noastră aşa cum a fost,/ singura noastră viață.”), angelic-paradisiacă. O stare de confesiune înflorată, panoramarea grației, fiindcă asta înseamnă reconvertirea sensibilității, trasează o fizionomie decantată în experiență a rezistenței la orice modă a zilei, la orice ispitori pretins resurrecționale în discursul liric contemporan. Și transformă întreg ceremonialul poemelor Irinei Lucia Mihalca într-un imn (cuvânt-lumină) al fericirii universale: „Pe drumul spre lumină mergi, mergi mereu,/înaintezi, chiar dacă, uneori,/ ești nevoie să te mai întorci, dar mergi,/continui să mergi prin emanăriile umbrelor,/ prin raza de lumină

izvorâtă din En sof,/ prin triada celoralte nouă raze,/ dincolo de metafora gândului,/dincolo de cerul cuvântului,/ dincolo de punctile literelor,/ dincolo de orice măsură a omului,/ în adânc, tot mai adânc,/ departe, tot mai departe,/ treci de vămile atâtore lumi,/ cu erorile, slăbiciunile,/ durerile și primejdiiile lor,/ treci prin fiecare cer/ izvorât unul dintr-altul,/ treci de vărtejul norilor/ în spirala creației,/ înaintezi prin visul din vis/ din focul nepieritor al adevărului/, în adânc, tot mai adânc,/ departe, tot mai departe,/ dincolo de trecut,/ dincolo de prezent,/ spre Eternitate,/ spre a te cufunda, din nou,/ în viața izvorului Luminii.// -La început a fost/doar cuvântul Lumină!" (Cuvântul Luminii, p. 116).

Nu avem un simbolism criptic, aici, dar o solemnizare patetică, un tipăt lăuntric sfâșie universul marilor trăiri, deplinul singurătății (ne naștem singuri, murim singuri) fiind înlocuit de foșnetul irealei lumini. Adesea, fantezia viziunii e temperată de imagismul profund al ideii și sporește misterul, exilează sufletul liric în structura aproape elegiacă a unui eu controlând cerebral până și voluptatea detașării de senzualul obsesiei incendiare. Iubirea, ideal, pare a fi, aici, un sediment, un vestigiu metaforic, rodul, efectul hypnotic al aglutinărilor „sufletului” incomparabilei grății. Exuberanța temperamentului e, tot aici, atitudine, nu construcție, iar alegoricul dezvoltă inclusiv jocuri ale tragicului într-o originală retorică a nostalgiei („Întotdeauna Ea ţi-a părut un copil rătăcit. Iluziile dor pentru că nu sunt eterne,/ altfel de ce s-ar teme?/ Poate se tem să se-ntrupeze în alt vis,/ de aceea gândurile se divid...”), sub genericul sentimentalismului-viziune, fără exaltarea erotică din lirica altor confrăți.

Poemul de dragoste (extract din mitul dragostei supreme, desigur) al Irinei Lucia Mihalca, pare o rugă continuă, un crez solarian în vreme ce versurile caută puterea noii rodiri. Dragostea e o formă de extaz mistic, de cloicot vital într-o configurare paradiziacă. Doar că eul auctorial exercează în șoapă „ademenirea” cuvintelor, sentimentelor, discursului ființei.

Claritatea multora dintre poeme este imbatabilă iar idealitatea liricii Irinei Lucia Mihalca devine un crez inconfundabil, perifraza a sensibilității. În replică a diafanizării imaginariului, explorarea ființei umane în profunzimea spiritului îndeplinește etapele unui ritual de venerare. Frenetică magie, înnobilare a spiritului prin cuvânt: „De scoți niște tablouri postate atâta timp,/ simți că peretele devine văguit, inert?/ Ne regăsim pe-nținderea aceluiasă câmp./ În nisipul clipesidrei, înțelegem, oare,/ clipa înșirată mult prea repede,/ că primăvara-i doar o zi,/că florile nu mai înfloresc,/ că păsările nu mai cântă, că oamenii/ nu mai zâmbesc și soarele nu mai răsare?// (...) Priviri, atingeri, șoapte, lungi umbre,/ o mâna întinsă, vis, dorință,/ parfumul memoriei, conturul formei,/ senzația prezenței, un zâmbet/ și-o lumină, balsam de gânduri,/ imagini revăzute cadru de cadru,/ o disperare și convingerea/că nu se va-ntoarce niciodată.” (Să treci, să simți și să acceptă, p. 65). M i s t e r u l erotic insinuează întoarcerea în etern, pare blazonul de viață, mascând o întreagă odisee a ființei între traumele memoriei pasive și descendențele terapiilor de-purificatoare.

Pasională prin vocație, poezia Irinei Lucia Mihalca percepse și intermediază neliniști metafizice și elanuri ale nesfârșitelor reverii,

supraviețuirea tonică prin inefabil, prin cuvânt și prin marile eliberări ale eului în metaforă.

Iată de ce încă un spectacol ideal, nu cel senzual-ludic, ar fi în poezia Irinei Lucia Mihalca suful mareic al unei sonorități distilată într-un fel de migrațiune a emoțiilor, ancorare a răzvrătirilor cerebrale în stilul letrist-elegiac al ciudatei de-mantelări a memoriei până rămânee numai dragostea, iubirea, sentimentul ingenuu, al temei (mitului) femeii fatale.

Seducțiile poemelor ating un tragicism al stărilor poetice, mimând, tautologic, deprivarea senzorială a ființei („Prin nodul de lacrimi curg simțurile noastre,/ continuăm să mergem în umbra/ penumbrei contopite/ din promisiunea fiecărui vis.”), cu un tonus al transmisiunilor emoționale care are declicul în ūvoiul afectiv al jubilațiilor juvenile însoțind această deja discutată voluptate metaforică. Uneori, „încifrarea” sensului, urmată de grafarea cu majusculă, au și ele cadențe de ritual, poartă și ele aură de ingenuitate.

Glosa tuturor semnificațiilor este, însă, dragostea.

Triumful realității senzoriale ține de voința opțiunilor definitive, aspectul particularizează, o dată în plus, acest univers liric. Comunicarea cu natura pură, însă, grefează îngemănări ale fascinației atitudinilor cu hieratismul experiențelor și al stării de entuziasm continuu: „Totul respiră, totul vibrează! / Respirația de unde vine, iubitule? / -Respirația înseamnă viață, / dacă există, există și viață! / - Unde ești? Aici, cu tine, a ta! / - Până în zori mor! Mă simți? / - Anormal de bine, un cuib de fluturi ești, / am păsit, am trecut bariera, / sunt dincolo de vis! / - Cu respirația te-ating, ne topim, / o plăcere unică, dură, greu de suportat, / cu măngâieri divine ne bucurăm sufletele. / O înclăștare, fără arsuri, / fără nimic, am electrizat clipa! // - Așa m-am trezit, pătrunși, contopiți / - o liniște și-o nebună plăcere -, / nicio mișcare, transfer de lumină! / Zidită în tine! Prin cântecul sufletului / mă reduci aici cu plăcerea de-acolo simțită. / Un strop de privire, un strop de etaz! / - Amestec de doi, nu te-ai desprins de mine. / În contopirea noastră ne sărutam, privindu-ne, și-nțelegeam durerea plăcerii. ” (Atingere a sufletului, p. 72)

Elanurile inocenței se mișcă, labile, în zona sărbătorilor sentimentului, proiecția stărilor lirice însoțește plonjarea (tot panoramare sentimentală) în conul unei clarități neoparnasiene.

Un intimism caligrafiat, regenerând când și când, prin virtuți de vrajă, încină spirlitului apolinic topica mentală a beatitudinii luminii. Ființa, la rându-i, revarsă lumină, „temperatura cuvintelor” explicând și etapele unui spectacol incandescent. Imagistică augmentând euforile ființei care scrie, poemul de dragoste al Irinei Lucia Mihalca nu mai trebuie fardat cu artificiul calpului.

Un lucru e cert: trebuie urgent abordate fără ezitări și cucerite înțelesurile poeziei pe care o scrie Irina Lucia Mihalca. Volumul “Cerul din inimă mea” asigură, deja, entuziasmul nostru de-acum; toate argumentele sunt în favoarea opiniei că ne aflăm în cazul unui autor matur, înzestrat cu mult talent, autentic ca un profesionist al condeiului în strategiile exprimării lirice.

Andrușa R. VĂTUIU

Florentin Smarandache a revenit cu un nou fotovideojurnal instantaneu "Viitorul a început în trecut", continuând cu o serie de flashuri narrative, după cum ne-a obișnuit deja, surprinzând în mod magistral esența experiențelor trăite pe alte meleaguri.

Setea de cunoaștere, puterea de pătrundere, capacitatea de sinteză și îndemânarea exprimării, fac din profesorul universitar Florentin Smarandache, un autor interesant, care reușește să-ți capteze atenția încă din primele pagini, iar pe măsura lecturării când începi să descoperi locuri, oameni și lucruri, surprinși și surprinse în dinamica lor reală, te acapareză cu totul.

Prezenta lucrare "Viitorul a început în trecut", scoasă la Editura Mingir din Suceava, ne surprinde încă din conținutul titlului, unde împărtimitul creator al paradoxismului ne așează ca pe talerele unui cântar cele două noțiuni opuse : viitor și trecut, iar matematicianul din domnia sa a considerat oportună introducerea și a unui sens, ca direcție vectorială care își are originea în trecut.

Cuprinsul lucrării este structurat pe două evenimente științifice mondiale și anume : "Conferința Internațională de Fiziune" din perioada 5-8 iulie 2016, găzduită la Heidelberg în Germania și "Congresul Mondial de Inteligență Computațională" (IEEE) din perioada 24-29 iulie 2016 de la Vancouver, Canada.

Având în vedere faptul că imediat după călătoria din Canada, au urmat 10 zile încărcate în România, într-un program de colaborare cu Academia Română, consider că apariția acestei cărți la sfârșitul lui august 2016, constituie un tur de forță, o performanță greu de atins pentru orice om al scrișului. Această infernală competiție cu propriile recorduri, îl menține pe Florentin Smarandache printre cei mai prolifici scriitori ai lumii. Această atitudine a sa se pliază foarte bine pe conținutul prefeței acestei cărți, "Să schimbăm lumea numai cu puterea gândului..." Ne spune autorul : "Este greu de ținut pasul cu explozia științifică. Te simți mic, depășit de o realitate (...fantastică !), neputincios, gata să abandonezi. Trebuie făcute eforturi desperate pentru a te informa și, apoi, a mări sau a contribui, măcar câte puțin, la minunile lumii."

Cele șase lucrări prezentate de Florentin Smarandache la cele două conferințe reprezentând aplicații ale Teoriei Dezert-Smarandache și, respectiv, aplicații ale mulțimii și logicii neutrosofice, pregătesc într-un fel, unele direcții de dezvoltare a inteligenței artificiale a viitorului. Autorul ne explică dezvoltarea "Internetului Lucrurilor, ca o generalizare a Internetului de Computere, adică nu doar ordinatoarele conectate între ele, ci și alte obiecte : vehiculele care transmit semnale electrice (on)ice unele către altele și orice

obiecte (frigidere comunicând între ele, camere video, telefoane, etc.) Autorul extinde butada "Viitorul începe azi" cu "Viitorul a început în trecut". Și ca orice paradoxist, jucându-mă cu vorbele, completez : viitorul zilei de ieri va deveni trecutul zilei de mâine !...

Aventura spre Europa a început la 01.07.2016 , când autorul ajunge la Albuquerque pentru a se îmbarca , pe Aeroportul Internațional Hartsfield-Jackson din Atlanta, spre Frankfurt.

Ajuns în Germania, își dă repede seama că nu cunoaște prea multe expresii în germană, dar asemănarea unora cu cele din lb. engleză îi sunt de un real folos.

Dormic de cunoaștere, se pierde prin mulțimea pestriță ce străbate străzile germane. Înregistrează cu lux de amânumite date istorice, geografice, etnografice, economice, religioase și sociale. Deplasarea cu trenul de la Frankfurt la Heidelberg, a constituit un prilej de documentare despre emigrarea contemporană și familia modernă.

Ajuns la Heidelberg, care arată ca o stațiune de munte, i-a atras atenția Universitatea de aici, fondată în 1386 de către prințul Alegător Rupprecht I. În 1703 , ea a fost reorganizată de către Marele Duce Karl Friedrich din Baden. Castelul din localitate este un obiectiv impresionant. Autorul menționează că :"O statuie cu bustul marelui poet german Johann Wolfgang von Goethe (1749 -1832), care a vizitat grădinile castelului între 1814-1815 și a scris aici unele dintre cele mai frumoase poezii".

Florentin Smarandache ne conduce și pe urmele lui Hegel, la propriu, dar și la figurat ."Din dialectica lui (bazată pe dinamica contradicțiilor și invers), am generat o neutrosofie, bazată pe "A", "anti-A" și "neut A"."Numeroase fotografii însotesc textul, care ne prezintă aspecte din toate sferele societății germane din Heidelberg.

Aflăm date despre Conferința Internațională de Fuziune ce a avut loc în Congresshaus din centrul Heidelberg-ului.

Român, naturalizat în Statele Unite, Florentin Smarandache, în calitatea sa de străin sosit în Germania, a făcut următoarea remarcă :"În Germania trăiești pentru a munci. În alte țări muncești pentru a trăi ".

Succesiunea de relatari de pe stradă sau din muzeu, se îmbină armonios cu relatările despre preocupările oamenilor de știință prezenti la conferință. Lucrarea prezentată "Un Sistem bazat pe Teoria DSmT pentru verificarea semnăturii olografice, indiferent de scriitor", împreună cu alții patru cercetători cunoscuți, este descrisă pe înțelesul tuturor.

În data de 09.07.2016 și-a luat rămas bun de la Germania , constatănd că i s-a terminat și carnetelul-jurnal. După trei escale : Frankfurt Detroit- Atlanta-Albuquerque, a ajuns din nou în State pentru a se pregăti pentru conferința din

Canada, unde va merge peste două săptămâni.

Florentin Smarandache nu scapă nici un moment fără să scrie, să observe și să-și consemneze experiențele. "Dacă nu scriu jurnalul când călătoresc, simt că am pierdut timpul degeaba !" Recunoaște că încearcă să învețe de la toți pe unde a fost ..."de la japonezi- munca multă, de la nemți-disciplina, de la francezi- partea artistică, de la italieni- să glumesc..."

În data de 22.07.2016, a început noua călătorie spre Canada, iar la 24 iulie, era prezent la IEEE World Congress on Computational Intelligence, Vancouver, Canada, care s-a ținut în Centrul Convențional, având trei părți : Rețele Neurale, Calcul Evoluționar și Sisteme Fuzzi (care au incluse și șase articole neutrosofice)". Aici a avut ocazia să se întâlnească cu foarte mulți profesori universitari de la facultăți celebre, cu cercetători cunoscuți printre care amintește și de profesorul român Mihail Popescu, de la Universitatea Missouri, Columbia, S.U.A., și profesoara Valentina Balaș de la Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad.

Florentin Smarandache, după ce ne informează despre preocupările științelor moderne și viitorul tehnologiei mondiale (algoritmi evoluționari, algoritmi genetici, procesarea datelor mari, sisteme autonome, ingerie inversă, etc.) ne scoate pe stradă și ne vorbește despre istoria, geografia, flora și fauna Canadei , cu exemplificări multiple și fotografii sugestive.

Citind cartea lui Florentin Smarandache, am descoperit în autor, nu numai omul de știință avid de cunoaștere și dornic să contribuie direct la dezvoltarea societății, dar și omul interesat în a pătrunde toate tainele mediului înconjurător. Experiența la catedră, se simte din dorința de a împărtăși celor din jur toate experiențele trăite, prin relatări simple, ușor de înțeles, fără a se pierde în megademonstrații supraspecializate.

Așa că, recomand cartea profesorului Florentin Smarandache, care poate fi citită de către oricare cititor interesat și dornic să cunoască nu numai lumea în care trăim, dar și o parte din aspirațiile oamenilor de știință, care aşa cum înceiești cartea , sunt interesați să schimbe lumea numai cu puterea gândului !

COLEGA MARINELA PANTIRU, ZIARISTĂ ȘI POETĂ ÎN GRAI, ESTE O VALOARE ARTISTICĂ A BANATULUI TIMIȘAN

Româncă din Timișoara, în floarea vîrstei a trudit ani buni la cotidianul “Renașterea bănățeană”, în prezent s-a retras între rafturile de cărți de la Universitatea “Tibiscus” din Timișoara, având un mediu spiritual pentru a prospera în activitatea profesională jurnalism, dar și în activitatea creativă poezia în grai, cu disponibilități potențiale și pentru poezia cultă.

Din Curriculum Vitae refinem:

A publicat nenumărate articole, poezii în grai, creații personale “pe lângă capodoperele celui mai valoros poet în grai bănățean de la Victor Vlad Delamarina încoace, Ceaica Marius Munteanu”, pe care le-a inclus, adeseori, în paginile de folclor, pagini coordonate de prof. Aurel Turcuș, cel care i-a fost adevarat mentor într-ale gazetăriei, a mai publicat și culegeri de folclor, în: “Renașterea bănățeană”, (cu preponderență în “Renașterea bănățeană”, fiind angajata acestui ziar vreme de 20 de ani), “Anotimpuri” (în paralel cu munca la “Renașterea bănățeană” a fost și redactor și realizatorul paginii de folclor “Veșnicia s-a născut la sat”, la revista menționată, “condusă de un om deosebit prof. Cezar Ioana, revistă care la noi vedea și lumina tiparului”), “Columna 2000”, “Coloana Infinitului” (Timișoara), “Tăt Bănatu-i fruncea” Făget, revista Universității “Tibiscus” Timișoara, ziarul “Tibiscus” Uzdin, “Agora” (Timișoara), “Floare de latinitate” (Novi Sad), articole pentru diferite rubrici la ziarul “Tibiscus” din Timișoara și la revista “Cultura media” publicație semestrială editată de Centrul de Cercetări în Comunicare și Educație Media, coordonată de fostul ei profesor și *părinte spiritual* încă din vremea primei facultăți, “distinsul prorector al Universității “Tibiscus” din Timișoara prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru” (cel care avea să-i semneze și *Cuvântul de întâmpinare* pentru placleta de versuri în grai). În revista amintită *Cultura media* i-au fost publicate și recenzii pentru cărți precum “Viclenia globalizării” (Paul Dobrescu), studii, articole de cercetare precum “Auscultarea activă și urmărirea semnalelor nonverbale în negociere” ş.a.

Volume publicate:

“Cântul leac inimii štie”, Editura Eurostampa Timișoara (în prima parte a acestui volum, l-a avut, ca subiect principal, pe domnul Gheorghe Galetin (cel care, în copilărie, i-a fost autoarei printre primii dascăli de vioară, orchestră și interpretare vocală muzică folclorică, urmat de prof. Ion Odrobot și, mai apoi, de prof. Ion Mătăsaru, sub îndrumarea căruia a studiat și chitară, activând și în formația “Flores” din Timișoara); în partea a doua a cărții *Addenda* a selectat dintre articolele despre slujitorii melosului popular cu preponderență din Banat, interviurile, precum și ancheta pe tema poluării folclorului, pe care le realizase și le publicase în “Renașterea bănățeană”, ziarul la care “m-am format și care rămâne cel mai apropiat de sufletul meu, alături de Universitatea Tibiscus din Timișoara, a cărei angajată sunt în prezent”. De menționat că la acea vreme când a publicat cartea “Cântul leac inimii štie” nu erau prea multe surse, informații, Internet, astfel încât la apariția sa, în 2004 respectiv 2005

(“din 2001 era însă în lucru la editură!”) a fost considerată de specialiști, colegi din presa scrisă ca fiind “unică în peisajul publicistic actual” (prof. Aurel Turcuș) și “extrem de utilă, pe care noi, în radio, o vom folosi pentru realizarea emisiunilor noastre de folclor” (prof. dr. Daniela Băcilă, redactor realizator de emisiuni folclorice la TVR Timișoara și Radio Timișoara), “o carte-monument” (dr. Ioan Hațegan, istoric).

“Păgoștie” (plachetă de versuri în grai bănățean, apărută, în 2014, la Uzdin, la dorința și prin grija fratelui nostru drag, Vasile Barbu director al Editurii “Tibiscus” din Uzdin și președintele Societății Literar-Artistice Tibiscus din Uzdin, Voivodina, Serbia), plachetă însoțită de un „onorant Cuvânt de întâmpinare”, semnat de prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru, sociolog și critic literar.

„Poeziile prezente în acest mic volum (atât am acceptat să-mi apară, cea mai exigentă fiind cu mine și-apoi cu cei din jur... și-apoi ca Marius Munteanu nu scrie nimeni, n-a reușit nicicare să mă cucerească definitiv, precum *Ceaica Marius!*) vorbesc cel mai bine despre mine, despre educația mea, despre crezul meu, convingerile mele, cred în triumful binelui asupra răului, fac haz de necaz, poezii despre felul meu de a fi, modul meu de a gândi, de a observa și reda ceva sau, după caz, spusele și/sau purtarea, năravurile cuiva, dar, peste toate, despre copilăria mea (eu fiind crescută de bunicii paterni), dragostea de sat, de pământul care ne-a zămislit (cu minunățiile sale!), respectul față de truditoriile lui, omniprezente în mai toate scrierile mele”.

Din partea bunicului, la Logoj, lumea s-a oprit în admirare... „*Bunu rostea* cuvintele atât de dulce în graiul bănățean (umblase mult și prin Grabaș și Izvin), avea o vorbă caldă (nu multă, dar înțeleaptă!), un ton veșnic împăciuitor și, la momente potrivite, făcea «glume de bun gust», cum zicea Fie iertată! buna mea dragă, Persida (dîngă Igris), care cânta tare frumos și mă-nvătășe și pe mine de micuță, iar *bunu Vică* (jiucător fără păreche!), mă-nvăță să joc... *Buna Sida* îmi cosea costumele naționale, de la vârsta de doi ani și jumătate și mă chicea, cu atâtă dragoste și cu atâtă răbdare, până am crescut... Fiind îndrăgostită de citit, de scris, de folclor și muzica folk, încă din ciclul primar, am ales în viață meseria care mi-a permis să împleteșc cele două mari pasiuni ale mele, muzica (folclorică îndeobște) și literele. (...) Vacanțele petrecute în satele bănățene, arădene și mehedineniene (din fosta Regiune Banat cum apărea pe primul buletin al mamei) rămân de neuitat! Acolo am prins hora satului, acolo am învățat să joc, *ca la munce*, hora mare, brâul, ardeleana, mergeam îmbrăcată în costumele vechi păstrate de generații, ale bunicii mele dinspre mamă, Ioana, ale mătușilor dragi, Măria și Parasciva, și eram nespus de mândră și acum, când îmi amintesc, mi se umezesc ochii de drag, căci, la hora satului, care iarna se ținea la cămin, *babili* ce stăteau pe margine, *pră scamne*, îmi ridicau parte de jos a poalelor, în timp ce purtam pașii jocului, ca să vadă mai bine cum erau cusute, cum era modelul, căci ele nu aveau aşa și le era, parcă, ciudă..., era un fel de competiție în sat, cine avea costumul cel mai frumos țesut, cusut, ce culori, ce combinații lumea aceea o iubeam nespus...,

am cusut și eu de micuță, *am ștricuit* și câte și mai câte *buna Sida* mă-nvățase!, dar acolo sus la munte mergeam și la muncile câmpului, și la arie, și la adunat de fân, la lemne la pădure, la pășune cu oile și vacile, unde, noi, copiii, ne jucam și cântam pe dealuri, de răsună pădurea din apropiere, cântece vechi, cântări bătrâne, pline de înțelepciune și trăiri neasemuite, frumoase și curate ca apa din izvorul din care am băut de-atâta ori apă..., iar seara, în jurul unei mese rotunde din lemn, mâncarea era atât de bună (din strachină, cu lingură de lemn) și *pita-n făst* o minune! răspândea aburi îmbietorii..., brânza cea mai bună, acolo sus la munte era...”.

Referiri la activitatea sa publicistică (pe tărâmul folcloric) se regăsesc în volumele „Pavel Roșu o viață ca un cântec” (autor Ovidiu Papană), „Muzicieni de marcă din Timișoara, la Timișoara și noi la ei acasă” (autori: Lucia Petroman și Pavel Petroman), iar despre poezile sale în grai, în „Cugetări”, carte scrisă de Ion Turnea „de loc din Bolvașnița, preot în Caransebeș din căte am reușit să aflu, căruia-i mulțumesc prin intermediul publicației dumneavoastră, chiar dacă nu am avut onoarea să-l cunosc încă, doresc să afle că i-am citit volumul «Cugetări» și că rândurile Domniei sale m-au bucurat nespus!”. Cu poezii în grai este prezentă și-n antologia regretatului om de cultură, prof. Aurel Turcuș, intitulată „Poezie în grai bănățean”, volumul I, alături de alții 66 de poeti în grai bănățean din Banatul românesc. (Volumul II a fost dedicat fraților noștri români din Serbia.)

2009 Premiul Special pentru poezie în grai bănățean, la Festivalul Internațional de Creație „Lumină lină” de la Timișoara;

2014 Diplomă de Excelență, din partea Societății Literar-Artistice *Tibiscus* din Uzdin (Voivodina Serbia), societate condusă de un vajnic apărător al românismului, domnul Vasile Barbu;

2015 Diplomă pentru participare la înaltă ținută la Simpozionul Internațional „Oameni de seamă ai Banatului”, ediția a XIX-a unde a făcut parte și din prezidiu, manifestare care s-a desfășurat la Timișoara, în data de 8 mai 2015. (Din toamna aceluiși an, Marinela Pantiru este Membru de Onoare al S.L.A. *Tibiscus* Uzdin, „în semn de profundă recunoștință și mulțumire pentru contribuții majore la păstrarea, afirmarea și propășirea culturii naționale.”)

2016 Diplomă de Excelență pentru pasiunea, dăruirea și implicarea în promovarea activității și spiritului Societății Literar-Artistice *Tibiscus* Uzdin, în cursul anului 2016.

Nu zuitați...

Motto: *Șine crege-n Dumnedzău
Nu șcie să facă râu!*

Șine s-o ruga dă mic

N-o fi un om dă nimic,
Eu dă mică m-am rugat
Ș-Al dă Sus m-o ajutat!

Oaminilor, masa plină
Radză sfântă-i dă lumină,
Nu luați din șe-i pă ea

Eseu

'Năinice d-a vă-nchina!

Nu zuitați, la pita coaptă,
Să îi fașeți cruce dreaptă
Sî să spuneți, oamini buni,
Rugășiunea din străbuni!

Înăinice dă culcare
Rugați-vă cu glas tare
Sî d-acasă, când plecați,
Nu zuitați să vă-nchiniți!

Nu sminciți cu vorbe râle
Să traieti păcace grele,
Lu-al dă gura-i ca o coasă
Nu i-o fi viața frumoasă!

Hoarăli ale potcașă

Pîn foștomoașe dă iarbă
Să gorgoane doauă hoare,
Butușând cu cicurile
Dup-un călăpar d-ăl mare.

Îl dripesc până-l dăjghină
Sî p-un crâmpot să sfâgesc,
Îl astrucă, bleocind,
S-apoi iar să-nșiocălesc.

Le azvârl o țără mandră,
Nu cum-goge, d-a sucală,
'Neș-că nu le-am dat nimica,
Mă-mburic și tip: Pră gială!

Bleocind pră limba lor,
Fug dă-ș dau d-a curișcapu
Sî sprânjăsc neșce albine
Dă trâncnesc și iar dau trapu...

Ajiung unge-o marvă pașce,
Da' spâriece dă băgic,
Albinile-o iau d-a pârcu
Pân' să pierd în târșu mic.

În bătaia penitei

Hoarăli ale potcașă,
Acu' nu să mai sfâgesc,
Mulțămice c-or scăpat,
Laolaltă picocesc.

Doina-dor, dîn fluieraș

*În memoria celui mai valoros poet
în grăi bănățean
de la Victor Vlad
Delamarina încocăce,
CEAICA Marius
Munteanu*

Cântă-un greorus pîn iarbă,
Cum dă inimă-i lăsat,
S-un băgic, când marva pașce,
Îi ține coantra-apăsat!

Dasupra, șeriu' sănin,
Cu soarilii-n pom p-o cracă,
Lumină, cu drag, s-ajiuce
O pasare cuib să-si facă.

Purtată ușor dă vânt,
Doina-dor, dîn fluieraș,
O aud, da' ăl d-o dzis-o
Nu-i cu turma pă imaș...

Bat arâanjele, să cântă,
Sî cu ele plânje natu',
Că îs ani dă când Tânjașce,
După CEAICA, tot Banatu'!

I-or bătut ortași la ușă,
CEAICA le-o răspuns... în lece:
„Nu-s acasă! Numa' umbra
Mi-i-ngropată în părece”.*

* Citat din poezia „Numa' umbra”
Marius Munteanu

Iarna

Eseu

Supt firang dă șeață, șeriu'
O picit soarili iară,
Vicodolu', zăbunit,
S-o pornit ne bun d-asară!

Cu pusliușele dă neuauă
O-nvălit cășile toace,
Pomii-ncăruntiți dă vreme
Să-nchină, să-i lasă-n pașe!

O pămucă albă poartă
Sî grăginile dîn sat
(Ostânice îs sî ele
Dă câge roage or dat!)

Socășelele, baş toace,
Tac, da' în gând sococesc
Câce urme au pă dună,
Cât' păpuși le-o zotroneșc.

Doauă hoare, negre tare,
Să gorgoane p'îng-un pom
Nu-sî află locu' și pașe,
Pân' nu le zogoane-un om.

Luminiță pîn fereșci
S-arâtă dîn orișe casă,
Larma dă copii dîn drum
Să să stîngă nu le lasă.

Un miroș dă pită coaptă
Ceamă-acasă p'ai plecaț,
Iar dîn crumpii dîn cipsiile
Fac cu ochiu' tri cârnat'.

Zdrență dă ou, năstăvice,
Cu zama dă părădaică,
Saltă-n oala-nșinsă bine,
Dă sorocu' parcă jioacă.

Scoasă-acuma dîn cuptori
Stă plășinta cu ludaie,
Pă o parce-i rumâniță,
Iar p-ailaltă îi bălaie.

În bătaia penitei

După șina cu dă toace,
Căldura dîn soba mare
Moaie oașali-ostânice
Sî le mâna la culcare.

Rând pă rând, lumini să stîng,
Numa' luna nu să culcă,
S-oglingeșce-n jap dă gheăță
S-o apucă dor dă ducă...

După oauă

Să fi-avut v'o șasă veri...
Îm dă buna un cineri
Sî mă mâna la cuibari
S-aduc patru oauă mari.
(Vedz, aşa era răteptu
La mălai. Sî-i dau gireptu!)

Mă bag io până la hoară
În cătreț, pîntr-o butoară,
Că la scară, un fușceu
O fost rupt dă uica-l meu.
(Uica Tică maistor treaz
D-atunși îi fără grumaz!)

Înluntru, hoare buiece
Săr pră oauă, pră părece
Sî fac tot o... chisălită!
Buna-n mâna c-o jiorgiță:
Dă-ce jios, tu, blâstămată,
Tune-o sută-n cine, fată!

Io, nimic, mă pitul bine
„N-ajiuje ea pân' la mine!”
Mă ghingesc. Sî, d'îng-o hoară,
O aud pră buna iară:
Că-m creapă obrazu-n doauă
Să umblu-n sat după oauă!

Trăše-o vreme... Mă scobor
Sî, pă vârvuri, pîn ocol,
Ajiung până-n ușa cinzî.

Buna în fața oglinzî
În tomneșce cărpa-n cap.
— Hai să-ț dau mălai un jap...

Ploaie, sfântă măistoriță...

Smicură pă la fireastă
Dîn cârșeagu' seriului...
Ploaia, ca o șnăidăriță,
Coasă țol pământului.

În șetârnă pîntru marve
Num-o tăr-o... șiușiulit,
Da' pră holge și grăgini
Mintunaș le-o împistrit!

S-o dus vorba! Curcubău'
Baș dîn seri s-o scoborât
Ca sa vadă. Dă mânie,
La obraj s-o vânățît...

Vege aoru' dîn conși,
Dîn spășel și dîn cătrință
Ş-auge cum cântă grâu':
„Ploaie, sfântă măistoriță, ...”.

S-o făcut galbău la față
(Jeaba-i cu lila feșcît!)
Şî, d-a holgelor mândreață,
S-o dus și-un şeas n-o vinît!

Prezentare de Melania Cuc, scriitoare și jurnalistă bistrițeană (25/09/2013):

“Italianul Luca Cipolla și mare sa dragoste pentru poezia danubiană

Deși nu este lingvist de profesie, doar un impătmînit al Poemului, Luca Cipolla trăiește cu o parte a spiritului său rarîsim în și prin Limba Română.

Cetățean, prin naștere și trăire, al cetății industriale din Milano, Italia, Luca Cipolla este prezent într-o pleiadă de reviste literare, electronice și clasice, care apar în România sau (și) în diaspora românească.

Poet și traducător de poezie din română în italiană, și viceversa, Luca Cipolla și-a câștigat pe merit notorietatea în galaxia poetilor din țara noastră. Colaborator permanent al revistei Boema din Galați, dar și publicând cu ritmicitate spectaculoasă în alte reviste. Este redactor al revistei “Sfera Eonică” din Craiova și colaborator de bază la revista “Boema”, “Climate Literare” și la revista internațională online “Starpress”. Numele lui apare și în alte reviste serioase din România, dintre care amintim: Oglinda Literară, Nord Literar, Luceafărul, Ecouri Literare, România Literară, Apostrof, Vatra Veche, Climate literare, Luceafărul etc.

Cu abilități de comunicare moderne, el a reușit să atragă atenția asupra necesității dialogului culturală, a „trecerii”, operei scriitorilor din România, dincolo de frunțările europiei, în spăță, în Italia.

Un exemplu excelent în acest sens, este simbioza literară dintre Luca Cipolla pe post de traducător și micuța poetă Denisa Lepădatu, fenomen care a determinat ca poemele poetei din Galați să fie primească Medalia de argint la Premiul Internațional "Giovani e Poesia" de la Triuggio, ediția a XXII-a. Un alt premiu pentru poezia românească, și care se datorează și traducerii de calitate prestată de Luca Cipolla, este cel de semnalizare pentru poezie în limbă la XVII Edizione del Premio Internazionale "ARTE E CULTURA 2013" din

Castel San Giorgio (SA) Italia;

Luca Cipolla a obținut, cu poeme personale scrise în limba română, Premiul III pentru poezie la Concursul Internațional de Poezie și Proză "Limba noastră cea română-Starpress 2013", organizat de revista româno-canado-americană "Starpress" cu ocazia Zilei Limbii Române, pe 31 august.

Foarte activ și în sfera editorială. Luca a semnat traducerea în limba italiană din carte "Judecata de apoi", autor Petre Rău, carte care a apărut în ediție bilingvă, Editura InfoRapArt, Galați, 2011. dar și a volumului "Mirajul mamei - cele mai frumoase poezii despre mamă", Editura InfoRapArt, Galați, 2012.

Datorita efortului său intelectual, a fost onorat cu premii și distincții, cum ar fi: Premiul I pentru poezie la Concursul de Creație Literară "Visul" - Ediția a VII-a; Premiul special al revistei "Boema" pentru cel mai bun colaborator din străinătate în cadrul Festivalului Național de Literatură "Prietenia cuvintelor" din Galați.

Construind o adevarată puncte de legătură între poetii celor două țări, Luca Cipolla este încă la începutul drumului său în literatura clasică europeană. Cu un simț perfect al relației umane, el exemplifică perfect intelectualul născut și nu făcut al tinerei generații europene, reușește să își consolideze drumul de poet și traducător în paralel cu profesia prin care își câștiga pâinea zilnică.

Dacă despre calitatea sa de traducător cu virtuți indubitate, vorbesc premiile enumerate deja de noi, despre poetul Luca Cipolla vorbesc versurile pe care le caligrafiază cursiv, într-un limbaj desferecat de rugina convenințelor. Deși Tânăr încă, nu se lasă atras de sintagmele mai mult sau mai puțin licențioase, care, în opinia majorităților scriitorilor junci de pe Mapamond, fac sarae și pierful Poeziei actuale. Luca Cipolla își convinge cititorul cu talentul său, scrie versuri cu impact emoțional dublat de filosofia interesantă a unui ins care vede lumea literară dinspre Vest spre Est. O comunione de idei interesante își găsesc locul perfect în poemele sale, lucrări bine definite și care reflectă lumea complexă în care trăim azi.

Felicitari, Luca Cipolla și, fie ca și vestitul Ovidiu, să-ți cânti în vers frumos, iubirile (și) la Pontul Euxin.

Melania Cuc".

Marius TURNEA

ROLUL DE EDUCATOR AL PROFESORULUI

Personalitatea, orientarea școlară și profesională, pregătirea pentru viață, toate concură din plin în realizarea omului. Fondul lor este rotunjit continuu de familie școală și profesiune.

Școala, ca o a doua familie, pentru copil și Tânăr merită să fie privită ca atare la vîrstă școlarității și după aceea. Profesorii sunt aceia care luminează pașii

elevilor pe drumul întortochiat dar plăcut al pătrunderii în tainele științei dar și al îndrumării lor spre a deveni cetățenii de mâine ai țării.

Profesorul este cel care dă fiecărui elev o orientare în viață deschizând noi orizonturi și perspective, contribuie la formarea, gândirii și personalității copilului, îndrumându-l prin știință să găsească propriile răspunsuri creative pentru a putea deveni un om desăvârjit profesional.

În realizarea rolurilor sale profesorul se confruntă cu o serie de contradicții: maniera științifică și pe de altă parte este preocupat de formarea-dezvoltarea personalităților elevilor; partener al elevului (îndrumător, sfătitor) și pe de altă parte ca examinator încearcă să fie obiectiv; pe de o parte este un model și pe de altă parte ca specialist este centrat pe predare și pe instruirea morală.

Rolul profesorului presupune cerințe diferențiate: el reprezintă autoritatea publică, ca reprezentant al statului, transmițător de cunoștințe și educator, evaluator al elevilor, partenerul părintilor în sarcina educativă, membru în colectivul școlii, coleg. Profesiunea de educator este încărcată de tensiune. Pentru a putea răspunde atâtorecerințe și articula oferita sa comportamentală unor solicitări diverse, el trebuie să aibă conștiința misiunii sale, are obligația de a observa și evalua, disponibilitatea de a primi sugestii, aptitudinea de a organiza și regiza procesul de instruire.

Profesorul nu este doar un transmițător de informații, care se rezumă la a da indicații elevilor, ce și cum să învețe, ci și un antrenor care, prin întrebări analitice, stimulând gândirea elevilor, creează premise pentru ca aceștia, prin găsirea independentă a răspunsurilor, să ajungă la o mai bună înțelegere a problemelor.

Antoin de Saint Exupery în opera literară „Micul prinț“ surprinde un întreg proces de comunicare și învățare ce are ca scop găsirea unui prieten de nădejde. Personajul personificat „vulpe“ îl roagă pe băiețelul ajuns de pe altă planetă, pe pământ, să-o îmblânzească. Îmblânzirea se face treptat, zi de zi, „micul prinț“ se apropiе de vulpe până când reușește să îi pătrundă la suflet: să-i câștige încrederea, prietenia și iubirea.

Oricine poate conduce niște copii spre un loc anume, dar numai profesorul poate să-i conducă spre învățătură. Copii trebuie să simtă că libertatea le aparține, ei trebuie să simtă frisonul victoriei și de asemenea cum li se strâng inima în urma dezamăgirii, deoarece aceasta este esența muncii.

A conduce însemnă a crea o moștenire care să trăiască în elevii pe care i-ai influențat cu onoare și responsabilitate.

Cu toții suntem oameni, profesori și elevi. Au existat persoane importante în viața noastră care ne-au influențat în moduri pe care nu le putem uita. Când avem de luat decizii dificile, când dorim să facem cu onoare meseria de profesor ne amintim de acești oameni și ne întrebăm care e mesajul lor.

Răspunsurile se află în noi, adesea fiindcă altcineva le-a așezat acolo. Suntem conduceri dacă conducem cu putere bazată pe principii oriunde și oricând exersând meseria de profesor, lecțiile noastre vor consta în ceea ce suntem noi însine, un mânunchi de sentimente și emoții, trăiri și experiențe. Viața noastră va deveni mesajul nostru, iar lecția noastră va continua să trăiască în cei pe care noi îi onorăm.

Atribuirile pe care le iau profesorii cu privire la evoluția elevilor în școală au funcția de a menține o identitate profesională pozitivă. Prin atribuirile lor, profesorii își asumă responsabilitatea pentru succesele elevilor, ei fiind cei care au știut să-i motiveze și așează această responsabilitate pe umerii elevilor, în caz de eșec, profesorul străduindu-se să-i stimuleze, dar ei n-au acceptat să depună eforturi susținute.

Profesorul este figura centrală a reformei educaționale contemporane și are rolul de a forma caracterul și virtuțile.

Bibliografie:

1. Blaine Lee, *Principiul Puterii*, Editura Allfa, București, 2005.
2. Ursula řchipu, Emil Verza, *Psihologia Vârstelor, Ciclurile vieții*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A. București, 1995.
3. Popovici Anca, *Creștere, schimbare, dezvoltare personală*, ed. Sinapsis, Cluj-Napoca, 2007

Ana-Cristiuna POPESCU

SĂ NE AMINTIM ȘI SĂ ÎNVĂȚĂM! *FONETICĂ, VOCABULAR, SEMANTICĂ, MORFOLOGIE ȘI SINTAXĂ* **Fonetica**

Fonetica este știința ce se ocupă cu studiul sunetelor unei limbi.

Sunetul este cea mai mică unitate a limbii. Sunetele limbii române sunt:

- **vocale**: a, ă, â, ī, e, ī, o, u (pot forma singure o silabă, ex. a-mar)
- **semivocale**: e, ī, o, u (când apar lângă o vocală în aceeași silabă, ex. soa-re)
- **consoane**: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ř, t, ţ, v, z (nu pot forma singure o silabă)

Grupuri de sunete:

1. **Diftongul** este grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și o semivocală în aceeași silabă. Diftongul urcător este alcătuit dintr-o semivocală și vocală (iar-bă), iar cel coborător este alcătuit dintr-o vocală și o semivocală (cai)

2. **Trifontongul** este grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și două semivocale în aceeași silabă (tră-iau)

3. **Hiatul** apare între două vocale alăturate ce fac parte din silabe diferite (po-

et)

Grupuri de litere:

Grupurile ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi urmate de o vocală alcătuiesc un singur sunet și următoare de o consoană alcătuiesc două sunete (ceară- 51,4s; circ- 41,4s; gheață- 61,4s; ghindă- 61,5s). Când sunt la finalul cuvântului, grupurile menționate se comportă ca în prezența unei vocale (ureche- 61,4s; atinge- 61,5s). Unele litere x, w reprezintă două sunete (excursie- 81,9s; x-cs)

Cuvinte monosilabice alcătuite dintr-o singură silabă (sac)

Cuvinte plurisilabice alcătuite din mai multe silabe (co-me-di-e), bisilabice (două silabe ca-să)

Vocabularul

Vocabularul (lexicul) cuprinde totalitatea cuvintelor dintr-o limbă.

Structura vocabularului:

1. Fondul principal lexical cuprinde cuvintele cele mai utilizate în comunicare de la care se pot forma noi cuvinte prin derivare, compunere, conversiune (om, apă, a alerga, că, în, iar, frumos, eu, trei...)

2. Masa vocabularului cuprinde restul cuvintelor care pot fi structurate astfel:

a. ***arhaisme***: cuvinte vechi care nu se mai folosesc: pașă, polcovnic etc.

b. ***regionalisme***: cuv. folosite în anumite zone ale țării: curechi, păpușoi etc.. (cuvinte populare: a se pitula)

c. ***neologisme***: cuv. noi, împrumutate din alte limbi (mijl. externe de îmbogățire a vocab.): astru, stres, solitar etc.

d. ***termenii tehnico-științifici***: folosiți în anumite domenii ale științei: bisturiu, diateză, teoremă etc.

e. cuvintele de argou: sunt folosite de anumite grupuri sociale pentru a nu fi înțelese de cei din jur: mișto, nașpa, a sparli, potol etc.

f. ***elementele de jargon***: sunt folosite de anumite categorii sociale cu scopul de a impresiona: madame, ciao

Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne):

Derivarea este procedeul prin care se formează noi cuvinte cu ajutorul prefixelor și sufixelor.

Prefixul este sunetul care se atașează în fața radicalului unui cuvânt: ne-(nedorit), re-(reface) etc.

Sufixul este sunetul ce se adaugă la finalul radicalului unui cuvânt: sufixe diminutive ce micșorează obiectul (ită- copiliță), sufixe augmentative care măresc obiectul (andru- copilandru).

Derivatele parasintetice sunt cuvintele alcătuite atât cu ajutorul prefixului, cât și al sufixului (neprimito).

Familia lexicală este alcătuită din totalitatea cuvintelor obținute prin derivare, pornind de la un cuvânt de bază (floare: floricică, înflorit, floricea, florar, florarie, florăreasă.).

Câmpul lexical este alcătuit din toate cuvintele legate printr-un sens comun, după obiectele sau stările denumite (câmpul lexical al stărilor sufletești: fericire, bucurie, tristețe, placere, satisfacție, supărare).

Compunerea este procedeul prin care se formează noi cuvinte și se realizează prin:

- contopire (mai multe cuvinte se unesc într-un singur cuvânt): cumsecade, oriunde, despre, orice).
- alăturare (mai multe cuvinte alăturate formează un singur cuvânt): după-amiază, Oțelu Roșu.
- abreviere: B.C.R., Tarom, CFR.

Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea) este procedeul prin care o parte de vorbire trece la altă parte de vorbire: Eu merg. (verb); Mersul e sănătos. (substantiv); Drumul mers fusese greu. (adj.)

Semantica

Se ocupă cu sensurile cuvintelor.

Cuvinte monosemantice - cu un singur înțeles (hard)

Cuvinte polisemantice - cu mai multe înțelesuri (a trece: El trece strada.- traversează; Profesorul trece o notă în catalog.- a pune; A trecut în neființă.- a decedat; A trecut apa. - a înnotat; A trecut clasa. - a promovat; A trecut și peste acest lucru. - a depășit; A trecut pe la ei. - i-a vizitat; A trecut un an. - s-a dus).

Sensul cuvintelor:

- sensul propriu: Am cules o floare.

- sensul figurat: Este în floarea vârstei.

Sinonimele sunt cuvintele cu formă diferită și cu sens identic: (a alerga - a fugi).

Antonimele sunt cuvintele cu sens opus: (rece-cald).

Omonimele sunt cuvitele cu aceeași formă și cu sens diferit: (sare - El sare coarda. Eu pun sare în mâncare).

Omofonele (ortograme) sunt cuvinte ce se pronunță la fel dar se ortografiază diferit: (neam, ne-am).

Omografele sunt cuvintele ce au aceeași formă dar care accentuate diferit au alt sens: (lúngi-lungí).

Paronimele sunt cuvinte cu formă asemănătoare: (orar-oral; oroare-eroare; familial-familiar).

Pleonasmul este o greșală de exprimare: (Coboară în jos. Înoată în apă. Aterizează la sol.).

Calamburul e alcătuit din omonime: (Mama ta de-i vie/Spune-i ca să vie/Pân' la noi la vie.)

Morfologia

Studiază părțile de vorbire:

Ele pot fi flexibile: verbal, substantivul, articolul, pronumele, adjecativul, numeralul și neflexibile: adverbul, prepoziția, conjuncția, intrjecția

Părți de vorbire flexibile:

Verbul

Este partea de vorbire flexibilă care arată acțiunea (a alerga), starea (a sta), existența (a deveni).

Verbul își schimbă forma după mod, timp, număr, persoană, diateză.

Modurile personale ale verbului:

Modul indicativ (arată o acțiune reală și are toate timpurile)

Timpul prezent arată o acțiune ce se desfășoară în momentul vorbirii:

(eu) citeesc, (tu) citești, (el, ea) citește, (noi) citim, (voi) citiți, (ei, ele) citesc.

Timpul imperfect este un timp trecut a cărei acțiune este neterminată, are terminații:

(eu) citeam, (tu) citeai, (el, ea) ctea, (noi) citeam, (voi) citeați, (ei, ele) cteau.

Timpul perfect compus arată o acțiune trecută și terminată, se conjugă cu ajutorul verbului auxiliar „a avea“:

(eu) am citit, (tu) ai citit, (el, ea) a citit, (noi) am citit, (voi) ați citit, (ei, ele) au citit.

Timpul perfect simplu exprimă o acțiune trecută și terminată, dacă verbul la modul infinitiv se termină cu vocala i, la persoana I, singular se scrie cu doi de i, are și terminații la pers. a II-a, sg.; și la pl.:

(eu) citii, (tu) citiști, (el, ea) citi, (noi) citirăm, (voi) citirăți, (ei, ele) citiră.

Timpul mai mult ca perfect exprimă o acțiune trecută, săvârșită înaintea altei acțiuni trecute:

(eu) citisem, (tu) citisești, (el, ea) citise, (noi) citiserăm, (voi) citiserăți, (ei, ele) citiseră.

Timpul viitor arată o acțiune ce se va desfășura după momentul vorbirii, se conjugă cu ajutorul verbului auxiliar „a voi“:

(eu) voi citi, (tu) vei citi, (el, ea) va citi, (noi) vom citi, (voi) veți citi, (ei, ele) vor citi.

Timpul viitor anterior arată o acțiune ce se va întâmpla înaintea altei acțiuni viitoare, se conjugă cu ajutorul verbelor auxiliare „a voi“ și „a fi“:

(eu) voi fi citit, (tu) vei fi citit, (el, ea) va fi citit, (noi) vom fi citit, (voi) veți fi citit, (ei, ele) vor fi citit

Timpul viitor popular:

(eu) o să citeșc, (tu) o să citești, (el, ea) o să citească, (noi) o să citim, (voi) o să citiți, (ei, ele) o să citească.

Modul conjunctiv (exprimă o acțiune nerealizată dar care se poate realiza, are două timpuri, prezent și perfect, se conjugă cu ajutorul conjuncției să, iar la timpul perfect și cu ajutorul verbului auxiliar „a fi“)

Timpul prezent:

(eu) să citeșc, (tu) să citești, (el, ea) să citească, (noi) să citim, (voi) să citiți, (ei, ele) să citească.

Timpul perfect:

(eu) să fi citit, (tu) să fi citit, (el, ea) să fi citit, (noi) să fi citit, (voi) să fi citit, (ei, ele) să fi citit

Modul conditional optativ (exprimă o acțiune dorită și are două timpuri: prezent și perfect)

Timpul prezent:

(eu) aş citi, (tu) ai citi, (el, ea) ar citi, (noi) am citi, (voi) ați citi, (ei, ele) ar citi.

Timpul perfect:

(eu) aş fi citit, (tu) ai fi citit, (el, ea) ar fi citit, (noi) am fi citit, (voi) ați fi citit,

(ei, ele) ar fi citit.

Modul imperativ (exprimă o poruncă, un îndemn, o chemare și are forme doar pentru persoana a II-a, singular și plural): a) forma pozitivă: Citește! Citiți! b) forma negativă: Nu citi! Nu citiți!

La aceste moduri verbul poate îndeplini funcția sintactică de predicat verbal și predicat nominal.

Predicatul verbal poate fi exprimat prin verb predicativ.

Predicatul nominal este format din verb copulativ plus nume predicativ. Verbele copulative sunt: a deveni (e tot timpul vb. cop.), a fi (e vb. cop. când nu are înțelesul de a exista, a se afla), a rămâne, a ieși, a se face, a ajunge, a constitui, a părea, a însemna.

Ex. Eu sunt la școală. (vb. pred.); Cerul e senin. (vb. cop.); Aș fi venit. (vb. auxiliar)

Verbele auxiliare ajută la formarea unor moduri și timpuri compuse, ele sunt: a fi, a avea, a vrea.

Modurile nepersonale ale verbului:

Modul infinitiv (denumește acțiunea, precizând numele verbului)

Timp prezent: forma afirmativă: a citi, forma negativă: a nu citi.

Timpul perfect: a fi citit.

Conjugarea unui verb se află punându-l pe acesta la modul infinitiv:

Conjugarea I se termină în a: a dansa, a învăță.

Conjugarea a II-a se termină în ea: a avea, a bea.

Conjugarea a III-a se termină în e: a merge, a culege.

Conj. a IV-a se termină în i și î: a munci, a doborî.

Modul gerundiu (rezintă o acțiune în desfășurare), verbul la acest mod se termină în ând și ind (citind, învățând, povestind, mergând).

Modul participiu (exprimă o acțiune suferită de obiect). Verbul la participiu se transformă în adjecтив când însotesc un substantiv. Ex. scris, citit, mers,

Modul supin (denumește situația verbală propusă ca scop): de citit, de scris, pentru completat se formează de la participiu plus prepoziții simple sau compuse.

Verbul la modurile nepersonale nu poate îndeplini funcția sintactică de predicat. El îndeplinește funcția sintactică de subiect, nume predicativ, complement, atribut verbal.

Să luăm de exemplu verbul la infinitiv „a citi“: A citi îmi place. subiect; Să ști înseamnă a citi. nume predicativ; Hotărâsc a citi. complement direct; Dorința de a citi îl caracterizează. atribut verbal.

Diatezele verbului (este forma pe care o ia verbul în raport cu subiectul gramatical)

Diateza activă: La această diateză subiectul gramatical face acțiunea și tot el o suferă. Vb. la această diateză poate sta la toate modurile. (Eu citeșc o carte.)

Diateza reflexivă: La această diateză verbele se conjugă ca la diateza activă, dar însotite de pronumele reflexive în cazul dativ și acuzativ. Nu are modurile participiu și supin. (mod ind. prezent: (eu) mă joc, (tu) te joci, (el) se joacă, (noi) ne jucăm, (voi) vă jucați, (ei) se joacă - pron. reflexiv în acuzativ; (eu) îmi

imaginez, (tu) îți imaginezi, (el) își imaginează, (noi) ne imaginăm, (voi) vă imaginați, (ei) își imaginează - pron. reflexiv în dativ.

Diateza pasivă: La această diateză subiectul logic (complementul de agent) face acțiunea și subiectul gramatical o suferă. Diateza pasivă se formează cu ajutorul verbului „a fi“ plus participiul verbului de conjugat. Verbul la această diateză îndeplinește funcția de predicat verbal (mod. ind. prezent: (eu) sunt ascultat, (tu) ești ascultat, (el) este ascultat, (noi) suntem ascultați, (voi) sunteți ascultați, (ei) sunt ascultați).

Lecția a fost citită de elev. (lecția s. gram. și elev s. logic)

Caracterul tranzitiv și intranzitiv al verbelor: Dacă verbele pot primi complement direct sunt tranzitive, iar dacă nu pot primi complement direct sunt intranzitive.

Verbele în timpul conjugării pot fi regulate (a citi) sau neregulate (a fi).

Verbele unipersonale au forme doar pentru persoana III-a: a lătra, a grohăi. Verbele impersonale acțiunea nu e făcută de o anumită persoană: a plouă, a tună.

Locuțiunile verbale sunt grupuri de cuvinte ce înlocuiesc un verb: a o lua la sănătoasa - a fugi; a fi cu luare aminte - a fi atent, a băga de seamă - a observa. Verbul este nucleul comunicării.

Substantivul

Substantivul este partea de vorbire flexibilă care denumește ființe, lucruri, etc. (dulap).

Felul substantivului: comune (apă), proprii (Ana, Caransebeș), simple (pâine), compuse (floarea-soarelui, untdelemn), colective au forma de singular la înțeles de plural (tufiș, stol), mobile care își formează femininul de la masculin (lup- lupoaică, elev - elevă), epicene care au o singură formă pentru masculin și feminin (elefant, crocodil), defective de plural (aur, grâu), defective de singular (ochelari, icre).

Genul subst. : masculin (un, doi- băiat), feminin (o, două- elevă), neutru (un, două- tablou)

Cazurile substantivului: O să trec substantivul pădure pe la toate cazurile și fc. sintactice.

Nominativ:

- subiect: Pădurea are farmec. (cine?, ce?)
- nume predicativ: Brazi devin pădure deasă la maturitate. (determină un verb copulativ)
- atribut substantival apozitional: Ea, pădurea, îmi place. (care?)

Acuzativ:

- compl. direct: Am văzut o pădure. (pe cine? ce?)
- compl. indirect: Mă gândesc (la) pădurea de brad. (cu cine?, cu ce?, de la cine?, de la de?, pentru cine?, pentru ce?, la cine?, la ce?, despre cine?, despre ce?)
- compl. de agent: Izvorul este ascuns (de) pădure.
- compl. circum. de loc: Mă aflu (în) pădure. (unde?)

- compl. circumstanțial de mod: Scrie subiectul legendei (fără) pădurea misterioasă. (cum?)
- complement circumstanțial de timp: Cu pădurea apăru poezia. (când?)
- complement circumstanțial de cauză: A devenit poet de la pădure. (din ce cauză?)
- complement circumstanțial de scop: A mers în excursie (pentru) pădure. (cu ce scop?)
- atribut substantival prepozițional: Poveștile (despre) pădure îmi plac. (care?, ce fel de?)
- nume predicativ: Ciupercile sunt (de) pădure.

Dativ: (cui?)

- complement indirect: Maria a scris o poezie pădurii.
- nume predicativ: Grădina este (aidoma) pădurii.

Genitiv: (a, ai, al, ale cui?)

- atribut substantival genitival: Murmurul pădurii mă îndeamnă la visare.
- nume predicativ: Copacii sunt ai pădurii.
- subst. în G mai poate îndeplini și alte funcții sintactice (ex. CCT: (Din timpul) pădurilor trăiesc legendele; coml. circ. de cauză: (Din cauza) pădurii s-a rătăcit.)

Vocativ: nu are funcție sintactică

Substantivele în vocativ se izolează prin virgulă de restul propoziției. Ex. Pădureo, spune-mi povestea cu zâne!

Forma pe care o ia substantivul în diferite cazuri se numește declinare.

Locuțiunile substantivale sunt grupuri de cuvinte ce au înțelesul unui subst. : părere de rău - regret.

Articolul

Este partea de vorbire flexibilă care însotește un substantiv.

Felul articolului: hotărât se așează la sfârșitul substantivului (casa, elevul, băiatului), în unele cazuri stă în față (lui Ion); nehotărât se așează în fața substantivului (o fată, un copil, unui om); posesiv (genitival) se așează în fața subst. și pron. (A fetei, al băiatului); demonstrativ (adjectival) cel bun.

Articolul proclitic stă în fața subsantivului (un copil) și cel enclitic la sfârșitul substantivului (elevul).

Adjectivul

Este partea de vorbire flexibilă care însotește un substantiv și arată însușirea unui obiect.

Felul adjectivelor:

1. variabile când își modifică forma în vorbire

- are două terminații și are patru forme flexionare - la masculin și feminin, singular și plural: frumos, frumoasă, frumoși, frumoase;
- are două terminații și are trei forme flexionare - la feminine și masculin singular și o formă pentru ambele genuri la plural: mic, mică, mici.
- are o terminație și două forme flexionare - o singură formă pentru ambele genuri la masculin și o singură formă pentru ambele genuri la feminine: mare,

mari.

2. invariabile când nu își modifică forma în vorbire: gri, eficace.
3. provenite din verb la participiu (lecția) citită și din verb la gerunziu (mână) tremurândă

Adjectivul se acordă în gen număr și caz cu substantivul determinat și poate îndeplini funcțiile sintactice de: atribut adjectival (Băiatul deștept învață.); nume predicativ (Fata este frumoasă.)

Gradele de comparație ale adjectivului:

1. pozitiv: frumos
2. comparativ: - de inferioritate (mai puțin frumos), - de egalitate (la fel de frumos), - de superioritate (mai frumos).
3. superlativ: - relativ de superioritate: cel mai frumos, - relativ de inferioritate: cel mai puțin frumos; - absolut: foarte frumos, nespus de frumos etc.

Unele adjective nu au grade de comparație: viu, vesnic.

Locuțiunile adjectivale grupuri de cuvinte ce se comportă ca un adjectiv: om cu stare bogată.

Numeralul

Este partea de vorbire flexibilă care arată un număr.

Felul numeralului:

1. cardinal:
 - a. proprietate: unu (simple), treizeci (compuse).
 - b. multiplicative: înzecit, însuțit.
 - c. distributive: câte unu, câte doi.
 - d. adverbiale: de două ori, de patru ori.
 - e. colective: tustrei, tuspatru, toți cinci, câteștiri, amândoai.
 - f. fracționale: o doime, două pătrimi, trei procente.
2. ordinale (arată ordinea): primul, al doilea, a treia, cel de-al doilea.
Numeralul cu valoare substantivală poate îndeplini funcția sintactică de: subiect, nume predicativ, complement. (Amândoai se joacă.) Când răspunde la întrebările (căți? căte? care? ce fel de?) și determină un substantiv are valoare adjectivală și îndeplinește funcția sintactică de atribut adjectival. (Doi elevi se joacă.) Numeralul mai poate avea și valoare adverbială. (A muncit înmiit.)

Pronumele

Este parte de vorbire flexibilă care ține locul unui substantiv.

Felul pronumelui:

1. Pronume personal - desemnează persoane și are forme pentru toate trei persoanele, singular și plural: eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele - caz nominativ; la acuzativ și dativ se folosesc atât formele accentuate, cât și cele neaccentuate: pe mine (f. acc. Ac.), mă, m- (f. neacc. Ac.); mie (f. acc. D), îmi, mi (f. neacc. D). Alte forme a pron. pers. sunt dânsul, dânsii.
2. Pronumele personal de politetă are forme doar pentru persoana a II-a și a III-a: dumneata
3. Pronumele reflexiv: f. accentuate: sie, sieși D, sine Ac.; f. neaccentuate: își, și D, se Ac. La persoana I și a II-a se folosesc formele neaccentuate ale

pronomelui personal pron. reflexiv are aceeași persoană și număr cu verbal: Tu te îmbraci.-p. reflexiv, El te îmbracă. p. personal.

4. Pronumele și adjecțivul pronominal de întărire: masculin (însumi, însuți, însuși, însine, însivă, însăși), feminin (însămi, însăți, însăși, însene, înevă, îNSELE). Când determină un substantiv devine adjecțiv pronominal, se acordă cu acesta în gen număr și caz, îndeplinește funcția sintactică de atribut adjecțival.

5. Pronumele posesiv și adjecțivul pronominal posesiv înlocuiește numărul posesorului și al obiectului posedat.

Un posesor și un singur obiect posedat: al meu, a mea, a ta, al tău, al său, a sa.

Un posesor și mai multe obiecte posedate: ai mei, ai tăi, ale mele, ale tale, ai săi, ale sale.

Mai mulți posesori și un singur obiect posedat: al nostru, al vostru, a noastră, a voastră.

Mai mulți posesori și mai multe obiecte posedate: ai noștri, ai voștri, ale noastre, ale voastre.

Obs. Pron. ai lor nu este posesiv, ci personal.

6. Pronumele și adjecțivul pronominal demonstrativ: - de apropiere (acesta, ăsta, cestălalt); - depărtare (acela, ăla, celălalt); - de identitate (același, aceeași); adj. pron. dem. acel elev.

7. Pronumele și adjecțivul pron. interrogativ introduce prop. interrogative cine? care? ce? cât?

Caz N. Cine merge acolo?; Care vine?

Caz Ac. Pe cine aștepți?; Pe care ai ascultat?

Caz D. Cui i-ai dat caietul?; Căruia i-ai dat notă?

Caz G. Al cui e caietul?; Al căruia e penarul?

8. Pron. și adj. pronominal relativ: Pronumele relativ face legătura între propoziția subordonată și regenta ei și au aceeași formă ca și pronumele interrogative. (Floarea care îmi place e ghiocelul.)

9. Pronumele și adjecțivul pronominal negativ apare în prop. negative: nimic, nimeni, nicio.

10. Pron. și adj. pron. nehotărât nu indică precis obiectul înlocuit: unul, altul, oricine, fiecare, toți.

Părțile de vorbire neflexibile

Adverbul

Definiție:

Este partea de vorbire neflexibilă care arată o caracteristică a unei acțiuni, stări sau însușiri.

Determină verbe, adjective sau alte adverbe

Ex. Ea adormi târziu.

Felul adverbului: După formă: - simple: aşa, aici, acasă, bine... - compuse: devreme, niciodată...

După înțeles:

- **adverbe de mod**: abia, aşa, da, nu...
- **adverbe de loc**: aici, acolo, sus, departe...
- **adverbe de timp**: acum, ieri, azi...
- **adverbe relative**: cum, unde, când, de unde... (apar în prop. exclamative, cu punct)
- **adverbe interrogative**: cum? unde? când? (apar în prop. interrogative)
- **adverbe nehotărâte**: undeva, cumva, oricum, oarecum, oriunde, oricând...
- **adverbe negative**: nicăieri, deloc, nu...
- **adverbe predicative**: probabil, fireşte, desigur...
- **adverbe comparative**: mai, puţin...
- **adverbe de mod cantitativ**: atât ...

Funcții sintactice:

- complement circumstantial de loc: unde? S-a oprit aici.
- complement circumstantial de mod: cum? Vorbeşte corect.
- complement circumstantial de timp: când? A sosit ieri.
- atribut adverbial: care? Ce fel de? Tema de azi a fost uşoară.
- nume predicativ: Este uşor a scrie. (determină un verb copulativ)
- predicat verbal: Fireşte că vine.

Gradele de comparație ale adverbului:

1. pozitiv: greu
2. comparativ:
 - de inferioritate: mai puţin greu
 - de egalitate: la fel de greu, tot atât de greu
 - de superioritate: mai greu
3. superlativ:
 - relativ: - de inferioritate: cel mai puţin greu;
 - de superioritate: cel mai greu
 - superlativ: foarte greu, absolut de greu...

Locuțiunile adverbiale: din când în când

Prepoziția:

Definiție: partea de vorbire neflexibilă ce exprimă raportul sintactic de dependență în propoziție. Ea nu are funcție sintactică.

Feluri:

- simple: la, cu, de, în, pentru... - compuse: de la (prin alăturare), despre, deasupra (prin contopire)

Prepozițiile cer anumite cazuri:

- acuzativ: în, pe, de... A mers la film.
- dativ: grație, datorită, mulțumită, conform, contrar, potrivit... - Datorită lui a venit.
- genitiv: asupra, contra, împotriva, în spatele, în fața... Mihai este împotriva lui.

Locuțiunile prepozitionale: în față

Interjectia

Definiție. Partea de vorbire neflexibilă prin care se exprimă senzații,

sentimente, imită zgomote din natură. Unele interjecții pot avea funcții sintactice.

Felul: - interjecții propriu-zise: vai, of...

- onomatopee - imită zgomote din natură: buf, poc,

- sunetele scoase de animale: cip-cirip, cu-cu

- de adresare: măi, mă, bre...

- predicative: iată, uite, hai, marș, zbâr...

Funcții sintactice:

- subiect: Cip-cirip se aude.

- predicat verbal: Hai acasă!

- complement circumstanțial de mod: Rața merge lipa-lipa.

- complement direct: Am auzit buum!

- atribut interjecțional: Zgomote (de) pac-pac se aud.

- nume predicativ: E vai de el.

Conjuncția

Definiție: Este partea de vorbire neflexibilă ce exprimă raportul de coordonare în propoziție și de coord. și subordonare între prop. unei fraze:

Felul:

- simple: că, și,

- compuse: ca să, fiindcă.

Coordonatoare: leagă două propoziții sau părți de propoziție de același fel.

Ion și Ioana dansau. Am citit / și am scris./

- coordonatoare copulative: și, nici, precum și.

- coordonatoare adversative: dar, iar, însă, ci.

- coordonatoare disjunctive: - ori, sau, fie.

- coordonatoare conclusive: deci, aşadar, prin urmare.

Subordonatoare: introduc diferite tipuri de subordonate: să, că, dacă, ca să, căci, deoarece ...

Locuțiunile conjuncționale: din cauză că

Sintaxa

Se ocupă cu studiul părților de propoziție și al propozițiilor într-o frază.

Prop. principale nu depind de altă propoziție, prop. secundare depind de alte propoziții. Prop. subordonate depind de prop. regente. Coordonarea se poate realiza între propoziții de același fel: prin virgulă (juxtapunere); prin conjuncții coordonatoare copulative, disjunctive, adversative, conclusive și, dar, iar, însă, ci, sau, ori, fie, deci, aşadar. Prop. subordonatoare sunt introduse de conj. subordonatoare: că, să, dacă, căci, deși, dacă, ca să; pron. și adj. pron. relative și nehotărâte: care, oarecare; adverbe relative și nehotărâte: unde, cum, când, oriunde, oareunde.

Prop. pot fi:

Necircumstanțiale:

1. **Predicativă (PR)** ține loc de nume predicativ pentru verbul copulativ din regentă.

Problema este cine vine.

2. **Subiectivă (SB)** ține loc de subiect pt. prop. regentă. Se zice că nu vine.
3. **Atributivă (AT)** (care? Ce fel de?) Am citit o carte care îmi place.
4. **Completivă directă (CD)** (pe cine? Ce?) după un vb. Tranzitiv; Am hotărât ce facem.
5. **Completivă indirectă (CI)** Mă gândesc ce voi face. (la ce mă gândesc?) Circumstanțiale:
 1. **Prop. circum. de loc sau locală (CL)** (unde?) Merg unde ești tu.
 2. **Prop. circum. de timp sau temporală (CT)** (când?) Când nu te aștepți, atunci vine.
 3. **Prop. circum. de mod sau modală (CM)** (cum?) Aleargă cum poate.
 4. **Prop. circum. de cauză sau cauzală (CZ)** (din ce cauză?) Învață, fiindcă are teză.
 5. **Prop. circum. de scop sau finală (CS)** (cu ce scop?) Du-te ca să vezi.
 6. **Prop. circum. condițională (CDT)** (cu ce condiție?) Vei reuși, dacă înveți.
 7. **Prop. circum. concesivă (CV)** (în ciuda cărui fapt?) Vino, deși e târziu.
 8. **Prop. circum. consecutivă (CNS)** (care este urmarea faptului că?) A mers mult, încât a obosit.

Contragerea este procedeul prin care o propoziție este înlocuită cu partea de propoziție corespunzătoare. Mă hotărasc să învăț. - Mă hotărasc a învăța. **Expansiunea** constă în transformarea unei părți de propoziție în propoziția corespunzătoare.

Prop. incidentă se izolează între virgule și reprezintă o comunicare suplimentară. Învaț, spune ea.

NOTIUNI DE TEORIE A LITERATURII

1. Procedee artistice

I. Figuri de stil:

- epitetul (Arată înșuirea unui lucru.) avem epitetele ale substantivului: fată frumoasă și epitetele ale verbului: trece călduros).
- comparația (Un termen e comparat cu alt termen.) Nisipul arde ca focul.
- metafora (Este o jumătate de comparație, o structură cu sens figurat.) Pe cer a apărut regina noptii. Sufletul ei a prins aripi.
- personificarea: Un obiect primește înșuiri omenești. (Vântul își cântă povestea,)
- hiperbola exagerare a trăsăturilor („Să Vodă-i un munte.“ G. Coșbuc).
- antiteza - a pune în opozиie două lucruri (El este cuminte, ea e neastămpărată.).
- repetitia (Vine repede, repede.)
- enumeratie (Ador cerul, stelele, luna și soarele.)
- inversiunea schimbarea topicii cuvintelor: mare problemă în loc de problemă mare.
- asonanța repetarea vocelor dintr-un vers, aliterația repetarea consoanelor dintr-un vers.

II. Imagini artistice:

- o imagine cromatică: Verdele ierbii îmi place.

- o imag. olfactivă: Are un parfum suav.
- o imag. auditivă: Vorbește cu ei.
- o imag. vizuală: E un tablou superb)
- o imag. motorie: Aleargă cât îl țin picioarele.

2. Modurile de expunere:

descrierea - prezentarea unui tablou din natură, obiect etc.

dialogul comunicarea dintre două sau mai multe personaje.

narațiunea povestirea, a nara = a povesti, se relatează întâmplări.

monologul prezentarea unui punct de vedere în fața altora, vorbirea unui personaj cu sine însuși.

3. Genuri și specii literare

A. genul liric

- trăsături: exprimarea în mod direct a sinelui, a sentimentelor, prezența eului liric (eul liric = autorul), mărcile eului liric sunt pronumele și verbele la persoana I singular și plural, descrierea e modul de expunere, apar procedee artistice, versificația, nu apare narațiunea și nu apar personaje.

Specii literare apartinând genului liric:

Pastelul: specie lirică în versuri în care se prezintă cu ajutorul descrierii un tablou din natură. Moduri de expunere: descrierea și monologul liric.

Idila-pastel: specie lirică în versuri în care se îmbină armonios tema dragostei cu tema naturii.

Imnul: specie lirică care aduce un omagiu unei țări, unui conducător, divinității.

Doina: specie a liricii populare.

Versificatia

Tipuri de rimă: monorimă când toate versurile rimează între ele; împerecheată când versul unu rimează cu doi și trei cu patru; îmbrățișată când versul unu rimează cu patru și doi cu trei; încrucișată când versul unu rimează cu trei și doi cu patru, imperfectă.

Măsura unui vers constă în numărul de silabe al acestuia.

Ritmul troaică prima silabă accentuată, a doua neaccentuată, iambic - prima silabă neaccentuată, a doua accentuată, amfibrah, o silabă accentuată și două nu, piciorul metric.

la ritmul troaică și iambic e de două silabe, la amfibraf trei sau patru silabe.

Tipuri de strofă:

- cu un vers: monovers, cu două versuri: distih, cu trei versuri: terțină, cu patru versuri: catren, cu cinci versuri: cvinarie sau cvintet, cu șase versuri sextină, cu șapte versuri: septină, cu opt versuri: octet, cu mai multe versuri polimorfă.

B. genul epic

Trăsături:

- cuprinde totalitatea operelor în care un narator povestește întâmplări puse pe seama personajelor, scriitorul își transmite în mod indirect gândurile și sentimentele, prezența naratorului, prezența personajelor, moduri de expunere: narațiunea care se împletește cu descrierea și dialogul, indicii

spațio-temporali sunt adverbele și locuțiunile adverbiale de timp și de loc, substantive ce exprimă circumstanțe temporale ca nume de locuri.

- opera epică poate să fie structurată pe momentele subiectului:
- expozitivunea: situația inițială (locul, timpul și personajele).
- intriga: momentul ce declanșează desfășurarea acțiunii.
- desfășurarea acțiunii: relatarea întâmplărilor.
- punctul culminant: momentul de maximă tensiune.
- deznodământul: finalul.

Specii literare aparținând genului epic:

1. basmul

- specie epică în proză în care se relatează întâmplări fantastice puse pe seama unor personaje cu însușiri supranaturale, pozitive și negative.
- apare conflictul dintre forțele binelui și a răului, binele câștigând în final.
- apar formule de început: a fost odată ca niciodată, mediane: că-nainte mult mai este, finale: și-am încălecat pe-o șea și v-am spus povestea aşa.
- apar numere magice, fatidice: trei, șapte, nouă.
- apar obiecte magice: oglinda, piaptănul.
- metamorfoza: posibilitatea ca eroul să primească altă înfățișare de plantă, animal etc.
- probele inițiatice, timp și spațiu nedeterminat
- basmul popular are caracter oral, anonim, colectiv, tradițional.

2. schița

- specie epică în proză, de întindere mică, acțiune simplă ce prezintă un singur episod din viața unui personaj, acțiunea se desfășoara pe timpul a câtorva ore, cel mult o zi, mod de expunere narațiunea împreună cu dialogul, personaje negative cu trăsături morale ce trebuie corectate.

3. fabula

- specie epică în versuri sau proză, conține o povetire alegorică cu un caracter moralizator.
- sunt satirizate defecte omenești cu scopul de a le îndrepta.
- personajele fabulei: animale, plante, obiecte personificate.
- existența unei morale.

4. nuvela

- specie epică în proză, mai mare ca schița, mai mică decât romanul, cu un singur fir narativ, accentul căzând asupra personajelor și nu asupra acțiunii, moduri de expunere: narațiunea care se completează cu descrierea și dialogul.

5. romanul

- specie epică în proză de mare întindere cu mai multe fire narrative, personaje principale, secundare și episodice, moduri de expunere: narațiunea care se completează cu descrierea și dialogul.

6. balada

- specie epică în versuri cu acțiune eroică sau fapte neobișnuite din trecut, în care intervin elemente fabuloase, personajele înzestrăte cu puteri supranaturale sunt prezentate în antiteză sau cu ajutorul hiperbolei moduri de

expunere: narațiunea care se completează cu descrierea și dialogul.

C. genul dramatic

- cuprinde totalitatea operelor destinate reprezentării pe scenă: comedii și tragedii.

Comedia - specie a genului dramatic, structurată pe acte și scene, poate să fie prezentată pe scenă.

4. Textul literar

- are caracter sau statut ficțional fiind o plăsmuire a imaginației.

- se îmbină realitatea cu ficțiunea.

- apar moduri de expunere, personaje, procedee artistice, autorul, aparținând diferitelor genuri și specii literare.

5. Textul nonliterar

- este rezultatul observării realității, are caracter nonficțional, nu are moduri de expunere, procedee artistice, prezintă date obiective, clare.

- texte nonliterare: texte de lege, rețete, prospecțe de medicamente, ghiduri turistice, aunțuri publicitare, reclame, articole de ziar, știri.

